

In iunctum euangelium. **I.** Euangelium bona annuntiatio quod propter ad regnum dei et remissionem peccatorum primit. **vñ.** Penitentia et credite enarratio et appropinquabit regnum celorum.

Christus. Quatuor euangeli vni sunt et vnu quattuor. Itaque et marci dicit liber euangeli et sibi alioz qd vnum omnia et omnia vnum **I**hesu christi. **H**ic. Ihesus hebreo. sother grecus. saluator latine. Christus greco-messias hebraice. vnu latine. et rex sacerdos. de te generem danus regis et lenitudo.

Filius dei. **B.**

Matthews dicit filium

daniel f.a. **M**arcus dicit filii

tei; ut paulus

tim a minoribus ad ma-

iora surgam. Et mat-

thae qui humana ge-

neratione scribit; con-

uenienter eum filium

hominis dixit. **M**arcus autem qui suu libri ab initio euangelicu h

icationis inchoat co-

nvenienter eum filium

dei appellat. Euange-

lium enim solius dei e-

Vbi notandum qd e-

uageliste uno spiritu

scriperunt; sed diversi

sibi scribendi et ini-

tiu et finem statuerunt

Matthews a nativitate

incipit; in resurrectione

finit. **M**arcus ab ini-

tio punctionis xpi

vsq ad ascensionem et

discipulorum punctiones

peruenit. **L**ucas a na-

tivitate iobis vsq ad

ascensionem domini cum

discipuli in biescu ex-

pectat aduentum. **S**ol-

Jobes ab eternitate

verbis dei inchoat in resurrezione domini consummat.

Sicut scriptum. **z.** **M**arcus prophetas testimonia premittit; quibus

hec vetera et non noua; sed apopheticas praedicta et predicta asserit. In quo et

indeos qui legem et prophetas suscepere ad euangelium inuitantur et gentiles qui eu-

angelium tenebant ad generationem legis et prophetarum vocat. ne quis iuxta here-

ticos alterum sine altero suscipiat.

Ecce mit. **B.** Angelus dei iob non societate nature. ut mentit **O**rigenes

sed offici dignitate. **S**icut et sacerdotes. de quibus dei. **L**abia sacerdotum

custodiuntur. et legem exquirunt ex ore eius. qd angelus domini exercitus est.

B. Nota qd hoc et testimonium. Ecce ego misericordia. m. z. malachie. vtrumqz

tum dicit ysaie esse; qd nisi non verba sensus tum in ysaia et manifestus

in hoc versu. Vox clamantis in deserto. Angelus enim qui mittit annos. f.d. est

vox clamantis in deserto. preparat autem viam dicitur. Parate viam dicitur. Po-

tuit autem malachia ysaie nomine divinitus occurrere. nec voluit marcus emen-

dare; qd omnes prophetae uno spiritu locuti sunt quasi uno ore.

Clamatis. **I.** Ad indeos surdos propter peccatum longe positos indignati

omnis clamore dignos.

In deserto. **I.** In deserto fit vox et clamor. qd deserta domus indega-

vens scopata sine spiritu dei. prophetae. reges. sacerdotes. **V**nus iob et iob querunt

quod in deserto amissum est. **V**bi vicit dyabolus ibi vincit. rbi cecidit ho-

mo ibi resurgit.

Ducate. **I.** Pniam agite et predicate. Unde paraceue an sabbatum

dicit id est pni an requie. **H**inc et initium punctionis iobis et xpi. pni et

a. a. e. r. c. qd in die septima requieuit deus ab omnibus opibz suis. Necesse est

enim nobis septem via tanquam septem getes delere per pni ut possideamus quietem desiderabilem.

Clami domini. **H**ic. Via domini qua ad homines ingreditur pni est per

quoniam ad nos deus descendit et nos ad illum ascendimus. Unde angeli ascen-

dentes descendentesque memorantur super filium hominis.

Rectas fac. **I.** Precipit ut regia via euntes. primos diligamus ut

nos et nos ut proximos. Qui se diligit et non proximum ad exteriora declinat.

Qui proximum non se ad sinistram. Multi bini agunt et non corrugant ut beli. Alii

corrigit sed non bene agunt ut scribe et pharisei qui sedebant super cathedram moysi. **H**inc os turbatur ad ascendas in lege retorqueri inter se; ut non se paretur os ab opere nec opus ab ore.

Demite post viam: qd mala data moralia post pni scdm marci vel matthei explanantur. parat via per fidem et baptismum et pni. Recte semper p

anusta indicia vestis. zone. cibi. potus. vocis humiliatio. **V**nus fuit iohannes.

Johannes. **I.** Gratia dei incipit. vni sequitur baptizans per baptismum pcam di mititur. **V**nus quod gratias accepisti gratis date. Et apostolus. **G**ra salutis estis.

Baptizans. **z.** Baptizatum pnie te dit. baptismum in remissionem peccatorum. **H**ec ideo.

peccatorum. Et egrediebas ad illum omnis iudee regio et hierosolimite vniuersi et baptizabatur ab illo.

Alter non ualeat baptismus in iordanie flue. **P**fitentes pecca-

to. Merito egrediebatur et baptizabatur a Johanne qui iobes erat vestitus. **T**unc iocens uestra sua. Et erat iohannes vestitus diuites gentium pauperes.

pilis camelorum et zona pellicea circa habitatores solitudinis non decet ciborum decit. **S**icut predicatorum. Nunc per amicum sponsi induitur sponte. **S**apientes fideles lumbos eius. et locustas et mel sil-

uestre edebat. et predicabat dices

concordia. gloria per gloriam. **C**lenit fortior me post me. cui non remissionis explicare sum dignus procumbens soluer

gitur. Sic nos olim alienati a deo per baptismum humiliati erigimur ad alia. Quia qui se humiliat exaltabit. Pars que fluit in mare amaricaf. qd arca dei. i. corpus christi non mundatis non proficit; sed in deterius mutat.

Confitebatur peccatum sua. **H**ic. Confessio et pulchritudo in psp. e. id est sponsi. **V**nus desili sponsa de camelio cu se humiliat ecclesia christi. Qui figuratur p ysaac. in cuius nativitate risus fecit deus sarco. **S**icut ad mariam deo. qd est pceptum cu deo. **V**ndicta tu in misericordia.

B. Confitentes peccatum sua baptizantur. **D**icit enim melioris vita nouitatem pmitere. qui baptismum desiderat accipe. Unde predicante paulo deo. **M**ulti veniebant pfitentes et annuntiantes actus suos. Et petro deo. **M**acta et mandata. quasi occide mala que in eis erant. et sic mundatos christianos promittentes in eccliesi membra commuta.

Eter erat iohannes hic. Vestis pcam et cibus et potus tota austera vita predicantium significat. et gentes ad gratiam dei que est iohannes in et foris esse in genandas. Pilis camelorum. diuites gentium. Zona pellicea. pauperes mundo mortui. Locustae. sapientes huius mundi qui stipulas aridas relinquenter iudeis. frumenta mystica trahunt. et in calore fidei saltus inhabitat. Melli siluetri fideles te inculta silva preparati. paratur. qd omnia a gratia euangelij dei. in qua non est distinctio iudei. et greci.

B. Moraliter. Vestitus pcam. **Q**uis peccata non fonsit; sed asperie in crepant dices. **N**eminima riperat. **Z**ona pellicea. c. lumbos. qd carnes suam crucifixerunt cum viatis. **L**ocustas et m. s. e. qd punctionis eius a deo dulcis fuit ut etiam christus putaret. Sed cito hoc opinio tecum est. qd enim non christi punctionem esse innotuit. In melle enim dulcedo. in locusta alacer volatus. sed cito tecum est.

Fortior me. **H**ic. **Q**uis fortior est gratia qua ablumuntur peccata? Ille qui septies et usque septuages septies pcam dimittit. **G**ra quidem prior est. sed semel remittit pcam p baptismum. misericordia vero in miseros ab adam usque ad christum. per septuaginta septem generationes. et usque ad centum quadraginta quattuor milia peruenit.

Sol. cor. cal. **B.** Modus fuit apud veteres ut si quis eam quis sibi

Menitemini. **H**ie. Amaritudine radicis dulcedo pomi compensat picula maris spes portus telectat. dolorem medicinę spes salutis mitigat. Qui desiderat nucleus: nucē frangat. **P**enitentiam agat: qui vult eterno adhucere bono. **P**reconia xp̄i narrare possumus q̄ ad palmam indulgentię gerenire meruerunt. **V**nde post penitentiā p̄dicatores eliguntur.

Cudit symonem. **H**iero. Symon obediens. andreas virilis. iacobus supplator. iobes gratia. **H**is nominib⁹ in imaginē dei conuertimur

Obediēt. vt obediens virilitate vt pugnemus. supplantatione. vt p̄seneremus. grā. vt p̄ficiem⁹. **N**isi enim dominus edificauerit domum. innam labora uenit qui edificant eā. **H**e quattuor virtutes cardinales dicuntur. Per prudentiam obedimus. per iusticiam viriliter agim⁹. per tē perantiam serpētes calamus. p̄ fortitudinem dei grāz meremur.

Hiero. Quē nō inebriat eloquentia secularis. Difficile homines potentes. nobiles. et dinites. et multo his difficilius eloquentes credunt deo. Obsecratur mens eoz dinitiis. et opibus atq̄ luxuria. et circūdati vicijs nō possum videre virtutes. simplicitēq̄ sc̄pture sc̄. nō ex maiestate feliū. sed ex verbos indicant uilitate.

Hiero. Vocātur quattuor pescatores. Symon. andreas. iacobus. iohannes. Relictis omnibus sequuntur. hac quadriga rebimur ad ethera. ut helias. his quattuor agulis construitur p̄ma eccl̄sia. his quattuor lites. hebraicis tetragramaton. nomen dei cognoscitur a nobis. Quibus etiā similiter p̄cipitur ut audiamus dñm vocātē. et oblini scimus p̄līn vicioz. et dñm paternę traditionis que est stulticia deo. et rete araneaz. q̄ nos pene lapsos velut culices tenebat aer inanis. Nauem p̄stine puerationis fugiam⁹. **P**ellib⁹ enī mortuis tegitur adam pater noster sū carnē. q̄ deposito cū actib⁹ suis nouiz sequentes. pellibus salomonis regimur. q̄b⁹ sp̄s se gloriatur formosam.

B. Querit quomodo p̄mū petrum et andream et post pusillum iacobum et iohannē vocauerit. sicut narrat mattheus et marcus. cum dicat lucas in magna captura pesciū socios petri fuisse ia cobū et iohm. et iohm dixisse petro Ex h̄i enī homines capiens. et simul cū secutos fuisse subductis ad terraz nouibus. Sed quod dicit lucas primo factuz est et petro p̄dictuz est q̄ homines esset capturū. nō q̄ extunc nō esset pescaturū. Ad capturam enī p̄scum redierūt. et postea sicut matth̄s et mare narrat. bini vocati sunt. Prior petrus et andreas. deinde et alti. Tunc enim non subductis ad terram nūib⁹ tanq̄s cura redeundi. sed tanq̄s vocantē et iubentem secuti sunt.

Et ingrediuntur. zc. **H**iero. **M**arcus dicta euangelij in semetipso disponens. ordine historig nō secutus. misterioz ordinem seruat. **V**nde in sabbatis p̄man virtute narrat dices; et ingrediuntur zc.

Capharnaum. **H**iero. Capharnaum villa cōsolationis. sabbatum requies. Homo in spiritu immūdo genus humanum in quo immūdicia re-

gnauit ab adam usq̄ ad moysen. Nam qui sine lege peccaverunt. sine lege perfibunt. Qui sciens sanctum dei obmutescere intetur. **D**um scientes qui dem tenui non sicut tecum glorificauerūt aut gratias egerunt. sed euanne runt in cogitatōib⁹ suis. **S**p̄s discerpens hominē erit ab eo: quia appro pinquante salute appropinquat temptatio. **P**barao dimissus ab israel. persequebit eum. diabolus tempt⁹ surgit in scandala.

B. Et sabbato maxime curat et docet ostendit se non sub lege esse: sed

supra. et docet nos verum sabbatum ut scilicet saluti animaz studentes ab omni scurili opere. id est. ab omnibus illicitis abstineantur.

Erat enim. **H**iero. Scribz dicebat q̄ scripta erant in moysi et prophetis. Ihesus ut deus et dominus ipsius moysi libere que terant legi addebat. vel commutabat. unde in matthgo. Au distis quia dictum est antiquis zc. Ego autē dico vobis.

Quid nobis: **B**eda. Nō est hic voluntatis confessio: sed necessitatis extilio. si cut seruus fugitius vi sum dominum timet. et de verbib⁹ deprecat.

Demones enim in terris dominum cernen tes. se continuo inducandos credebat esse.

Obmutescere. **B**edro. Longuo ordine lingua serpentina que p̄ ma vir⁹ sparsit ne ultra spargat. primo ob

cluditur. deinde femina que priua seducta est a carnalis concupiscentie febre curatur.

tercio vir qui male contigit obedit: ab erroris lepra mundatur.

Et sit id est ordo restau rationis in domino. qui perditionis in pro tho plasto.

Discerpens. **B**eda. **V**el convexus sicut

quidam codices habent. Lucas autem dicit quia nichil ei nocuit. Sed quod marc⁹ ait. discerpens idem est quod lucas cum proiecisset eum in medium. Quod vero addidit nichilq̄ nocuit intelligendum est. quia illa iactatio non cum debilitauit sicut excutit demones amputatis vel amputis aliquib⁹ membris.

Beda. Moraliter. Virum a demonio liberatum. animum ab immūda cogitatione purgatum intelligimus. Feminam vero a febrib⁹ consequē ter curatam. carnem a concupiscentie fernore per continentis precepta frenatam.

Quid nam est hoc zc. Per ea que vident ad inquisitionem eorum que audierant excitantur. Ad hoc enim et ipse dominus signa facit et discipulis facere tedit: ut per hoc euangelio certius credatur. dum qui celestia promittunt terrenis. celestia et diuina opera openunt in terris.

Et statim dicunt ei. zc. **B**eda. Lucas dicit q̄ rogauerunt pro illa

modo enim salvator rogatus. modo vltro curat: ut contra viciorum quoq̄ passiones et se precibus fideliū semper adesse. et que non intelliguntur. vel intelligenda dare. vel non intellecta dimittere pie potenti bus ostendat. **V**nde. Delicta quis intelligit. ab occulitis meis munda me.

Et apprehensa. Socrus petri febricitans apprehensa manu lenatur febris intemperatia est: de qua nos filii synagoge per manu discipline et natione desiderij sanamur: et huius q̄ sanat nos ad vesperum declinantis a nobis ministramus voluntati.

Ministrabat eis. **B.** Tropo. Id est: membra que semierant immunitate: seruant isticte.

Vespere autem. **Beda.** Occasus solis mors christi. Afferbant ad eum oēs male habentes. Plures enī per aplos post mortem suam sanauit q̄ cum in carne viuens inde his dicavit.

Ad ianuam zc. **Hiero.** Janua regni: moraliter p̄nitentia est: cuz fide q̄ operatur salutem languorib⁹ varijs. **V**aria enī sunt viae q̄ languescit ciuitas mundi.

Quoniam sci. e. **B.** Lucas dicit aperiūtus: eribant demonia a multis clamantia et dientia: q̄ tu es fili⁹ dei: et increpās nō sine nebat ea loqui: q̄ sciebant eū esse christum. Demonia ḡ christum esse sc̄unt: et fūlūt̄ dei esse consitent. In icunio enim fatigatum hominem dyabolus putauit nec temptando potuit eum experiri an esset filius dei. Sed postea p̄ signo p̄ potentiam vel potius suspicatus est: vel intellectus. Non igitur eum quia ignoraret crucifixi persuasi: sed quia morte illi⁹ dānandum se esse non p̄ vidit. Unde paulus. Nemo principium, bū ins seculi cognovit. Si enim agnouissent nunq̄ dominum glorificari crucifixissent.

Et diluculo zc. **B.** Dicit per occasum solis mors: sic per diluculum resurrectio christi: cuius manifesta luce abiecit in desertum genitum: et infidelibus orabat: q̄ eorum corda ad orationem excitabat.

Et erat predicas in syna. **B.** In hac predicatione intellexit etiā sermo ille habitus in monte quem refert mattheus. Nam marcus adiungit: Et venit ad eum le: de quo talia dicit. Quibus intelligitur ille esse quē mattheus dicit sanatum postq̄ dominus descendit de monte. Sic enim mattheus ait. Cum autem descendisset Ihesus de monte: si et in ecce leprosus veniens adorabat eū: dicens: domine: si vis potes me mundare.

Et genuf lexo. **B.** Humilis pudibundus. Debet enim quisq; te maculis vite sui erubescere: sed confessionē verecundia non repugnat: ostendat vulnus: remedium poscat.

Hiero. Leprosus genuflexo domini voluntatē deprecans mundatur qui nō vult mortem peccatoris: sed ut convertatur et vivat. Lepra nostra peccatum primi parentis: que a capite incepit: quando regna mundi verserantur radix omnī malorum cupiditas. Unī ḡyesi auaricia secutus: lepra suffunditur. Hec vero sacerdoti scđm ordinem melchisedech ostensa: oblatione mundatur: dicenti: date elemosinam: et ecce omnia munda sunt.

B. Leprosus ḡens humanum significat: qui scđm lucam lepra plen-

fuisse perhibetur. Omnes enim peccaverunt: et egent illa gloria dei. s. vt et tenta manu salvatoris: id est: incarnato verbo humānamq; contingente natūram: a varietate prisci erroris mundentur: et qui diu a populo dei secreti erant templo dei reddantur: et vero sacerdoti offerre (qui est in eternū scđm ordinē melchisedech) corpora sua holiam viuentem. s. d. p. possunt.

Si uis. **B.** In voluntate tribuit potestate: nec dubitat ut incredulus de voluntate domini: sed collusionis lugē consciens non presumit.

B. Qui exclusus a lege domini se potestate curari postulat: supra legem indicat gratiam eē. Ut enī in domino potestatis autoritas: sic in illo fidei constitia.

Extendit manum. **B.** Leprosum tangi lex prohibet: sed quia dominus legis ē non obsequitur legi: sed legem facit. Non ideo tangit: quia sine tactu curare non poterat: sed sic probat: q̄ legi subiectus nō erat.

Volo: mundare. **E**t cum di medium inter preceptum et opus volo: mundare illud. xisset: statim discessit ab eo lepra et mundatus est. **E**t communatus ē ei. Statimq; ei ecce illum. et dixit ei. Vnde nemini dixeris: sed vade ostende te principi sacerdotum et offer pro emundatione tua que p̄secūdūm legē offera. **S**i deo credit: nō impetrat lepra discedat. **S**alutis cepit moyses in testimonium illis. **S**ed nec ad horam potuit abscondi. **S**probabilitus est die. At ille egressus et diffamare sermonem: ita ut iam nō posset manifeste in ciuitatez intro-

summultuosas carnalium mentes fugit. **S**ecretos a mundanus curia visitat ire: sed foris in desertis locis esse. **S**Alleg: vi sunt quos nichil potest separare a caritate christi. et conueniebant ad eum vndiq;.

Ostende te p. s. **B.** Ut intelligat nō legis ordine: sed gratia que super legem est esse curatum. Offerre iubet: ut ostendat quia non legem soluit sed implet: dum scđm legem gradiens supra legem sanat quos remedia legis non sanabant. Nec ante sacrificium significans cessare tebat: cum nondum significatum confirmatum erat constitutione apostolorum et fide credentium.

At ille e. zc. **Beda.** Unius salutatio multos ad dominum cogit. Nō potest tacere beneficium: etiam inuisus ab eo qui tedit. Precepit dominus abscondi. Vult enim ut in bonis que agimus latere velimus: quod est humiliatis: et inniti prodamur ut alij prosumus: quod magne est sublimitas cum etiam si ipsi velimus: oteria non possunt taceri.

Ita ut iam non. zc. **Hieron.** Non omnibus manifestatus est. Ihesus: qui latissimis plataneis seruunt landibus: et proprijs voluptatibus: sed his qui foris cum petro exirent: et in desertis locis sunt: que elegit dominus ad orandum et refidendum populum qui deserunt teletationes mundi et omnia que possident: ut dicant: Portio mea dominus. Gloria vero domini manifestatur his qui conniuncti vndiq; id est per plana et ardua: quos nichil potest separare a charitate dei.

Ita ut non. **Beda.** Predicante domo non capiuntur ne
qz ad ianuam; qz predicante in iudea christo. gentiles ad audiendum non
dum intrare voluerunt. ad quos tñ si foris positos doctrinæ sua verba di
rexit per predicatores suos.

Paraliticum. **Hiero.** Paralitus typus est torporis quo piger iacet
in mollicie carnis. habens desiderium salutis. sed turbis ignauis et duplis
cogitationibz acsi enervatis membris offendit. **Quæ portat quattuor quas**
supradiximæ virtutes
ad regulas divinitatis
et sapientie in domo car
nis christi patefactas.
Lui vice muneris de
portare carnem que se
portabat: ut per aliam
viam cum magis in su
am regionem redeat.

Aquattuor. **z.** **Beda.** Quia quatuor
or virtutibus ad dñm
fiducia mentis erigit.
De quibus dñ in libro
sapientie. Sobrietas
tem et sapientia docet
et scientiam et fortitudinem
quas alij prudenteriam
fortitudinem. tempora
tiam. et iusticiam nun
cupant.

Nudane. **z.** **Le**
ctum domus in qz chri
stus docet. sublimitas
est scriptura. in qua cor
rigit adolescentior vi
am suam in c. ser. tuos.

B. Domus. **I**le
in secundum alium euange
listaz tegulis tecta dñ
qz vilitate littere sen
suum spuialis tegit. **Cuz**
grabato ante ihesum
deponitur. qz cognoscere
ihesum debet etiam
in carne hac ostentatus

Cum uidissz. **z.** **B.** Multum valet a
pud teum fides pro
pria: rbi tantum va
luit aliena: ut homo
interius et exterius sa
natus repente exurge
ret. Aliorumqz meritis
sua ei relaxarentur er
rata.

Fili. Mira humi
litas respectus ab om
nibz. dissolutum totis ar
tibus filii vocat. Aut
certe ideo: qz dimittatur
ei peccata.

Dimittuntur. **D**icit propter pcam fuisse morto pcam. et ideo n pos
se sanari: nisi prius his dimissis. Sicut paralito ad piscinam. Ecce sanus
factus es: iam noli pec. ne te. t. con.

B. Quinqz de causis afficiuntur homines molestijs carnis. Aut ppter
merita augeda ut iob et martyres. aut ppter humilitatem pseuandam ut pau
lus ab angelo lathang. aut ob peccata intelligenda et corrigenda ut maria
soz moysi et hic paralitus. qui non nisi dimissis peccatis potuit curari.
aut ad gloriam dei. sicut egens. de quo: neqz hic peccauit neqz parentes ei.
z. et lazarus cui infirmitas non fuit ad mortem: sed pro gloria dei. aut ad
initium eternæ damnationis ut herodes.

Quis potest dimitt. **Beda.** Verum dicunt solus deus hoc potest
solus etiam per eos dimittit. quibus potestate dimitti pcam tribuit. ideo ve
re te. Verum testantur: sed personam christi negando falluntur. Errant igit

tur qz vt deum esse. et pcam dimittere credunt: christum tñ esse eum non credunt.
Sed dementius arianzi. qui et christum esse et peccata dimittere negare non
audent: deum esse. negare non timent.

Quid est. **B.** Quasi qua potentia cordis occulta intueretur: eadem pecca
ta dimitto. Quasi ex vobis intelligite: quid psequatur paraliticus.

Filius homis. **B.** Solus deus dimittit pcam. et filius homis habet potest
statim dimittendi peccata: ergo idem deus et filius homis est. Ita homo chri
stus per divinitatem di
mittit peccata: per hu
manitatem pro peccato
ribz potest mori.

Vlade i domum.
Beda. Qui laguerat
grabatus domum repor
tat cu amia pcoz remis
sione curata se ad diu
turnam sui custodiæ cuz
ipso corpore refert: ne
quid iterum unde feriat
admittat.

Et egressus est
B. Post curatorem
paraliti in capernaum
ad mare egreditur. qz
non solum cives sed et
maris habitatores in
struit. et fluctuagos
mundi motus fidei fir
mitate stemmire docet
ibi turbam multam em
dit: ibi publicanum apo
stolum facit: ibi pecca
tores per primam corre
ctos. suo dignos red
didit pnum et audit
suos archanoz: et ab
vidis cupiditatibz sepa
ratos. ad solitudinem
quiete pueratōm qz
est in spe celestium ptra
bit. **Ps** sequit. Et cu
pserit vidit leui. z.
Leui. **Hiero.** Le
ui additus: qz a theo
loneo negotiorum scari
um sequitur soli xbn
qd dicit: qz q n renuci
at omnibus que possidit
non pot m. e. d.

B. Marc et lucas
verecundig c et hono
re euangeliste nomen
vulgatum non ponunt. Ip
se (secundum B. qd scriptus
est in pmissis accusa
tor est sui) matthæus se
et publicanum noitat: ut
ondat nullum puerum d
bere de salute diffidere

cum apostolus et euangelista te publicano sic factus repente.
Secutus est. **Beda.** Lucas plenius et relicta omibz. s. e. e. Sequit
qui vt pauperem christum non tam corporis gressu qz mentis affectu possit sequi:
omnia relinquit: sicut matthæus qz n solum lucra rectigaliū: sed etiam pculum
qd ppter imperfectas rationes accidere poterat a principibz scilicet ptepnit cupidus
sequendi. Qui enī exterrit vocavit: vt mos sequeretur: intus accedit et modū
dovit. Merito ergo qui obediendo huiusmodi ptempit negotia: diuino p vi
strensoz factus est talentoz.

Et factus. **B.** Lucas fecit eis puiu magni leui in domo s. Qui enī
christum intus recipit: voluptatum delectat libertate. et dñs libenter ingredit
et in eius recipit affectu. Hoc est spuiale puiu bonorum pauperum: quo dñs
egrit: pauper epulatur.

Publicani. Qui publica rectigalia erigunt: vel scilicet lucra sectates: q
exemplo publicani pueri iam te salute presumunt: nec vt physi calumniatur.

in vitiis permanentes sed penitentes. Unde enim scilicet.

B. Mori. Ad pauperum peccatorum vadit: ut docendi occasionem habeat: et spinales cibos imperiat. Eundo ad peccatores domini humilitas ostenditur: in questione penitentium patet doctrina eius potestia.

B. Per vocacionem matthei fides gentium quae relictae lucis seculi epulis charitatis et operum bonorum cum domino pauperantur. Per phariseorum supercilium: de salute gentium iudeorum inuidia designatur: qui ibi dicuntur.

Publicani et mercenarii precedebat vos in regno dei.

Non necesse habet. **C.** Deda. Semper cum dicit qui miro meditandis genere vulnus ratus est: propter iniquitates nostras: et labore eius sanati sumus.

Et erant discipuli eius. **B.** Alij euangeliste dicunt phariseos et discipulos iohannis hoc quod sibi videtur dicere: quod alii quiescunt quod ei inuidem rei cura mouuntur. Unde colligitur hoc a pluribus fuisse obiectum a phariseis: a discipulis iohannis: a communis vel quibuslibet aliis.

B. Mystice. Discipuli iohannis et pharisei ieunant: quia qui operibus legis gloriantur: vel quod per eum est tradiciones sequuntur hominum: vel etiam christi preconium tantum aure non cordis amore percipiunt: et spuma alibi bonis ieuniunt corde tabescunt. Discipuli christi non ieunant quia qui fideliter membrum christi est: corpore ipsius epulatur: et sanguine alitur. Dominus cum peccatoribus manducat et bibit: sed ideo quia illi abstinentia meritum auger: cui nulla potentia natura est: **D**ominus autem qui delicia naturaliter delectare potest: manducantes ieunantibus potest facere priores. Ieunant tandem christus ut ieunares: manducavit cum peccatoribus ut gratiam cernes potestatem agnosceres.

Nunquid possunt scilicet. **M**attheus ita. Nunquid possunt filii sponsi lugere quodcum illis est sponsus? scilicet. Sponsus christus: sponsa ecclesia: te quo spuma annubio apostoli creati sunt: qui lugere et ieunare non possunt: quodcum sponsus cum sponsa vident. Qui transierint nuptie ac passionis et resurrectionis tempus adinerent: tunc ieunabunt.

B. Mori. Quodcum sponsus nobiscum est in leticia sumus: nec ieunare possumus: nec lugere: cum vero pro peccato recedit et anolat: tunc ieunum in dicendum: tunc luctus multiplicandus.

Nemo assulet. **B.** Discipulos vestimenta vetera dicit: id est: adhuc carnales nequam innovatos fidei firmitate. Quibus si nouis pannis id est pars doctrinae quae ad nouam vitam pertinet assuatur: et ipsa quodammodo scanditur: cui pars importune traditur: quae ad ieunium valet ciborum: cum illa doceat generale: non a cibis tamen: sed ab omni voluptate carnis.

Cauendum est doctori ne anime nondum innovaret: sed in malicie vetustate perduranti nouorum mysteriorum secretorum remittat.

B. Allego. Veste foris tegimur: vino intur reficimur. Vestis bona ope-

ra quibus hominibus foris lucemus. Vinum ferio: fidei: spei: et charitatis: quae in aspectu dei intus sensus nonitate reformatur.

Sed unum nouum in uero. Erant autem noui cum post ascensionem desiderio solitacionis eius sperando et orando innobabantur: tunc spiritum sanctum accepérunt: quo quasi novo mundo noui utres repleti sunt.

Cum sabbatis. **B.** Nota primo apostolos litteram sabbati destruere contra hebionitas: qui cum alios discipulos recipiant: paulum quasi transgressores legis repudiabant.

Et uel. **s**pi. Esurunt ut homines preturbati manducandi spaci um non habentes. Sed exemplum austerioris vita prebeat: non preparatas epulis: sed sumptibus queruntur.

B. Mystice. Discipuli per satum transirent: cum pugnati subditos pugnare sollicitudine circumspiciunt: et qualiter quenam ad fidem trahant sedule perpendunt.

Quod boni inerat: nimio quasi poterit pressum perire a veteri: et maior scissura fit. **E**t ne

spuma precepta apostolos. Inmittit vinum nouum in utres veteres: non possunt pati: quae carnales adhuc.

res: alioquin disruptum vinum utres doctrina spuma memore non praeditatur: et qui huius poterit.

et vinum effundetur: et utres perirent. **s**puma doctrina spuma subiunguntur. **B.** Sed vinum nouum in utres nouos mitti debet. **E**t factum est iterum cum sabbatis ambularet per

sata et discipuli eius: ceperunt: pergrederi et vellere spicas. **P**harisei autem dicebant ei. Ecce quid faciunt disci-

puli tui sabbatis quod non licet. **s**veterem historiam obicitur.

Et ait illis. Nunquid legitur quod fecit in nobis fugiens saulem. Cerit dauid quando necessitatem

habuit et esuruit ipse et quod cum eo erat quomodo introiuit in domum dei

sub abyathar principe sacerdotum et panes propositos manducavit quos non licet manducare nisi

care est purgatum quemque per predicatorum ora ecclesi incorporate. **H**oc discipuli ante dominum faciunt: quod precedit sermo doctoris: subsequitur gratia superna visitationis. **E**t bene sabbatis: quod predicatores pro spe quietis laborant: et auditores ammoneant ut a curis seculi feriantur: pro eterna requie laborent.

B. Mori. Per satum cum domino ambulant: qui eloquia sacra domino obtemperantes meditantur. In satum esurunt: cum in eis illa innuenire desiderant quibus amplius accensit amore dei quasi pane pascuntur: et hoc sabbatis. **V**nus. Vacate et vi: quoniam sive ead: bellunt spicas et perterunt: quod testimonia scripturarum assumunt et pugnantur: donec medullam dilectionis extrahant: que sub vilitate ligatis sub arista horrore relatur. **H**oc dominus sabbati probat: stulti confessores sabbati improbat: quod solam ligatur diligunt: mens refectione nesciunt requie animorum non norunt. **V**nus et ali illis. Nunquid legitur scilicet.

Sub abyathar. Non te turbet quod alii dicunt abimelech: ambo enim illuc aderant: abimelech pater: et abyathar filius: qui occiso patre a saule comes exiliis dauid factus est: et eo regnante summus pontifex maioris nomis quam pater: et ideo dignus cuius dominus mentionem faceret quasi summum sacerdotis etiam patre vivente.

Danies propositionis. **B.** Quasi si dauid et abimelech a nobis

non reprecheruntur: sed pro fame excusantur: cur in his causam improbatis quā in ceteris probatis: quis sit magna distantia: hi spicas præflicant ilii panes leuiticos comedunt: et accedebat sabbato neomeniā: dies: quā in pūniū requisitus fugit ex aula regis.

B. Figurate quod dñi et pueri cuius panes sanctificatos commendunt: significat sacerdotalem cibum in usum transiitū p̄ploꝝ: quod omnes sacerdotes virtù debent imitari: et oēs filii ecclésie sacerdotes sunt: iuncti in sacerdotiū sacerdotēs scipios spinales hostias deo.

Et dedit e. xc.

Docēcul⁹ misericordia: uolo et non sacrificiū melius indicavit a famis periculo homines liberare quod sacrificium offerre. Hostia de placabilis hominū salus.

Homo propter sab. B. Ita sabbatum custodiō p̄pce p̄tum est: ut si necessitas fuerit non sit reus qui violauerit. Sabbato circūcidī nō est: p̄hibitū: quod necessarium. Ioseph mūrō biericho septē dieb⁹ circuit: māchabgi in sabbato pugnant: quod nō est licitū in legē: necessitatē licitū facit. Sic et hodie in ieiunij: si quis ieiunij frēgerit egrōtus: reus non tenetur.

Itaq̄ domi-
nus. xc. Quasi si dauid rex et sacerdotes (sc̄z alii euāgelistā) p̄pter tēpli mīsterium sabbati violantes crīmine carēt: quātūmā gis filius hominis verus rex et sacerdos. Et idō dñs sabbati in sabbato vultuꝝ spicari crīmine nō tenetur reus.

C. III.
Manum arida B. Quae ad fructū ventū extēla est: a bono opere aruit: per manus xpi in cruce extētas bonoꝝ operū lucis restituta est.

Hiero. Homo iste significat auaros.

qui nolentes dare volunt accīdere: p̄dār̄: et non largiri: quib⁹ dicitur ut extēndant suas man⁹: i. qui furabāt iam nō furet: magis autē laboret operas manib⁹ suis quod bonū est ut hēat vñ tribuat: necessitatē patienti.

Et obseruabāt. B. Quia discipulos p̄b̄abilis excusauerat ipsū obseruāt: ut si in sabbato curet trāgressionis: si non curet crudelitatis aut imbecillitatis arguant.

Licet sab. xc. B. Arguit quod precepta prava interpretatōe violat estimantes in sabbato a bono feriādū: cum lex dicat. Omne opus servile non fa. in eo: i. peccatū. Hoc precepto figuratur: quod qui per sex seculi erates bona fecerint: in septima a malis tūm feriābūt. Nō enī erit ociosus boni operis fructus in laude dei quiescere.

Mattheo dicit illos interrogasse marcus et lucas interrogatos fuisse: Sed illi prius interrogauerūt: et ihesu cognita nequitia eoz statuit in međio eoz sanandū: et interrogauit quod mare: et lucas dicit: et tunc illis tacētibus similitudinē p̄p̄posuit de oue: et plenūl quod licet sabbato benefacere. Et sic circūspiciens xc.

Animam. B. Hominē totū per partē sigcat. Vel quod ppter animā B

Et leuiticis. **S**ebi leuiticis. **A**bimelech: sacerdotibus et dedit eis qui cum Aliter probat idē. B. Ideo salus hois: prima custodia sabbati: prout homia utilitas exigit.

Et dicebat eis: **S**abbatum propter homines factum est: et non homo propter sabbatum. Itaq̄ dominus est filius homis etiam sabbati.

C. III.

Introiuit **T**ribus manus vñonum scientie ibi manus periculū culpe iterum synagogam: et erat ibi homo habens manum aridam: et obseruabant eum si sabbatis cu-

raret ut accusarent illum. Et ait calunniam preuenit. homini habenti manum aridam. fut ab omnibus videatur.

Surge in mediū. Et dicit eis: **L**icit sabbatis benefacere an male.

animā saluam facere an perdere? Non audētes respōdere.

At illi rēcebant. Et circūspiciens quasi incredulitati illoꝝ irascēt.

eos cum ira: contristatus super cę citatem cordis eoz dicit homini:

Ilico. Extende manum tuam. Et extēdit et restituta est manus illi. Exeun-

faciebat. Vel quod hec manus sanatio anime salutem significat?

Derdere. Beda. Non quod summe pius quēc̄ possit perdere: sed eius non salvare est perdere. Sicut dicitur indurasse cor pharaonis: non quod obdurauit: sed obduratum non emollivit.

Extende m. B. Moꝝ. Infructuosa debilitas anīe non meliꝝ curat: quod elemosina largitione. Vñ qui habet duas tunicas det vnam non hñti. et qui habet escas silt faciat. Et in ecclesiastico. Fili nō sit manus tua porrecta ad capiendū et ad dandū collecta. Frustra enim manus in orōne ad dñm expandit: qui eas ad rogante viduam nō extendit.

Et restituta z. Magnū studium ne quittig: in crimen repūtant: quod ad verbū illiꝝ sanata ē manus. Nequod in sabbato pōt p̄quin ci laborasse qui dixit et sc̄a sunt: cū ipsi in sabbatis cibos portent: cālices porr̄igant: et cetera victui necessaria

Exentes aut̄. Qui perse non p̄nt socios iniquitatē querunt.

Cum herodias. Ministr̄ herois ppter inimicicias quas ipse aduersus iohannem insidijs et odīs p̄fēquebant quem iohannes predicabat.

Ecessit. Fugit ut homo: quod nondum venerat horā eius: et passionis eiꝝ extra hie msale non erat loc⁹.

B. Alleg. De synagoga secedit: a. m. z. Judgeam relinquit ad gentes venit cū discipulis: p̄dīcātib⁹ apostolis corda gentium adiūt: et sic multos ad se venientes suscepit: et desideratam salutē tedit. Vñ apte subdit: et dicit d. s.

Et multa turba. Beda. Magistri plebis et mīstri regis odi persequuntur: vulgaris indocti dilectionē

sequitur: et plurimi satari merentur.

Nauicula. Ecclesia de gētib⁹ p̄gregata flūce seculi mēte transgressa ā q̄nto sūmū cordis ḡge recipiēdē dilatat: tanto flūce seculi securius calcat.

Ne compri. Comprimit qui ecclēsie pacē turbat. Langūt qui fidē vero corde et dilectionē suscipiūt. Qui tetigere sanati esse perhibent: fugiens p̄spīmetē nauiculam ascendit.

Et sp̄us immundi. B. Utēq̄ et plegas hñtes et immundi sp̄us: s̄z infirmi p̄ia intentōe salutis: demoniaci vel potius in eis demones nō solū timore coacti ad procidentiū: vez etiā ad p̄fitēndū majestatē eius. P̄ntia enī eius pterziti: qui filiū dei esse iā iāq̄ nouerāt: celare n̄ poterant. Sanio res arrianis qui etiā hodie negant filiū dei esse.

Ne manifestarēt. B. Non solū demōes qui inniti: vel ab eo sana ti qui sponte p̄fitent. s̄z et apli toto orbe p̄t passionē p̄dicatur: an p̄passione tacere intēnt: ne divina maiestate p̄dicata passio differetur: et sic sal⁹ mīdi.

Et ascendens. B. Postq̄ immūndos sp̄us se p̄dicare p̄hibnit: sc̄os elegit qui eū p̄dicarēt et nephandoꝝ sp̄us ejercent.

Mōs iste sigcat altitudinē iusticie q̄ instruēdi: et quā p̄edicaturū erant.

per locū admonet ad cœlestia erigi. sic et legem in monte dedit.
Hiero. Consuetudo diuinæ scripturæ est allegorice loqui: sed nos sic excelsa sensib[us] nostris applicem[us]: vt b[ea]stie veritatē cernam[us]. Christus enī sois spūaliter mons est cœlestius rex qualitate copiosus: ex quo fluit aqua viuæ: et quicquid sumim[us] bonū credit in hoc fundat[ur] qui est mons omnium montū: scis sc̄o quos quotidie ad se uiat. In monte vocantur excel si et merito et verbo: vt locus p[ro]gruat meritis altis.

Et eēt-riū-cū

Specie iacob dilexit deus: cū ruderet excel sus gentes: et separaret si los adā: statuit termi nos p[ro]p[ter]o iuxta nūc filiorū isrl: vt sint sup thronos: xij: indicates xij: trib[us] israel. Qui bns data est p[ro]p[ter]as quā filius accepit a patre h carnē: vt opa que ipse fecit a ipsi faciat: et m[od]io ho[mo]z faciat.

Be. Dedit etiam potestatē mortuos suscitandi: sicut mattheū dicit: vt virū ostensa fidem abo daret: et noua prædicabat. Nunc autem q[uod] numerus fideli um crevit: multi vita[rum] p[er]tinēt: et signa p[er]tinēt non habent: q[uod] fructu foras miraculū ostendit: si teſt qui int̄ operetur: quia his

g[ra]ue in signum sunt non fide[bus]: sed infidelib[us].

Et imposuit. B. Non modo primū: sed cum addicto ab andrea dicit. Tu vocaberis cephas quod interpretat petrus. Sed hic euāgelista te attenit reddit dicens: q[uod] enī dñs sic cognominauerit. Alter enim putares sic vocari casu non prouidentia dei. Voluit autē enī deus prius alio nomine vocari: vt ex mutatione nōis vivacitas sacramenti notaret. Id est: gr[ec]e vel latine petrus: quod syriacē cephas: et in vtracq[ue] lingua a petra dictum: de qua: petra autē erat christus. Hic enim a christo luce lux mudi vocatur apostoli: sic a petra petrus. Symon ponens merorem negationis: s. viso dño post resurrectionē. Vel audiens tristiciā mortis: s. cum ei d[icit]. Aliuste cinger: et ducet quo tu non vis.

Hiero. Et imposuit symoni nomen petrus: te obedientia ascendit ad agitiones. Qui enim habet dabitur ei et habū. Et iacobū: qui supplātata habet desideria carnis. Et iohannez: qui gratia accepit quod aliū per laborem. Et imposuit eis nomina. Ioa: quod filii tonitruī: quoꝝ sublimē meritū in monte meretur audire tonitruū patris per nubem: te filio tonantis. Hic est filius meus dilectus: vt per nubem carnis et ipsi christi ignem ac fulgura in pluianam spargerent in terris: quoniam domin⁹ in pluianam fulgura fecit: vt extinguat misericordia quod iudicium exiret. Unde misericordia et iudicium cantabo tibi domine.

Jacobum. Qui curam carnis dñō vocante supplantavit: et ipsā carnum herode trucidante contempnit.

Johannem. B. In quo est gratia: vel dñi gratia: qui ob amoris p[ro]p[ter]i gratiā quam virginali gloria p[ro]meruit: supra redemptoris sui pectus in cena recubuit.

Filiū tonitruī. B. Quoꝝ vnū intonās: voce theologā quā nō prius edere nouerat: emisit. In principio erat verbum. Et. Quā tanto pondere granidam reliquit: vt si aliquanto plus intonaret: nec ipse mundus capere posset.

Et andream. Hier. Qui viriliter vim facit perditōis suis: vt mīsiū mortis semper in se habeat: et animam semper in manib[us] suis.

Et philippum. Hier. Qui os lampadis est: qui illuminat ore q[uod] accepit: cui datum est opus oris illuminati: hoc locutionis genus sepe scriptura cōmemorat: q[uod] nomina p[ro]pter mysteria sunt posita: quod nunc euāgelista ex tei persona vehementer affectans interserit.

Et bartholomeum. Hier. Qui est filiū suspendentis aquas: illi[us] q[uod] qui dicit. Mandabo nubib[us] meis ne pluant. Nomen vero filiū dei per pacem et dilectionem acquiritur. Beati cū pacifici q[uod] f[ac]tū d[icit]. Et diligite ini-

micos vestros: vt sitis filii dei.

Et mattheūm. Qui est tonat[us]: cui non solum remissio peccatorū: sed etiā in apostoloꝝ numero esse datur: vt leo et bos simul comedant: et lupus cum agno.

Nota q[uod] aliū euāgeliste mattheūm preponunt: et publicanū non dicunt.

Ipse post thomam se ponit: et publicanū se dicit.

Et thomam. Hier. Qui est abyssu s. Multi enim p[ro]funda sciunt: sed non proferunt. Unū scio hominē in christo zt. vsq[ue] que non licet homi loqui.

B. Thomas abyssus: quia altitudinē v[er]tutis in resurrectione penetravit. Vel geminus gr[ec]e didim⁹ mattheūm et thomam et iacobum. Ad differentiam iacobū zebeci. Docti vel millesimi et corculus: i[us] cordis eius. Ponens tristiciam alphēi et thatheūm et symonem. Ad differentiam symonis petri.

Et Jacobū al. Unū casus confirmat alios in humilitate. In mortis chananęz et iudam scarioth qui tradidit illū. Et veniunt ad domū

felicis occupatio saluatoris: felix studium turbe confluens. Idote minus erudit et conuenit iterum turbā ita ut etiam.

nō possent neq[ue] panem manduca

Quem faciunt alii magnū sui despiciunt: q[uod] non est propheta sine honore nisi in patria sua.

Discipuli.

Et cum audissent sui: exierunt

fortasse: quia idem alphēi et cleophas. Vel defuncto alphēo post natum iacobū cleophe nupsit: qui merito filiū alphēi: id est docti. Inde enim post resurrectō statū hierosolimō ordinat[us] ep[iscop]us tanq[ue] doctus vel docti filius.

Tathēūm: custos cordis. hunc lucas in euāgelio et in actib[us] ap[osto]loꝝ iudam iacobi nominat: q[uod] frater iacobi fratis dñi. Unde dicitur filius marie matris iacobi et ioseph et iude[us] et symonis.

Hiero. Et thatheūm: qui est corculus: id est cordis cultor: qui seruat cor suū oī custodia: mundicia nāq[ue] cordis videt deus vt per vitū mundū

Et symonē. B. Symon chananęz a chana vico galylee: q[uod] et symon

zelotes: id est emulator. Chana zelus: chananęz zelotes.

Et symonem chananęz: qui et zelotes. Symon: ponens vel habens tristiciam. Beati nāq[ue] qui lugent q[uod] a. et c. Trinum luctum implet qui p[ro]sola tōem querit futuram testet: p[ro]pria peccata cum dauid et maria: cum paulo flet cum fletibus: et flet multum cum iohanne qui dicebat. Et ego flet multum quia nemo dignus innentus est: q[uod] a. et c. et eius. Zelotes autē dicitur que comedit zelus domus dei vt phyne: et cessauit quassatio.

Et iudam sc̄a. qui. Qui nū debet peccatum suū per priam: nec illud te letur per memoriā. Unū et peccatum matris eius nū teleatur: fiat contra d[icit].

Judas confites vel gloriosus: scarioth memoria mortis. Confessores multi sunt in ecclisia superbi et gloriosi: quoꝝ primū symon mag[us]: et aliū be retici: quoꝝ memoria mortal[is] in ecclisia celebratur vt teleatur

Hiero. Judas scarioth a vico in quo ortus: aut a tribu ysachar. Isa char merces: p[re]cium: s. perditōis scarioth memoria mortis: q[uod] nō repente s[ed] p[re]meditata tē tridit. Hic prouide inter apostolos eligitur: q[uod] mag[us] vis veritatis quam nec aduersari misteriū infirmat. Voluit dñs pdi a di scipulo: vt tu a socio pdi modeſte feras tuū erazze iudicū: tuū p[ro]ſe b[ea]ſtū

Hiero. Hi enī apostoli circa tabernaculū dñi per quadrum ternū excubant: et sancta dñi verba: p[ro]pria operū humeris portant: et tabernaculum vnu[m] mansionib[us] multis ad terram: p[ro]missionis portent. Quos vnu[m] erēplū ad timorem humiliat: vt angelos luciferi casus: vt non gloriatur sapiens in sapientia sua: sed qui gloriatur in dñō gloriatur.

Et ueniunt. Et. B. Qui alioꝝ curā suscepit solite custodire dñt p[ro]p[ter]e domū: vt se p[ro]t. inde alios regat.

Hiero. Domus in qua p[ro]uenit: p[ro]mit: ua ecclisia est. Turba que impedit panem manducare: peccata et via sunt: q[uod] q[ui] māducat corp[us] dñi indigne: iudicū sibi manducat et b. n. d. c. d. Unū dñs in furore verius cum dicit. Q[ui]si manducaverit carnē filiū hois et bi. e. s. n. b. r.

Et cum audisset. Turba frequetū tamq[ue] furiosū despiciunt

In quo salus gentium notatur. et inuidia iudeorum reprobatur. De quibus:
In propria venit. et sui enim non receperunt.

Et scribe. B. Si qui tarditate mentis non intelligunt verbum dei: remanet enim spes salutis. si forte intelligent. Qui autem intelligere nolunt. et in vertunt quod intelligunt: nulla spes est. Vnde scribi sapientes. scilicet.

Ab hierosoli.

Quod significat cum a cibis suis esse perse quendam usque ad mortem Legi super quod secuta est enim turba a galilea et iudea et hierosolimis et transiordanen et circa tyrrhenum et sydonem que sunt ciuitates gentium. Et scribe ab hierosoli mis blasphemabat: quod turba poli iudeorum illam cum palmis et laudibus perduxit. gentiles deside rabant. Scribz et seniores populi deinceps ei tractabant.

Beelzebub. Vir muscas et lucis huius maius. quo nomine principem demoniorum cognominabat. propter fortes immolationes cruoribus.

Non potest. B. Eligamus quod volunt. Si satanas satanan non potest euincere: nisi nihil contra dominum dicunt. Si autem potest recessat a regno eius: quod dominum stare non potest.

Et tunc dominum. et B. Dominus diripuit: quod omnes mundi partes a dyabolo possellas a postolis et eorum successoriibus quasi diuisas prouincias ut populos ad fidem conuerterent diripiuit.

Qui autem blasphematur. B. Qui non meretur penitentiam agere ut recipiatur: qui christum intelligens patitur eum demoniorum esse dicebat: quod nunquam soluitur a carcere quod quadrantem verbi nonnulli non soluerunt an fine vite. Quattuor namque partibus fundatur tenebrae eternae vita ut quod corde credis. ore confitearis. et quod paterope repleas. et quod popleuis. docere non cessaueris. Qui enim fecerit et docuerit. hic magus vocabitur in regno celorum.

Beda. Mattheus dicit. Qui blasphemauerit in spiritu sancto; vel ab omnibus dixerit contra spiritum sanctum: non habebit remissionem neque in hoc saeculo neque in futuro. Vnde ostendit quendam relaxari in futuro. quod te ministris intelligendus es: ut te sermone oculoso. te nolumus: quod etiam huc vita veniam. pmeruit.

In spiritu sancto. B. Non quod spiritum non esse. vel quod esse: sed non tenere. vel tecum esse: sed minorum patre et filio. quod hoc non inuidia dyabolica:

sed humana ignorantia: sed quoniam dicebant. scilicet.

Abanus furiosum. Quia sapientia eius altitudinem capere non poterat: ita sensu locutus putabat. tenere eum. Dicebat enim quod in hoc erabat discipuli sapientes.

furorem versus est. Et scribe quod ab hierosolimis descendebat dicebat hoc.

spacio patitur ipse quod nos pati docuit: dices. Beati eritis cum maledixerit vobis homo. vir muscas.

Dominus beelzebub habet. et quod in principio demoniorum euicit demonia.

sicut probet ratio quod neque metemorphosis est neque in beelzebub euicit demones.

Et provocatis eis in parabolis dicebat hoc.

sicut dicitis me in beelzebub euicerem demona bat illis: **Q**uomodo potest sicut nullum est sic pennis thanas satanan euicerere? Et si reg

sunt demones pugnant contra se. **s**icut concordia maritima res dilabuntur. **s**icut in se dividatur: non potest statuere regnum illud. **E**t si dominus super

semelipsam dispertietur: non potest stare. **E**t si regnum eius est in semelipsam dispertit?

sed finem habet. **V**os dicitis quod in beelzebub euicio demona sed nemo potest. **s**icut hoies a dyabolo decepti

beat. **N**emo potest vasa foris in dyabolo. **s**icut seductione compescatur.

sicut creptus a dyabolo ecclesie adunauit et per distinctas graduum dignitates ordinatus.

usus fortis alliget: et tunc dominum dicitur me immundum spiritu habeo: sed

diripere. Amen dico vobis: quoniam hec contra nouacianum qui in mariano latitudo negat. **s**icut signe penitentibus omnia dimittentur filius hominis.

sicut in quod liber. **s**icut deum minimum peccata et blasphemie qui

tra. **s**icut ea qui intelligens opera dei cum negare non possit ex inuidia tradidit: et opera spiritus sancti dicit esse beelzebub.

bus blasphemauerint. **Q**ui autem blasphemauerit in spiritu sanctum:

In eternum. Hoc nostra origine qui oībō pēnībō veniā permittit post indicū transactis innumeris seculis.

Fratres. Hiero. Non filii marie semper reges: ut metitur heliodorus. vel ioseph ex alia uxore sicut alijs gariunt: sicut cognati. **B**eda. Mystice. mater et fratres plus indecorum ex quibus christus secundum carnem: foris stant in trāli sensu. Turba in domo: getes in spiritu mysterio. Foris volunt indecorum videtur christum: quod spiritu intelligentiam non querentes: potius ad carnalia docenda. enī exire coguntur: quod

Que est mater in B. Reductum ob sequenti matris dicit. Domina nostra patrem et matrem.

Sed ostendit se plorante repente: nis mysterij: quod marternis affectibus idem ex exemplo monstravit quod verbo ait.

Qui amat patrem aut matrem plus quam me non est me dignus. Nec fratres in iunctuose pretermittit sed opere spirituale perficit agnitionem: doces meliorē esse copulā cordium quod corporum.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

Ecce mater in Hiero. Ut sciamus nos et fratres eius et matrem si voluntate p̄misit fecerimus: ut congregemus nos in sexto: led in factis discernimus.

similitudine facta spatio. More sine prudentia loquitur: ut q̄ celestia capere non poterant. per similitudinem terrenam auditā percipere potuerint. Grece similitudo dicitur. quando quod in te ligi volumus. per aliquas comparationes indicamus. ut seruum a liquem durum. velo cem ventis compara mus et aibz. Idem sit in tricelimo sexagesio et centesimo fructu: id est: lege prophetia et evangelio: q̄ in ore trini tūm testium mysteriū regni in monte ostendit. id est: moysi et be ly et ihesu constituit.

Aliud cecidit secus zc. Lucas. Et concubatum est: et volucres celi comedenterū via: mens meā car naliū cogitationū trita. Unde semen perit. nec fructum affert. et a volucribus rapitur. id est: a demonibus qui volucres celi dicuntur. sive quia celestis et spiritualis natura. vel quia in aere habitant.

Hi autem sunt. Differentias ponit eorum qui audiunt verbum. Sunt autē qui dām ut gentiles qui necandunt.

Reliqua con cupiscentię. zc. Preceptum est precipit enim concupisces sapientiam. serua mandata et alibi. Beatus vir qui timet dominum. in mandatis eius volet nimis. Hę concupiscentię bone. qui reliqua concupiscit. aberrat.

Lucerna ut sub Hieron. Lucerna verbum dei. Modus aut lectus. auditus inobedientiū. Candelabry apostoli quos illuminauit verbum dei. Ab sconditum et occultum quod palam fit cum a domino tractatur.

B. Modus vita nostra. diuina prese tia mensurata. Lectus caro: in qua q̄scit anima. Lucerna: verbum quod illuminat. Qui

verbū per se vel per suos s̄ circa seminat aliud cecidit secus viam et venerunt volucres et comedenterū illud. Aliud vero cecidit super p̄b̄dūtiām propter metis p̄b̄lētātē amī obediētū. trofa ybi non habuit terā multā. Quia auditō verbo ad horam delectātur et statim exortus est qm̄ nō habuit p̄b̄b̄tātē animi celestī disciplina exercitati et ad obediēdū regulariter instituti altitudinez terze. et qm̄ exortus est seruo per ecclōnū sol exestauit: et eo q̄ non habebat firmi desiderii: q̄ h̄mō ad horam tm̄ audito sermone delectātur. radicez exaruit. Et aliud cecidit in corda diuitiāz cura sollicitata. Multiplicate sunt diuitie. spinas. et ascenderū spines. et susso. Nec p̄t fructificare verbum. Ideo.

cauerunt illud. et fructum non dedit. Et aliud cecidit in terā bona: et dabat fructum ascendentē et cre scētē s̄cētē trinitatis scētē. et afferebat vnum trigin. In cōjugatis quod significat index et poller ad significādūm tricenām quasi blando osculo iuncti. In iudicis virgīta. et aliud sexaginta. et vnum cen nibus. Significat se alta dixisse s̄ cordis tum. Si dicebat. Qui habet au intelligat res audiendi audiat. Et cum esset secreta a turba. singularis: interrogauerunt eum discipuli. hi qui cum eo erant duodecim parabolā exponere. et dicebat eis. Qui meū non bis qui sōis sunt. Secreta scripturarū. Clobis datum est nosse mysteriū. Qui nolunt accedere. Non in nauī mecum regni dei. Illis autem qui foris non modo verba: sed et facta: q̄ nō poterant capere spūalia que in eis legebātur. sunt omnia in parabolis sunt. vt exterius. Exterius corde videntes videant et non videant.

Exterius corde et audientes audiant et non intelli gant. ne quādo querant et dimittat eis peccata. Et ait illis. Ne exercitat attentionem. scitis parabolam hāc. Et quō oēs parolas p̄gnoscetis? Qui semiat verbū sciat. Hi autē sunt q̄ circa viā in quibus ybi seminatur verbū. et cum audi erint p̄fēstū venit satanas. et au dia nulla fide nullo intellectu. vel tempora vilitatis occasione percipiunt fert verbum quod seminatū est in cordibus eoz. Et hi sunt siliq̄ su bante desiderium gustant: sed aduersa impeditū que formidant.

per petrosa seminant. qui cum au

dierint verbum statim cū gaudio suscipiunt illud. et non habent rā fidem firmam. ad tempus creditū dicem in se: sed temporales sunt. Ergo. interiori de loco Deinde orta tribulatōe et persecutōe propter verbum: confessim scandalisantur. Et alii sunt qui in ciuitatis que diversis curis pungunt: q̄ permul tis indigent qui permulta possident spinis seminantur: hi sunt qui verbum audiunt. et eruntq̄ seculi. et appetitus deficiens. deceptio diuitiarū. et circa reliqua faciliū acquirendi. et id est concupiscentię introeuntes. suffo strigulant guestrum mentis. nec bonum desideriū ad cor transire sinunt. cane verbum et sine fructu efficiuntur. Et hi sunt qui super terram scientiam. bonam seminati sunt. qui audiūt s̄b̄. hi excipiunt. conservant et fructificant s̄ fidēlē cōtētū. Et hi sunt qui super terram scientiam. bonam seminati sunt. qui audiūt s̄b̄. hi excipiunt. conservant et fructificant s̄ fidēlē cōtētū. Et hi sunt qui super terram scientiam. bonam seminati sunt. qui audiūt s̄b̄. hi excipiunt. conservant et fructificant s̄ fidēlē cōtētū.

In iudicis. Et dicebat illis. Quasi vobis datū est. n. m. r. d. sed ceteris per nos idem mysteriū reuelandū. et ideo carnali timore nō abscondatis. Fuerbi dei. Nunquid veit lucerna ut sub mōdio ponatur aut sub lecto? Non. Corpus s̄ ut dominetur ne ut super candelabrum ponatur?

Non est enim aliquid absconditū quod non manifestetur: nec factum est occultum: sed ut in palam veniat. Intelligendi verbum dei. Si quis haberet aures audieret. Memorie mandet. Non se subtrahat. non ad dūm ad fabulas conuertat. Quasi omnia que potestis solerter facite. q̄ in qua mensura mens fueritis remecetur vobis audiat. Et dicebat illis: Videlite quid audiat.

In qua mensura in presenti sensus intelligendi et effectus operandi. et in futuro dona eternae retributionis adficentur. mens fueritis: remetietur vobis. Squasi uero quod audistis operam date. qui enim habet eccl̄. et adiūctetur vobis. Qui enim habet amore verbi. Sensus intelligendi quod a mat. fāmōrem. bet dabitur illi. et qui non habet. Naturali ingenio uel lax exercitia. Vnde est nulla uere sapientie dulcedine gaudet. etiam quod habet auferetur ab eo. Et dicebat. Sic est regnum dei. filius homis.

ergo amore presentis vite et carnalis illece brī occultat verbum dei. quasi sub modio. vel lecto lucernaz ope rit: q̄ et carnis concupiscentias p̄fōnit.

Nonne ut super can. Beda. Ut domine p̄dicatō vita tis subtilis servitus corporis. per quam tamē excelsior apparet doctrina tanq̄ per cadelabry lucerna.

Non est enim. Quasi nolite erubescere euangeliz: quia nichil occultū modo quod non fiat palam in iudicio. quando il luminabit deus absco dita tenebranz: et manifesterat consilia cordi. vbi vobis a deo laus. illis autem pena eterna.

In qua mensura. Hiero. Etenim scdm mensura; fidei vnicui q̄ dividitur intelligentia mysteriōz. et adiūci etur nobis dominum scientię. etiam adiūcent virtutes. Qui enī habet dabitur ei: scilicet qui fidei habet. habet virtutem. et qui habet opus verbi: habet intelligentiam mystérii. Et econtra qui non habet fidem. deficit virtute. et qui nō habet opus verbi. et in intelligentia caret. et qui non intelligit iam auditum perdit ac si non audisset.

Sic est regnum. Hieronimus. Scriptura divina per terras similitudines monstrat celestia sacramenta: sicut totum euāge lioz corpus constat. Regnum dei est ecclesia que regitur a deo. et ipsa regit homines et vicia calcat. ut cētu ro habens sub semili tes. Homo iaciens semens filius homis est. Semen est verbum. Terra corda humana. Dormitio hominis. mors est saluatoris. Eruget semē nocte et die: post sonuz christi numerus credentium et prospera et aduersa magis magisq̄ gerri naut et crevit in opere

dum nescit. Tropica est ista locutio et in divinis creberima nescit. id est ne scire nos facit quis fructu in fine afferat. dum dicit: Qui perseverauerit in finem: hic saluus erit. Ultro enim terza fructificat: dum voluntates nostram tenuis expectat dicens: Si vis permanere ad vitam serua mandata. Primum herbam id est timorem. Intium sapientie timor domini. Deinde spicam id est penitentia lacrimosa. deinde p. f. s. charitate. Plenitudo enim legis charitas. et cum pro f. m. f. Falso est mox vel iudicium quod secat omnia. Quoniam adeo missis i. pluma. tio seculi in qua iusti sandebunt qui in lacrimis seminaverunt.

Sicut granum sy. Hiero. Hoc semet ipsum parat grano sy napis quod minimus in timore est. magnum in charitate que maior est omnibus oleribus: quod teus charitas est. et ois caro senum. et quod in firmo est olera manducet. Et facit ramos misericordie et compassione: cuius sub umbra qui sunt celi animalia delectantur habitare.

Seminatum ec. A christo siue ab homine in terra vel in agro id est in corde suo. Hic homo est sensus noster et animus qui fouens granum predicationis humor fidei facit pullulare in agro peccatorum sui.

Minus est o. Quasi ptemptabilia predicans et primo non creditur: qui predicat deum hominem mortuum crucifixum hoc celo queti et sapientie philosophorum et paratum minus innenitur.

Ascendit in arborum. Que altitudine amplitudine. an nositate irascit herbas naturam. Alta est quia ad celestia sustulit. Ampla: quia totum mundum occupavit. Annosa: quia non poterit finiri.

Oleribus. B. Philosophicus discipulus: que quanto apertius excrescunt: viliores fiunt: quia sicut olera herbae cito decident.

Sine parabola. B. Non quod nullum sermonem turbis apertum faceret: sed quod nullus sermo cuius innenitur in quo aliquid parabolae non inueniatur.

Seorsum autem disci. Hiero. Illi enim digni erant audire mysteria in intimo penetrali sapientie: qui remotis cogitationibus tumultibus in solitudine virtutum permanebant. Sapientia enim est in tempore oculi discenda.

In nau. B. Allegoria. Mare: seculi est. Nauicula: crux qua mundi fluctus ascenduntur. et ad litus patrie celestis pervenimus. Alię naues quod cum domino fuisse nec in altum ducere nec tempestate pertulisse dicuntur: eos significant: qui ita fidei crucis imbuuntur: ut tanquam rudes nondum tribulatione pulsati suscepimus fidei mysteria in pace perseruent. Vel eos qui per tribulationem crebras procellas ad tempus pacis serenitate vtuntur: erant enim forsitan illae naues nuper factae: et in portu tantum deductae: vel post magis pericula ad portum reductae.

Aduersis s. Et prosperis exurgat nocte et die et semen germinet et increscat dum nescit ille. Quia in arbitrio hominis est. vltro enim fructificat: primum herba deinde spica deinde plenum frumentum in spica. Et cum producerit fructus statim mittit falce quem adest messis. Et dicebat. Qui assimilabitur

s. B. predicatio euangelii: qui ducit ad regnum dei: de qua dicit: auferetur a nobis regnum eius. aut cui parabo

le parabim illud: Sicut granum synapis quod cum seminatum fuerit s. B. In corde credentis: vel in mundo s. In timore. in terra minus est oibus semibus que sunt in terra. Et cum natum fuerit s. B. primo parva s. Charitate ascendet in arborem et sic maius omnibus sancti caro senum.

nib oleribus: et facit magnos raphicatores ex ipsa predicatione nescientes s. B. Ramos misericordie: die et compassionis. s. Protectione dei: de qua sub umbra illius quod desiderauerunt sed ei.

mos: ita ut possint sub umbra eius s. Sancti. aures celi hitare. Et talibus multis s. Lac potu dedi pabolis loquebatur eis verbum: put poterant audire. Sine parabola s. A turba autem non loquebatur eis. Seorsum s. Spurious spu alia dignis in telligere. s. Aperte. autem di scipulis suis differebat s. Appropinquante occasu veri solis. oia. Et ait illis in die illa cuius sero

In puppi. Hieron. Puppis mortuis pellib viuos pertinet: et fluctus arcit: et ligno solidatur: id est: cruce et morte domini salvatur ecclesia. **Hiero.** Puppis initium est sancte ecclesie in qua dominus dormit morte corporali qua nunquam dormierunt: qui: c. s. Communitur vento et mari: te quo dicitur. Tu dominus potestatis manus. Ventus et mare demones et persecutores sunt: quibus dicitur: tace: quando prescrit edicta iniquorum regum ut voluerit: quod non est bonum ut dirigat gressus suos. Tranquillitas magna: pax ecclesie post pressuras: sine theoria post actum: vita.

Dormiens. B. Discipulis nauigantibus obdormit: quod fidelibus regni futuri quietem meditantibus et spissantibus secundo statu vel remigo propri conatus: mundi suorum post terga iactantibus subito Christi passio aduenit: quod alcendente puppim crucis vel somniorum mortis caperet: fluctus blasphemantium demonum excitati: pcelius as surgunt: quibus non turbantur eius patientia sed discipuli turbantur trepidant: periclitantur

Mora. Cum si gno crucis imbuti: mundum relinqueret: disponentibus nauigantibus dormit: quod perimur? Et exurgens minima s. B. Judeorum rabies per resurrectionem repressa: que capit quatuors clamauit: si filius dei: e recessat nunc de cruce. Impatit ut de dyabolo. Perfectoibus turbat: et dicitur marius. Tace ob mutesce. Et cessauit ventus: et facta s. B. Pax in ecclesia post pressuras: vel theoria post actum: est tranquillitas magna: et ait illis s. Ideo timidi: Quid timidi estis? Necdum habetis fidem. Et timuerunt timore magno: et dicebatur ad alterutrum. Quis tuere mirabilis: putas est iste: quia et ventus et mare obedirent ei.

C. V.

nia animata: et mentiuntur heretici: sed maiestate conditoris que nobis insensibilia: illi sunt sensibilia. **Quid timidi?** B. Quasi quid me presente timetis. Qui sit est quod resurrectionem exprobavit incredulitatem illorum: et dubitacionem cordis: quibus qui viderunt eum resurgere non crediderunt. Et item. O stulti et tardivi corde ad credendum: in omnibus que locuti sunt prophetarum. Nonne oportuit sic pati Christum: et intrare in gloriam suam?

Et timuerunt. Mattheus. Porro homines mirati sunt dicentes. Qualis est hic? Non ergo discipuli: sed alii qui in nauem erant mirabantur: de eo dubitantes: cui mare et ventus obediret. Vel etiam ipsi discipuli recte homines dicti: quia neccum noverant potentiam salvatoris.

C. V.

Gerasenorū. **B.** Barasa vīb̄ insignis arabī transīō dānē iūncta mōti galāad in tribū manasse. non longe a stagno tyberiadis in quo porci precipitati sūt; significat gentes quas p̄ resurrectionē suā dñs missis predictorib⁹ visitare dignatus est. Unde tene gerasa siue gergesi; colonā ejiciens. siue aduenia appropinquans interpretatur; qz gentiū populi coloniū. s. dyabolū a quo diu incolebat expulit. ⁊ qui erat longe factus est p̄p̄ in sanguine christi.

Homo in spū. **J.** Homo iste despatissimus est populū gentiū quē enumerat apostolus. Status superbo immundus. sanguinari⁹. ydolatra. ignominiosus. nec lege nature. nec dei. nec humano timore ligatus. cui legio nomen est. i-tecez milia que cadunt a terra patris que ē christus. huius grec porcoz creditur. hi sine respectu misericordie sit in inferno per imperium immaturae mortis suffocantur. Ab his multi fugiunt qui pascebāt eos. flagellato enī stultos. sapiens sapientior sit vel prudentior.

Et neqz cathe-nis. **B.** Cathe-nis et cōpedib⁹ graues et dñre leges gentium significantur; quib⁹ peccata in re eoꝝ publica cohabantur. Ruptis cathe-nis (vt lucas scribit) subito agebatur a demonio in deserto: qz etiā transgressis illis legib⁹ ad ea scelera cupiditate raptabantur que iam vulgarem excederent consuetudinē.

Torqueas. **B.** Magnum formēnum ei a lesioē homis cessare. et tanto dimitit graui⁹ quanto possit diutius.

Quod tibi no-mē est? **B.** Non quasi nescius interrogat; sed vt confessio publica peste quam tolerauerat; virtus curantis gratior appareat. Sed etiam sacerdotes nostri temporis qui per errorismū demones ejicunt solent dicere: non aliter patientes posse curari nisi quantū sapere possint omne quod a demonib⁹ visu. auditu vel quolibet sensu corporis aut animi vigilantes. dormientes ne pertulerunt patenter p̄siteantur.

Legio. **z.** **B.** Significat populū gentilem innumeris ydolatrie cultib⁹ manipulatum. cui contra est multitudinis cre-e. cor. vnu et anima vna.

Unde tene in babilonis constructōne linguaꝝ unitas per spiritum super-

Et uenerunt trans fretum maris in regionem gerasenop̄. Et exēnt eo de nauī statū occurrit ei de mo-
tū. **B.** gentes que demoniacis illuse doctrinis ydola colunt.
Numentis. **T** homo in spū immūdo
num. **S** Quia gentes mortuis operibus id est. peccatis delectantur.
qui domiciliuz babebat in monu-
tū. **B.** perfidoꝝ corporis anime peccatis mortue sunt sepulera. **S** Legibus diuinis quia nō erat dign⁹. **H** uel dō uel hō mentis. ⁊ neqz cathe-nis iam qſō poterat euz ligare qm̄ sepe compedibus et cathe-nis vincitus dirupisset cathe-nas et compedes com-
minuisset. ⁊ nemo poterat eum do-
faderis s̄ prosperis. **In** mare. **E**t semp nocte ac die in mo-
sedate opes. **In** fastibus superbie
num. et in montibus erat cla-
per verba durissime insidiositas. **B.** Idolis.
T Quoniam arreptiscaib⁹ sepios surib⁹ cō-
mans et concidens se lapidibus.
cidebant.

Clidens autem Ihesum a longe
cucurrit et adorauit eū. **E**t clamās
tū. **B.** Quasi nichil commune nobis. **H** ooc con-
tra iudeos qui dicunt in beelzebub eicit demona.
voce magna dixit: **Q**uid michi et
tū. **H** ooc contra arcam qui negat filium dei.
Credunt et premiscunt filium dei. **H** uel sumi-
tibi Ihesu fili dei altissimi. **A**dvi-
ro te per deum ne me torqueas.

Dicebat enim illi. **E**x spū immūde ab homine. **E**t interrogabat eū
Quod tibi nomen est? **E**t dicit ei.
Legio michi nomen est: qz multi-
sumus. **E**t deprecabatur euz mul-
tum ne se expelleret extra regionē

tos aut plures secte qz singulē dissociando confundunt.
Mitte nos. **B.** Lucas. Et rogabāt eū ne imperaret illis vt in abi-
lum irent. Sciebant ergo aliquando futurum vt per aduentum eius mitte-
reutur in abyssum. non futura p̄dūnantes; sed prophetaz in se dicta re-

colentes. ideoꝝ glori-
am christi quam mira-
bantur: ad suam ter-
tere timebāt damnationem.

In porcos. **B.** Porci significant ho-
mines immundos qui
vocis et ratōnis exper-
tes in monte superbis
pascentur. et lutulēs
actib⁹ oblectantur. q-
bus per cultum ydolo-
rum possunt demones
dominari. Nam nisi
quis porci more vire-
rit: in eum dyabol⁹ po-
testatem non accipit.
nisi forte ad probādū
non qnt ad perdendū

Hrex preci. **B.** Quia iam clarificata
ecclēsia et liberato po-
pulo gentium a demo-
num dominatione in
abdītis agunt sacrile-
gos ritus qui christo
credere noluerunt et
ca et profunda curio-
tate submersi.

Ad duo milia.
B. Et ubelcat mani-
chesus si te eadem sub-
stantia et eodem au-
toe hominū bestiarū
qz sunt antē: qm̄ ob-
vni⁹ hois salutē duo
m. porcoꝝ suffocantur

Qui aut. **B.** Quia
quidā p̄mates impio-
rū q̄uis xpianā legeꝝ
fugiant; potentia tam
ei lēpendo et mirādo
p̄gētes predican.

Et uidet illum
B. Lucas sedente ad
pedes ei⁹. qd̄ siḡt eos
qz a peccatis correcti sūt
fīca mētī intētione ve-
stigia salvatori q̄ seqn-
tur intueri.

Vestitū. **B.** Virtu-
tū studio. qd̄ vesana
mētē p̄diderat. **V**īsi-
li⁹ p̄digus ad p̄m re-
diens in fīla p̄tia
cū anulo induit. qz q̄
q̄s̄o corde penitentie

pōt donāte xpī grā pristina iusticie opera de qb̄ ceciderat cū anulo inni-
olate fidei recuperare.

Et timū. Multi enī antiqua suavitate delectati honorare se sed pati-

nolle xpianā legē dicūt; qz eam implere non possunt. admirantes tū fidelē

populū a pristina cōversatōe sanatū.

Et rogare ce. **R.** Ut petrus. **E**x a me dñe; qz hō peccator sum. **z.**

Ne tangāt archā dei: vi. **O**za.

Vlade. **B.** Sic quisqz post resurrectionē p̄coꝝ in p̄scām bonā redeat

et ppter alioꝝ salutē enāgeliō seruat: vt post cū christo quiescat. nedū p̄g

propere vult iam esse cū christo: negligat p̄dicationis mysterii frateru-

redemptioni accommodatus.

Hiero. **H**o sanat' mittit in domum suam id est in spirituale legis obseruantiam et predicat in decapoli i.e. obseruat decalogum dum a romano nunc regno pertinet inde; id est sunt de ecclesia quod etiam in terra tantum pendet decalogi quod moralia ad terram obseruanda sunt.

B. Mattheus duos Marcus et Iacobum unum a demone curatum dicit: quod unus eorum clarioris nominis et famosioris et video curatio eius est famosior. Allegi. **D**uo gentes significantur duobus filiis noe. **L**u enim noe tres filios generavit: unus a sumptu est in possesso nomine dei: duo ydolis dediti.

Et uenit quidam Hiero. **P**ropter Iayrus archisynagogum venit: quod cum itinereret propter genitum oculi sui. **I**ayrus ille luminans vel illuminans id est indacens populi umbras propter opere spumam illustratus et illuminatus perdidit ad pedes i.e. ad incarnationem ihesu secundum ihesum rogat pro filia qui sibi uinit alios vivere facit. **A**braha et moyses et samuel rogat pro plebe mortua et sequitur ihesus preces eorum.

B. Iayrus illuminans vel illuminatus quod verbis vite populii illuminavit et ut ipse posset a spiritu sancto illuminatus est.

Quia filia. **B**. Luca sed quod filia unica erat illi fere annorum xii et hec moriebat. **F**ilia archisynagogi est synagoga sola legali institutione profita: quod si una moysi nata. **H**ec anno id est tempore pubertatis aperteque moriebat: quod nobiliter a prophetice edicata postquam ad intelligibiles annos puerit: et spiritualiter sobolem generare debuit: subito erroris languore consternata: spirituales vias desperabiliter obnisiit.

Et comprimebant eum. **D**um ad puellam sanandam vadit: a turba premitur: quod inde salutis monita probens: quibus egram eorum conscientiam erigeret noxia carnalium populorum perstitudine grauatus est.

Et mulier. **i.c.** Pergente domino ad filiam archisynagogi: morsa mulier annorum xii: precepit sanitatem: et post filia sanata est: et suscitata est: quod sic dispensata est salus humani generis: ut primo aliqui ex istis: deinde plenitudo gentium: et sic omnis israel saluus fieret.

B. Notandum quod puella duodecim et mulier xii annis sanguine fluxit. Id est quod hoc nata fuit illa infirmari cepit. Una enim pene eadē quod scilicet et synagoga in patriarchis nasci et gentes superunt ydolatria fedari.

B. Mulier sanguinaria a domino curata ecclesia est de gentibus ingenti carnalium delectationum fluxu polluta: et iam a ceteris fideliū segregata. **H**ec dum christus indeam sanare discerneret: iam paratam alijs quod promissam latenter spe certa preuenit.

Medicis. **B**. Fallit theologis philosophis legum secularium do-

ctoribus qui se utilia vincendi precepta dare permiscebant: demones quoque quasi hominibus per ludendo se per te colendos ingerebant: quibus audiendis quanto magis naturalis industrie vires expendebat: tantum minus sanari poterant. **S**ed cum audissent populorum indeorum egrotasse: et verum medicum de celo venisse: ceperunt languoris sui sperare et inquirere remedium.

Ecce uenit in turba retro. **B**. Si quis mihi misstrat me sequatur. Et alibi post dominum tuum ambulabis. **V**el quod tu presentem in carne non videt: sed

post ad fidei agnitionis gratiam peruenient: et tamen id est: participacione sacramentorum eius meruit sanari a peccatis.

Fons quippe sanguinis origo peccati: primordium immundus cogitationis: ex quo omne peccatum oritur. **S**ed dominus non solum opera sed et verba mala et cogitationum radice sacra mentis euangelicis quod suis vestimentis fideliter obsecni sanguis emundat.

Tetigit. **B**eda. **S**ola fidelis multi dominum tangit: que passim comitans turbam preminit. **Q**uia qui dueris in ordinate glomerantibus heresis vel pueris moribus grauatis: solo fidelis ecclesie corde tangitur. **Vnde**: **N**oli me tangere: nondum enim ascendi ad patrem meum. **Q**uia veraciter tangere est eum quodque patrem credere.

Hiero. Septima virtute suscitare mortua sed inter viam tangere simbriam mulier sanguinaria: que cum salute substitutam medicos nichil proficiet. **S**eptima die regnit deus ab omnibus operis. **Q**uoniam suscitare mortua est et sciuencia foris cum turbis fluxus sanguinis sterilitatem facit. **N**on ad ecclesiam gentium. **L**etare sterilis quod non paris. **R**etro accedit: i.e. post resurrectionem simbriam tangit: acsi cimbala et malapuica quod perdet in extremis ovis summi sa-

cerdotis tunice. **C**imbali confessione: malapuica in martyrum voluntatem significat et virtutum candorem.

Mulier autem. **B**. Ecce quod tendebat interrogatio: ut mulier: si profiteatur veritatem dinturum infirmitatis: et subite credulitatis et sanacionis: et ita ipsa confirmaretur in fide: et alijs preberet exemplum.

Ad huc eo lo. **B**. Muliere sanata statim nunciatur puella mortua: quod ecclesia gentium a labe vicioi curata: et ob fideli meritum filia nominata: continuo synagoga perfidie leto resoluta est: quod in christum non credidit: et innidit: quod eccliam credere doluit.

Quia filia tua. **B**. Multi enim hodie statim synagoge videntes: restaurari posse non creditur: et per restauracionem eius supplicandum esse non estimant. **S**ed quod hoibns est impossibile: deo est possibile. **Vnde** sequitur. **I**hc autem: ecce subiecta eis synagoga salua erit.

Archisynagogum. **B**. Archisynagogum quod est doctorem legi: te quod super ceteros scribit: **p**roba. **Q**ui si crederet noluerit: ecce subiecta eis synagoga salua erit.

Et non admisit. **B**. Blasphemis et iris libens non sunt reuelanda

mysteria sed fidelibus qui honorarent. Unde alibi iustificata est sa. si. s.
Flentes et ululantes. **B.** Letens omnes qui sperant in dño. et in
 eternum exultabunt. et ha. in e. Hanc leticiam merito infidelitas synagoga ami-
 fit. et ideo inter flentes et ululantes mortua iacet. Sed iesus eam funditus
 interire non patitur. vñ sequit. Et ingressus zc.

Non est mortua. Michi in cuius dispositio et anima recepta vinit. et
 caro suscitata quiecat. Hinc mos est christianis ut mortui qui resurrecti
 ri non dubitantes dormi-
 entes vocentur. vnde.
 Nolumus vos igno-
 fices de dor.

B. Cum anima que
 peccauerit moriat. ea
 tñ quā dñs ad vitam
 eternam preuidet nob̄
 quidem mortua fu: se
 sed ei obdormisse non
 incongrue dici potest.

Ecclis omnibus. **B.** Veda. **M**or.
Lumba ejus ut puel-
 la suscitetur. qz nisi se-
 culariū cura et multitu-
 do a corde ejiciat. aia
 que intus iacet mortua
 non suscitatur. **D**uz enī
 se per uniuersas cogi-
 tationes spargit. ad co-
 sideratōem sui sese nul-
 latenus colligit.

Thabitacumi
 In syro sermone quez
 euangelista ponit. non
 plus est qz puella sur-
 ge. Sed forte ad vim
 dñicē iussiōis exprimē-
 dam hoc addidit. tibi
 dico surge. et magi sen-
 sum loquentis qz xba
 intimante curauit. **S**ic
 sepe apostoli et euāge-
 liste cum aliquod testi-
 moniū assūmūt. magi
 sensum qz xba ponūt.

Hiero. Ad puel-
 lam dicitur thabitaci-
 mi. i. puella surge. Ar-
 chibsynagogō dī. filia
 tua mortua est. **I**hs:
 non est mortua. s̄z dor-
 mit. virunga est. mor-
 tua vobis: sed michi
 dormit. Annorum. xij.
 erat puella. et anis. xij.
 mulier perpessa. pecca-
 ta in credentiū apparēt
 in initio fidei credentiū
 vñ dī. Credidit abza.
 teo et repu. ēi ad iu.
Beda. **M**oralr.
 Qz xps tres mortuos

fuscauit. tria genera anima significat. Puellam suscitat adhuc in domo
 clausam. i. anima p̄sens tñ non actu delectatione male presentē. Ju-
 uenem suscitat iam extra portā. t. peccatorē qui p̄sens iam pdixit
 ad actū. Fuscait lazari iam fetente. et longa p̄suetudine peccandi anima
 male olentem. et alios fama corrumptē. Puellā pānis alloquit̄. qz eam
 facile resuscitat quā mortuā negat et animā simile. cito resuscitari demon-
 strat. Juuenem pluribz corroborat. t̄ dicit. tibi dico surge. qz tales anima
 aliquā difficult̄ reuiniscit. Ad monumentū lazari fremit. turbatur. lacrima-
 tur. magna voce clamat. Lazarus. veni foras. Similis longa p̄suetudine pec-
 candi pressus; vix et quasi cum labore suscitur. Notandum quoqz qz pub-
 licā nota publico eget remedio. lenia aut et secreta possunt telen penitentia
 eui et secreta. Puella in domo iacens pānis arbitris surgit. et eis p̄cipit

et nemini dicant. Juuenis extra portam turba multa comitante et vidente
 Lazarus de monumento vocatus intantū innotuit. vt ppter hoc turbe cu3
 palmis dñ occurserēt. et multi abierunt ex inde. et crediderunt in ihesum.
 Quartum mortuū annunciantē discipulo audiuit. sed qz viui qui pro eo
 p̄gacent̄ defuerūt. dimittit inquit mortuos sepelire mortuos suos.

Ande huic hec zc. **D**ira. cecitas. In factis et dictis christi cognoscere possunt. ob solam generis noticiam contempnunt.

Faber. **B.** Qui
 operatur igni et spiritu
 Unde ipse baptiza-
 bit vos in igne et spiritu
 Faber ē qui fabricatus
 est aurorā et solem.

Hiero. **F**ili fabri
 vocatur. et hoc my-
 sticum. s. fabri qui fa-
 bricatus est auroram
 et solem. ecclesiam pri-
 mam et sequentem in
 quarum figura mulier
 et puella sanantur.

Non est pro-
 pheta ic. Prope na-
 turale est ciues ciuibz
 innidere. qz non opera
 sed infantiaz quam vi-
 tere recordantur.
C. Comitas sepe
 vilitas originem. Ut
 quis ē fili ysa. Sed
 humilia dñs respicit.
 et alta et longe cognoscit.

Et non poterat
 Ne ciues incredulos
 peius redempnaret. fa-
 ciens multas vntutes.
 Vel qz in patria sua
 despicitur. paucas ibi
 p̄ntel facit et signa. ne
 penit̄ excusables sint
 Maiora quotidie in
 gentibus signa facit;
 non tam in corpore la-
 natione qz animarum
 occultam sapientiam.

Et mirabatur.
B. Non quasi te im-
 prouiso; sed quasi mi-
 randū ostendit; qz nec p̄
 pletis credit̄. nec ipſi
 quē p̄ntem cernit.

Et conuocauit
 xii. **H**iero. Mittere
 xii. apli. et datur eis po-
 testas precepta docen-
 di. vt comiteetur xbum
 siml. et factū. et cī. p̄mis-
 sis inuisibilis vntutes
 misceant̄. et sic cum vn-
 gunt egros oleo infir-
 mitatem fidei virtute

corroboret.
Et dabat illis po. Benignus dñs et magister nō innidet discipul̄ et
 servis potestate sua. Sed ipse potestate sua agit. illi sua infirmitate si quid
 agunt et dñi virtutē p̄fident̄ dicentes in ihesu nomine surge et ambula.

Ne quid tol. Lata sit in dño fiducia. vt nichil deesse certissime sciāt
 ne dum sibi p̄vident temporalia; min⁹ alijs p̄uideat eterna.

B. Mattheus et lucas memorant dñm discipulis dixisse. vt nec virgā
 ferent. in marcus ne quid tollerent nisi virgā. S̄z illi realiter virgā accipiunt
 marcus per virgā potestate accipieādi necessaria a subditis intelligit.

Calciatos sandaliis. **B.** Ut pes neqz tect⁹ sit neqz nud⁹ ad terā
 id est. nec euangelium occultetur. nec terrenis commodis innitatur.

Ne induerentur duabus tunicis. **B.** Quod est vt simpliciter

ambulcent non duplicitur.

Excutite pul. **B.** Puluis excutitur de pedibus in testimonium laborum sui quod ingressi sunt civitate quod predicationis vestigia ad illos prouenerit. **V**el quod nisi ab eis acceperint ad victimum necessarium qui en angelum spuerunt

Et ungebatur. **B.** Jacoby dicit. Infirmatur quis in vobis induit. pcc. et o. super e. vn. e. o. zc. Unde patet ab apostolis hunc more esse traditum ut energumini et alii egredi vngat oleo a pontifice securato.

Et audiuit. **B.**

Lucas. Audiuimus hec te tracha omnia que siebat ab eo et besitabat eo quod dicebat a quibusdam quod iohannes resurrexit a mortuis a quibusdam vero quod helyas apparuit. Unde intelligendum aut confirmatus cum ex aliis verbis credendo dixisse aut adhuc besitando quem ego decollam zc.

Quia iohes bap. zc. **Beda.** Mira contra dominum inuidia indecorum iohannem te quo dictum est: quia nullum signum fecit: potuisse resurgere nullo attestare creditur. Ihesum signum et tu tibi approbatum cuius morte elementa tremuerunt et resurrectio nem et ascensionem angelorum et apostoli viri et semper predicaverunt resurrexisse sed sublevatum esse furtum credere maluerunt.

Philip. friss. **B.** Vetus historia narrat philippum maiorem herodis fuisse filium et fratrem herodis sub quo passus est dominus et duxisse herodiadum filiam aethiopam et postea aretham ortis simultatibus filiam suam tulisse et herodii inimico philippi in dolorum ipsius myrtis copulasse. Eglipus vel iosephus tamem loquaciter.

Non licet. zc. **B.** Qui venerat in spiritu et virtute helye herodem arguit et herodiadum sicut huius Achab et Jezabel mala lens apud regem perdidit et immemor est precepti dei.

Beda: Soli herodes et pharao leguntur natalis sui diem celebrasse et inter se solennitatem sanguine fedasse. Sed herodes tanto nequius quanto sanctum et veritatis doctorem et regis celestis preconem occidit et pro ratione saltatricis caput occisi ante conuincias inferre non puduit. Pharao pecuniam enucleatum occidit. Utiusque tamem exemplo melius est et utilius nobis die mortis semper commemorando timere: quod diem nativitatis luxuriam do celebrare. Homo enim ad laborem nascitur et sancti per mortem transirent ad requiem.

Et iurauit. **B.** Non excusatitur a perjurio per iuramentum. Ideo enim forte iurant: ut occasione impeniret occidendi. Et si illa patris aut matris interitum postulasset: non vires pcessisset herodes.

Et contristatus. **B.** Consueto more scripturæ contristatus non re sed multorum opinione. Sicut et ipse ioseph ab ipsa quod maria dicit pater iste suus sic contristatus herodes: quod discubentes putabant. Dissimilator mentis suae tristitia preferensbat in facie leticia celabat in mente. Scelus iuramento excusabat: ut sub occasione pietatis impius fieret.

Caput eius **B** Hieron. Caput legis quod est christus: ab corpore absconditur: proprio: iudeo populo et datur puerule de gentibus: id est: romane cedelis: et puerula dat matris sue adultere: id est: synagogæ in fine creditur. Corpus iohannis sepelit: caput in disco locatur: littera humo tegitur: spiritus in altaria honoratur ac sumit.

B. Iohannes capite minoratur: id est: fama illius quia christus a populo credebatur minorari ostenditur. Christus in cruce exaltatur: quia qui propterea in cruce credebatur deo et dominus propheta rum est cognitus. Unde et ipse iohannes. Ille oportet crescere me autem minui. Iohannes autem quem oportebat minui cum dies te crescere incipiunt natum. Christus autem qui est lux mundi cum incipiunt crescere dies

Et tulerunt corpus. **B.** Josephus narrat iohannem vindictum in castellum macheronta adductum: ibi truncatus. Ecclesiasti ca narrat historia in sebastie virbe palelsing que dicta est quondam samaria. Tempore vero iuliani paganos inuidentes christianis quod sepulcrum eius sollicitudine frequentabant: monumentum inuasisse et ossa eius per cam posuissent: et rutilis collecta igni cremasse: ac tenuo per agros sparisse. Affuisse tamem ibi de hierosolimis monachos qui immixti paganis ossa legentibus maximam eorum partem congregauerunt: et ad philippum hierosolimam tulerunt: et ille misit ea Athanasio alexandriensi episcopo: et ibi postea seruata theophilus intente theodosio omnibus gentium phanis destrunctis: expurgato a sordibus templo serapis ossa eadem ibi posuit: et basilicam in honore sancti iohannis consecravit.

Et conuenientes et Hieronimus. Ad locum unde erunt flumina redirent: deo gratias semper referunt super his que accepserunt.

Dominia que. Non solum quae ipsi egerant et docuerant apli dno re nunciant; sed etiam que iohannes eis docentibz passus sit. Vel sui vel eiusdem iohannis discipuli sicut mattheus scribit. vñ sequit. Et ait illis.

Clente seorsum. **B.** Non solū requietōis causa; sed mystice significat q̄ reliqua iudea que sibi prophetic caput abstulerat non credendo in deo ecclie que virūm habuerat: ubi cibaria. q. panē et pīctū epulas esset largitur? Ibi enī predicatorēs sancti qui apud iudeā nō credentē sed tradicentē diu grā tribulatōe premebantur. requie adepti sunt te ḡtibz grā fidi collata. **V**eite seor. Seor sum dicit quos elegit ut inter male viuetes mala non attendant. vt loth in sodomis. et iob in terra bus. et abdias in domo achab. Et ait illis: requiescite pusillū vt aues in ramis synapis. **N**usilla hic requies sanctis: lō ḡ labor. s. p̄d̄ ill. vt requiescat a labore suis.

Erant enim z̄. biero. In archa noe animalia que int̄ erant foras mittebāt. et que foras erāt int̄ erumpēbat. Sic in ecclie iudas discessit. latro accessit. Quādū recedit a fide: nec ecclie requies est sine merore. Rachel plorans filios suos z̄. Non est hic puiū in quo bibat virū nouū. cū cantabit cāti q̄ nouū in celo nouo. et in teria noua ab hominibz nouis: cū q̄n q̄ panibz et duobz pīscibz quinq̄ milia hominū respere vite paſcent: cū xii. cophinī o et aquātute fragmentū pleni colligunt: cū sūt sup thronos. xij. in. xij tri. q̄s sunt fragmēta abrahā ysaac et ia. q̄n reliq̄e isrl sal. fi. q̄n facie ad facie tēn vi debim̄. qđ in lege moysi et xpbis et psalmis de christo legimus. **V**n post quartā vigiliā noctis spelat christus ihesu tumorē maris ambulans sup illud. et dicit: Confidi ego sum: q̄r ei videbim̄ sicut est: tūc cessabit ventus et pīcella ihesu sedete et regnate in nati que ē uniuersal ecclie.

Abierunt in desertū. **B.** Petendo solitudinē fidem turbaz an sequatur explorat. et exploratā digna mercede remunerat. Turbz aut̄ non iumentis nō vehiculis: sed propria labore pedū iter deserti arripūt. et saluū te siderūt. Rursus ipse excipiendo fatigatos. docēdo inficios. sanando egrotos. recreando ieiunos. quantū deuotione creditūt delectet insinuat.

Et pedestres. Nota q̄ nō in aliam maris ripam sine iordanis nani go peruenērūt. Sed trālito aliquo fredo. vel stagno. primos eiusdem regiōis locos adierunt: quo etiā pedestres indigēt puenire potuerūt.

Et miser. ic. **B.** Qūo miser sit mattheus plenī exponit hoc modo.

Et miserus est eis. et curauit languores eoz. **H**oc est enī pauperū et nō habentū pastore veraciter misereri. et viam veritatis aperire. et languidos curare. et ieiunos reficiendo ad laude superne largitatis animare. que sequentia eum fecisse declarant.

Et cū iam hora. Die declinata saluator turbas reficit: q̄r vel fine seculi propinquante. vel cum sol iusticie pro nobis occubuit et diutina spiri-

tas inediis sumus liberati fame.

B. Alleg. Christū reserta gentiū petente multe fidelū caterne relictis menibz prisca querlatōis negletoq̄ variōz dogmatū prēsidio sequuntur: q̄cū primū nō in iudea tens. tunc exaltat̄ ē sup celos et super o-ter. g. ei?

Date illis. Provocat apostolos ad fractōz panis: vt illis se nō habeat re testātō. magnitudo signi notesceret. et insinuās q̄r quotidie per eos ieiuna corda sūt palceda cū eoz exēpl̄ vel pīb̄is qd amāda celestia suscitamus.

CNotandū q̄b pañū miraculū iobs scripturus p̄misit q̄ primū eē pīscha. Mattheus et mar. b̄ interfictio iob̄ hāne p̄tinuo ee fām̄ di cūt: vñ colligēt iob̄ immunitē pīscha fūl se decollatū. et alio sequente pīscha crucifixū dominum.

Quinq̄. **B.** All. Quinq̄ panes quīz mosayce legi libri: q̄b diuine eternitatis agnitione mundi creatio. cur sus labētis sc̄li. et vera deo fūlē religio humano generi innuit. Duo pisces: psalmi et xp̄he: q̄ cruditiā i lege dei p̄pli de p̄missione dñice incarnatōis noue ḡte dulcedē pīsce bāt q̄b tota x̄ter. t. series p̄phēdit. **V**n op̄tebat oīa ip̄leri q̄ sc̄pta sūt in lege moysi et p̄phibz et psalmis de me. Et cū ap̄quiss̄ ill. sensū vt intelligēt sc̄pturas et intellectas fidel̄ auditoribz tradeat: q̄ bñ dīcēt aplid̄ panibz et pīscibz. et eōs interne sua vitaq̄ dono multiplicās turbis disp̄tūt̄ p̄cepit. Et bñ h̄ iob̄ panes ordeacei dicunt: q̄ cib̄ ē iūntōz maxie. rustico rū q̄ ac seruoz: q̄ incipiētibz auditōibz aspīora et q̄ grossiora sūt. p̄mittēda p̄cepta. Aīa lis h̄o h̄o n̄ p̄cipit ea q̄ sūt sp̄ns dei. et iō dñs cuiq̄ p̄ viribz tribuēs dona. et s̄p̄ ad p̄fēctio-

ra. puocās: p̄mo. v. panibz. v. mi. sc̄do. vij. pa. iiiij. mi. reficiat. tertio discipulū sūt carnis et sanguinis mysteria credidit. ad ultimū x̄o magis munere dat elec̄tis vt edant et bibant super mensam suam in regno suo.

Secundū contu. **B.** Diversi discipulū disticti ordines eccliaz q̄ vnā catholicā faciūt. Per qnq̄genos et cētenos. p. l. iubilei req̄es qnq̄gean̄ aut̄ bis duc̄t. c. fac̄. et. iō vtriusq̄ q̄s p̄fectoēs sūt. l. co. pīs et mēt. Qui enī q̄e sc̄it ab actibz pīscibz req̄em h̄z corporis. Qui aut̄ a cogitatōibz ec̄ pīscibz: req̄em h̄z mentis. **V**n aut̄ sup viride senū discipulēt tei pīscibz alimēt: q̄ p̄ studiū abstinentiā calcat̄ illeceb̄i carnis audiēdis iplēdisq̄ verbis tei op̄a ip̄ēdūt.

Ideo alij quinquageni alij cēteni: q̄ requiescit p̄t̄ a malo opere vt p̄lit etiā requies in mente.

Et acceptis quinq̄. Non noua cibaria creat: q̄r incarnat̄ nō alia q̄s que scripta erāt p̄dicat: sed legē et p̄phibz mysterijs guida ee demōstrat.

Fregit. Et an turbas ponenda distribuit discipulūs suis: q̄r sacra sc̄s doctoribz qui hec toto orbe p̄dīcēt p̄fecit.

Et sustulerunt reli. **B.** Secretiora mysteria q̄ rudes capē neq̄unt p̄fectiores diligēter inq̄rūt. Nā per cophinos. xij. apli. et per aplos seqūentes doctoribz figurātur: foris respecti-mēt salutari cibi reliquijs ad alēda hāiliū corda cumulati. In cophinis enī seruilia geruntur opera: sed ille eos panis

fragmētō p̄ impletū: qui infirma m̄ndū vt fortia frāgat vel p̄fundat elegit.
¶ Quinq̄ mi. **B.** Propter quinq̄ sensus corporis. **H**i dñm secuti si
gnificant eos qui in seculari adhuc habitu positi. exterioribz que possident
bene vti norunt. Qui recte quinq̄ panibz aluntur; q̄ necessē est vt tales le-
galibz adhuc p̄ceptis instruant. Qui autē m̄ndo omnino renūciant. et q̄tu-
o: sunt milia et septē panibz refecti. hoc est euangelica p̄fectione sublimes. et
spirituali gratia intus eruditī.

Et ista co. Exem-
plum dat nobis vt in
omnibz bonis q̄ agim
humanī fauoris retr̄i-
butōz vitem. ne nos
opatio v̄tutī ad con-
cupiscētā flectat tēpo-
raliū. Quod ipse dñs
nobis insinuans. cum
bi qui v̄tutes cīns ad
mirabanz regē cum fa-
cere vellēt. fugit in mō-
tez orare. crucifixoribz
p̄mp̄t̄ occurrit: vt sc̄z
parati sim̄ ad aduer-
sa toleranda. canti ad
blandimenta si arise-
rint. et ne nos si affluat
emolliendo recipiant
crebris a dñō p̄cibz
imploremus.

Ad bethsaidā. **B.** Bethsaida cī-
tas est in galylea an-
dree et petri et philippi
prope stagnū geneza-
retb. Sed marcus di-
cit peracta refectione
venisse transfretū ad
bethsaidam. **L**ucas:
q̄ in locis bethsaidē sa-
ctum fuerū miraculūz
Ait enim assumptis ill̄
secul. sc̄z in locum de-
serum qui est bethsai-
de. Quod cum p̄gno
vissēt turbē. secut̄ sūt
illū. et excepit eos. **¶**
vsc̄ ad refectionem il-
lam. Sed forsitan lu-
cas desertū locum qui
est bethsaidē non ipsi?
viciniā cīuitatis di-
xit: sed loca deserti ad eam pertinetis. Marcus enim dicit aperte q̄ p̄cedē-
rent eum ad bethsaidam. vbi ipsius fines cīuitatis notat. **L**ucas vero qui
non dicit in desertum locū qui est bethsaida: sed qui est bethsaidē: forte nō
ipsum cīuitatem sed locum desertum ad ipsum pertinentē intelligi voluit.
Johannes dicit turbas manducasse panem iuxta tyberiadē et ascen-
tes nam̄ discipulos venisse in capbaraū trans mare. que ambe sunt ci-
uitates in galylea iuxta stagnū genezareth. quod etiā tyberiadē a tyberia
de cīuitate sic vocatur.

Abiit in montē orare. **B.** Bene orat qui teum orando querit. a
terrenis ad superiora progrediens; verticē curie sublimioris ascendit. Qui
te diuitiis aut honore seculi aut de morte inimici orat; in imo iacens viles
ad teum preces mittit. orat autem domin⁹ non pro se sed pro me. Nam et
si om̄ia posuerit pater in manu filij; filius tamē vt formam homīs impleret
obsecrat patrem pro nobis. qui aduocatus est nobis. **Vnde** aduocatum
habemus apud patrem ih̄esum christum. Si aduocatus est: debet pro no-
stris interuenire peccatis. Non ergo quasi infirmus obsecrat: sed quasi pi⁹
imperat. Omnia que vult potest: quia aduocatus et index noster est. altez
pietatis officium: alterum potestq̄ insignē.

Et ipse solus. **¶** Qui aliquando omnino in periculis ecclesiam te
seruisse videtur. vnde. **V**t quid do-re-lon. **¶** Sed q̄ differt auxilium: nō
auferit subsidūz. **Vnde** sequitur. Et circa quartam **¶**

Et circa quartā. **B.** Stationes et vigiliū militares horaz spacio di-
uiduntur: p̄atet ergo eos tota nocte laborasse. et dilucido appropinquante

auxilium habuisse: quia cum pressūris obsita humana fragilitas paruitate
virūtū suarū considerat. in se nichil nisi tenebras angustiarū. et hostium
insurgentium estus cernit. **C**um vero mentem ad superni presidiū lumen.
et ad perpetue retributōnis dona erigit. **Q**uasi inter vmbrias noctis repen-
te ortum luciferi conspicit. qui diem proximū id est. christū nunciet. **L**uci-
fer nanq̄ tres horas noctis. id ē totam vigiliam matutinam illuminare dī.
Et uolebat pre. **¶** **B.** Ut ad horam sc̄z perturbati. sed continuo li-

berati plus liberatōis
sug miraculū stuprēt.
et erectori suo maiores
gratias referent. **S**ic
sepe diuina pietas in
tribulatōne vīd̄: fide
les deseruisse quasi ta-
borantes in mari disci-
pulos putetur. **I**hesus
voluisse p̄ctere. **V**n-
de. **Q**uare me. te et q̄-
tri-in-dum af-m-ini.
Sed continuo domi-
nus adest. quasi dicer̄.
Cum transieris per a-
qnas tecum ero. et flu-
mina non operient te.
cuž ambulaueris in ig-
ne: non combureris. et
flamma nō ardebit in-
te. vnde sequitur. **E**t sta-
tim locutus est. **¶**
Puta. san. **B.**
Adhuc heretici putat
fantasma esse. nec verā
carnem te virgine al-
sumpisse. **T**heodorus
enī pharanitanus epi-
scopus scripsit pond̄
corporale. scđm carnē
non habuisse dominū
s̄ absq̄ pondere et car-
ne supra mare ambu-
lasse. **F**ides autem ca-
tholica et pondus eum
carnem habuisse p̄ze-
dicat. et onus corporē
et cum pondere et onere
corporali incedere su-
pra aquas non infus-
pedibus. **Vnde** dyo
nisi in opuscul. te di-
uinis nominibz ita sit

Ignoramus qualiter te virgineis sanguibz alia lege p̄ter naturalē for-
mabatur. et qualiter non infusis pedibz corporalē pondus habebat et materia
le onus teambulabat in humidam et instabilem substantiam.

Nolite timere. **P**rima subuentio est pellere timorem. secunda tem-
p̄testatem p̄ntig sug virtute compescere. **N**ec mirum si domio ascidente in
nauim cessat venus; quia in quoq̄ corde per gratiam sui amoris adest
mox riuersa vicioz et aduerlātis m̄ndū et malignoz sp̄num bella quiescēt

Non enim **¶** **B.** Miraculo panum q̄ esset rerum conditor ostendit. Ambulando super vndas: q̄ totum corpus habebat liberum ab omni
grauidine peccati. **P**lacando ventos et vndas: q̄ elementis dominaretur
ostendit. Sed carnales adhuc discipuli magnitudine quidem virtutē stu-
pebant: sed divina maiestatis veritatem non cognoscabant.

Rognoverunt. Rumore non facie. vel magnitudine signoz. etiam
vltu plurimi nouis erat.

Fimbriam. **B.** Minimū mandatū. quod qui transgressus fuerit:
minimus vocabitur in regno celoz. vel assumptionē carnis per quam re-
nūmus ad verbum dei.

Et conueniunt. **B.** Datet q̄ vera sit confessio domini ad patrem
qua dicitur: quia abscondisti hęc a sapientibz et prudentibz et reuelasti ea
parvulis. Indocti veniunt infirmos adducunt: vt vel fimbriaz eius p̄tin-
gant. et ideo cupita salute potiunt. **P**barisci vero et scribē qui doctores po-
puli esse debebāt: non qd verbū audiendū. non q̄si qd medicū. s̄ ad q̄o nō
pugnas cucurunt.

Cōmūnib⁹. Hierōn. Immundis. vel p̄mūnib⁹ manib⁹ p̄mūniq⁹
nem gentium significat. Mundicia phariseoz sterilis est. cōio apostoloz
non lata extendit palmites suos vsc⁹ ad mare.

Non lotis. De non lotis corporis manib⁹ vituperant: cum in eorum
operib⁹ nichil immūdi
ce inueniatur. Ipsi q̄
qua exterius loti plā
ētīg luore intus sunt
polluti.

Pharisei. n. r̄c.
B. Superficiosa ho
minū traditio crebrius
lauari ob manducan
dum & hmōi. Sed ne
cessaria doctrina veri
tatis eos iubet qui pa
nem vte q̄ de celo te
scendit manducare te
siderant: crebro elemo
finari aliorumq; insti
cie fructuum lomento
sua opera purgare.

Baptismata ca
licum. Frustra vaso
rum baptismata ser
uant: qui cordium suo
rum & corporum sordes
negligunt. Non enim
hoc de materialibus
manib⁹ dictuz est: sed
pro mentium emunda
tione & operuz castiga
tione & animaz sancti
monia & salute.

Quare disci
puli. Mira stulticia
filium dei arguunt: q̄
nō servat p̄cepta ho
minū. Manus autem
id est: opera non corpo
ris sed anime laudē
sunt vi fiat in illis ver
bum dei.

Bene prophe
tavit. Hiero. Latra
tum phariseoz repri
mit furca ratoni. id ē
mo yſi & yſaie increpa
tōe: vt & nos hereticos
verbis scripture vince
re possimus.

Bene irritum.
Fallam calumniam ve
ra ratōne confutat q̄si
vos propter traditio
nem hominim p̄ce
pta dei contempnitis.
& negligitis: quare er
go meos discipulos ar
guitis qui iussa senioroz
parcipendit vt custo
diant mādata tei?

Thos aut̄ di. r̄c.
Be. Consulens domi
nus imbecilitati. vel
statu vel penuria pa
rentum. precepit vt si
li honorarent patres
etiam i necessarijs huīus vte.

Hanc aut̄ legem scribe & pharisei subuer
tentis vt impietatem sub nomine pietatis inducerent docuerint filios suos
vt si quis ea que parentibus offerenda sunt deo vovere voluerit: qui ver
pater est. oblatio domini preponatur.

Tibi proderit: r̄c. In tuos usus consumuntur: quod sacrilegium est.

Vel interrogative: quasi proderit tibi: nō debet: hoc metuentes patres &
fiebantur inedia.

Nichil est ex. B. Nec ydolotum in quantum cib⁹ est. in quantum
dei creatura est, sed d̄emonioz inuocatio hoc facit immundū. Unde. Nō
potestis bibere calicem
domini & calicē d̄emo
niorum.

Judei se partē dei
lactant p̄munes cibos
vocāt quib⁹ omēs ho
mines v̄t: vt ostrea
lepozel. & hmōi anima
lia que vngulam non
findunt nec ruminant
nec squamosa in p̄scī
bus sunt.

Et uos impru
p̄cipiuntur: q̄ que
per se patent: mystica
putant. Ex quo aduer
timus v̄ciosuz esse au
ditorem q̄ obscura ma
nifeste: aut manifeste
dicta obscure vult in
telligere.

Et in secessum.
B. Hinc calumnian
tur quidam heretici q̄
d̄ns p̄bice ignarus pu
tet omnes cibos in vē
trem ire et in secessu di
geri: cum statim infuse
escē per artus & venas
& medullas neruos q̄
fundant. Vñ et mul
tos q̄ vicio stomachi
p̄petē vomiti sustinēt
post cenas et prandia
statim euomere dicunt.
& tñ corpulentos esse:
q̄ ad primū tactum li
quidior cib⁹ & pot⁹ per
mēbra funditur. Sed
q̄uis tenuissimus hu
mor & liquef esca cum
in venis & artub⁹ cocta
fuerit & digesta: per oc
cultos meatus (quos
greci poros vocant) ad
inferiora dilabit: et in
secessum vadit.

Aug. Quedaz sic
accedunt vt etiam inu
tent & mutentur: sicut et
ipse cib⁹ amittē sp̄m
siam in corpus nostrū
vertitur & nos refecti i
robur mutamur.

De corde hoīm
B. Animē locus prin
cipalis non iuxta pla
tonem in cerebro: sed
iuxta christum in cor
de est. Arguuntur etiā
et hac sentētia q̄ cogi
tationes a dyabolo im
mitti putant: non exp
rīa nasci voluntate.

Dyabolus incitor & adiutor malaz cogitationū esse potest: auctor: cē nō
potest. Si aut̄ in insidijs semp̄ positus lenem cogitationū nostrā scintillā
suis somitib⁹ inflamauerit: nō debem⁹ opinari eū quoq; cordis occulta rima
rised ex corporis habitu & gestib⁹ extimare qđ p̄sem⁹ intrinsec⁹: vt si pul
trā mulierē nos crebro viderit inspicere: intelligit nos amare.

Et inde sur. c. Relictis scribis et pharisaeis calumniatorib; in ptes tyri et sydonis secessit; vt tyrios sydonios q; curaret.
Neminem uoluit scire. **B.** Quāuis latere nō potuerit. nō tñ factus est qd voluit; sed exemplū eis dabat quib; sanandi infirmos grām pferet; vt in miraculib; hūani fauori gloriā quantū possent declinaret. nec tamē a pio opere xutū cessaret. cū b; fieri vel fidē bonoz iuste expeteret. vel in credulitas prauoz necessario cogeret. Ob hāc enī cām tyri et sydonis fines intrabat. vt filiā syzo pbenisse a demonio liberaret. et per fidē genitilis sc̄ninḡ scribar et pharisaeoz p̄fidiam arqueret.

Mulier enim. Marc dicit dñm fuisse in domo cuz venit ad eum mulier. Mattheus dicit qd clamat post nos. **H**ec qd innuit qd post ambulatem p̄ces emiserit. Ne nit qd ad eum mulier in domū. sed qd matthē ait non r̄ndit ei x̄bz. tedit intelligere qd ambo tacuerūt. et cū silētio ingressi sunt. et ita cetera p̄teruntur que in nullo dissentiantur.

Hiero. Allego. Mulier est materna istra romana ecclesia. Data demoniaca occidentalib; barbaries. cui fides fecit de cane onem. Dicas intellēctus querit; nō panem infractuz littere cupit.

B. Alleg. Mulier gentilis sed cū fide ad dñm venies; ecām significat de gentib; collectā. qd pro filia demoniaca dñm rogat. id est. p̄ suis popūl nō dñ credentib; vt et ipi a dyaboli fraudib; ab solnante. Qng bene h matthē te finib; suis egressa. scđm marcum ingressa ad dñm atq; ad pedes procidisse dicit. vt et vtrq; colligat. qd illi soli fideliter et recte per erantib; orant; qui p̄ficas sive p̄fidie mansiones relinquit atq; in domū dei. id est. ecām pia se denotōne transserunt.

Sine prius. Quasi futurū est vt et vos gentes salutē p̄seq̄mini. sed prius optet indeos qd antiq; electōe filij dei nominant̄ pane cœlesti refici. et sic tandem gentib; vite pabula ministrari.

Filioz et mī ca. **B.** Mira p̄uersio. nā isrl quondā fili⁹ nos canes dñ diuersitate fidei. ordo nominū mutat. dñ ill' dr. Circū dedet me canes multi. te nobis. alias oues habeo que nō sunt ex hoc omni.

De micis. Non integros citos digna sum recipere. reliquijs catelloz stenta sum. vt sic venia ad panem integrum.

B. Alleg. Demicis zc. Mensa scriptura. vñ. Parasti in p.m.m. zc. Nige pñeroz interna mysteria qb; bñiliū corda reficiunt. b; illud. Ex adipe fru. sa. te. Cōuersi enī ad fidē catelli. i. qd gētib; erūt respecti. n̄ līg supsiōē. sed spūalū sensuū inq̄runt medullā. Et hoc sub mēla dñoz suor. i. dñ verb̄ dei bñiliter subdit. ad implēda qd sc̄pta sūt cūcta cordis et corporis officia supponit. vt ad speranda superna qd a dñō promissa sunt premia in celo merito se humilitas erigant.

Propter hunc s. **B.** Hinc dat exēpluz catheciādi et baptisadi infantes. qd p̄ fidē et p̄fessionē parētū in bap̄mo libant̄ a demoiō p̄uuli qd nec dum per se sapere vel aliqd agere boni possunt aut mali.

Tyri. Hiero. Tyrus angustia. sigcans iudicā. cui dñs. coangustatum strati. breue ē palliū tuū. vtrq; ogre n̄ pōt vt trāsferat se ad alias gētes.

fornicationes. homicidia. furta. avaricie. nequitię. dolus. impudiciā. oculus malus. blasphemia. superbia. stulticia. Omnia mala hec ab intus procedunt et p̄municant hominē. Et inde surgens abiit in fines tyri et sydonis. Et ingressus domū nemine uoluit scire. et non potuit latere. **M**ulier enim statim

h̄i auditi auris obe-michi. Occidentalis ecā ut audiuit de eo cuius filia h̄ebat h̄i cui⁹ nenerat mater ad Ihesum. spiritū immundū intrauit et proci d̄t ad pedes eius. Erat enim mulier gentilis syrophenissa genere. h̄i fides: quis credit filiam posse salvare. Et rogabat eum ut dēmoniū eūce ret de filia eius. Qui dixit illi: Si ne prius saturari filios: Non ē enī bonu⁹ sumere panem filioz et mit

h̄i gentibus. h̄i hic patiēta: qua totiens contempta et mattheus dicit perseuerat. tere canibus. At illa respōdit et d̄it ei: Utiqz dñs. Nam et catelli co

Sydonem. Hiero. Sydon venatio: sera indomita; nostra regio velatio est.

Decapoleos. **B.** Regio tecem ubi trans iordanē ad orientē. ab dī. venit ad ma. ga. in me. fi. te. nō ipsos enī intrasse sigcat. neq; enī māte trāsnavigasse dicit. sed v̄q; ad mare venisse. atq; ad locū qui medios fi

Hiero. Saluator ad saluandas gentes ab apostolis deducitur. et doct qd adolescenti interroganti r̄ndit. nosti mandata h̄ec fac et viues.

Sur. et mu. **B.** Qui sc̄z nec aures verbis dei audiendis. nec os. p̄ loquēdis aperit. Quales necesse est vt bi qd audire et loq; x̄bā dei longo v̄li dīdicērunt dñō sanādos offerat; vt eos qd h̄uā fragilitas neqt; ḡte exētra saluet.

Hiero. **B.** h̄uā manum tanq; vñ bo mo varia peste absulūtū in prothoplasto cēcaturū videt. surdus fit. dñ audīt. dñz odorat. emūgit. obmu

tescit. dñ loq̄t. Mācus fit. dñ man⁹ erigit. incurvatur. dñ erigit. ydropic⁹ fit. dñ acupi

sit. claudus. dñm pro gredit. lepro suffundi tur. dñm mundat. de mone implet. dñm diuinitatē appetit. Moritur morte. dñm audacter excusat. Et te-

precabantur eum zc. Incarnationē dñi. p̄ plēte et patriarche et prophete incarnationē domini desiderantes. surdum. et mutum et deprecabant

h̄i misericordie. eum ut imponat illi manū. Et ap̄p̄rehendens eum seorsum de turba. misit digitos suos in auriculas

h̄i sapientiam. h̄i vi dicat. credo in deum patrem zc.

Et expuens tetigit linguam. h̄i quis homo. h̄i quis inde uerba mutis. auditus surdis. medela cūcūris iūfūmis

h̄i docens cor ad dominū dirigi eūs. Et suspiciens in celum in

h̄i gemere nos docuit. uel pro n̄is uel pro nostro rum reatibus supplicates. h̄i uno sermone cura uit: quia deus. genuit et ait illi. Effeta. quod est

res mittuntur: verba spūsanci de quo dicitur. Digitus tui est hic. et opera dīgitorum tñq; sunt celi. Tetigit linguam zc. Spuma te carne domini diuina sapientia. que soluit ignorātiū humani generis. vt dicat. Credo in teum patrem omnipotentem zc.

Sezorsum de tur. **B.** Prima salutis via est de turba educī. De turba educit dñs infirmū. cum mente peccati languida visitando illustrat. et consuetus conuersatōnis morib; aduocat. et sequēda p̄cepta sua. p̄uocat. Dīgitos aut̄ in auriculas mittit. cum per tonā spūsanci aures cordis ad intelligenda et suscipienda x̄ba salutē aperit. Et qd cognitōnem vitas tebet sequi confessio. sequit. Et expuens te. l. ei. cū s. ad confessionē fidei ora cāthecizato et instruit. Spurum nanq; dñi est sapor sap̄z. qd dicit. Ego ex ore altissimi. pdh p̄mogenita. Vñ. sputo ei terze cōmixto cēz illūnat. Spurum enī qd ex capite dñi descēdit. diuinā eius naturā exp̄mit. qd ex deo est. Portio terze cui sputū immixtū est. h̄uā sit̄ naturā. Sic h̄i ex sputo ac terra composito medicamēto oculos ceci nati aperit. qd gen⁹ h̄uā p̄ confessionē vtrq; sive nature ab ingēitis eroz tenebris erit. Expuens ergo linguā muti vt loqui valeat tangit. cum ora diu bruta ad verba sap̄e profunda contactu sive pietatis informat.

Et suspiciens in ce. Hiero. Ingemuit. gemere nos docuit. et in celū theſanū cordis erigere qd p̄ cōpunctionē cordis a fruola carnis leticia purgatur. vt dī. Rungiebā a. ge. c. m. zc. Dñe an te. o. te me. zc. Et ait illi. Effeta. qd est ad. Corde creditur ad in. zc. Et statim ap̄. sunt zc. Aures aperte sunt ad hymnos et cantica et psalmos. Soluitur lingua; vt eructet

verbū bonū quod non possunt nec mīnē nec verbā cōbiterē vel prohibēre. vnde paulus. Ego vincit̄ sum: sed verbū tui nō est alligatum in me. Et precepit illis ne cui dicerent. Non in virtute gloriandū esse docuit sed in cruce et in humiliatiōne. Quāto enī eis preci. Cunitas in monte posita vndiqz circūspecta abscondi non pōt. humiliat̄ sp̄ p̄cedit gloriam.

Adaperire. Ad aures p̄sp. Aures enim ad audiendū aperiēd̄ sūta ḡua ut loqui posuit erat soluenda. vnde sequitur statim z̄.

Et loquebatur recte. **B.** Ille solus

recte loquit̄ vel dñm p̄fendō. vel alijs p̄di cando. cuī audīt̄ vt c̄lestib⁹ possit asculta re et obsecundare mū datis diuina grā rese rat cuī lingua dñs ta ctu sapie q̄ ipse est ad loquendū instruit. hic talis dīc potest. Dñe labia mea aperies z̄. **Q**uāto aut̄ ic. Sciebat ille qui omnia nouit anteq̄ fīat. q̄ magis predicarent et hoc p̄cipiendo p̄gris voluit ostendere quanto studiosius q̄n toq̄ frequēt̄ vel seruentius predicare debeat quib⁹ iubet ut p̄diceret. q̄n illi q̄. p̄bibe tur tacere non poterāt.

C. VIII.

Misereor su per tur. Quia ver bō misere et p̄patitur affectu hūang fragilitatis. **D**e septē panibus et paucis p̄sūciūl quattuor milia hōm satiavit. dīning potēt̄ opus est p̄tra eutice tis erorem.

Triduo sustinēt. Quare triduo sustinerent mattheus dicit sic. Et ascendens in monte sedebat ibi. et accesserunt ad eum turbē multe. habētes secū mūtos. c̄gos. clau dos. debiles. et alios multos. et piecerūt eos ad pedes eius et cura uit eos. Turba triduo dñm sustinet ppter sanationē infirmorum suorum cum electi quicq̄ fide sc̄tē trinitatē lucidi. dñm pro suis suorum. peccati anime pecat̄is sc̄z languorib⁹ instanter suplicant.

Item turbā multa triduo dñm sustinet. cuī multitudō fidelium p̄c̄ sua p̄ penitētiaz declināt ad dñm se in opere. in locutō et cogitatōne querit. **B**eda. Mystice. Hoc miraculū designatur. q̄ viam p̄ntis seculi. alter in columnē transire nequimus; nisi alimento verbi sui christus nos reficiat. Hoc vero typice inter hanc refectionē et illam quinq̄ panum et duo p̄ p̄scium distat; q̄ ibi littera veteris testamenti spirituali gratia plene designatur. hic noui testamenti veritas et gratia ministranda monstratur. Viraqz autem refectionē in monte celebrata est; vt alio p̄ euāgelistā narratio deducat. quia vtracq̄ scriptura recte intellecta predicit altitudinē c̄lestiū p̄ceptoꝝ et premioꝝ. et altitudinē christi. qui est mons in vertice montū. Ipse enim edificatam super se ciuitatem id est ecclesiam in alta bonorum operum extollit. et cunctis manifestat. Ipse ab infūmis delectationib⁹ abstracta pane celi reficit. atq̄ ad appetitum superne suavitatis cibi sp̄nalis dato pignore accedit.

Di dimisero eos. Quia conuersi peccatores in p̄sentis vīt̄ via deficiunt; si in sua conscientia sine doctrīna pabulis dīmittantur.

SAd hymnos et cantica et psalmos. adaptare. Et statim apte sūt aures eius. et solutuz est vinculū lingue. q̄ non est in altis gloriandū sed. in cruce et humilitate. ei. et loquebāt recte. **E**t precepit illis ne cui diceret. Quāto aut̄ eis p̄cipiebat. tantomagis plus p̄dicabāt. et eo amplius admirabantur dicentes. Bene omnia fecit. et surdos fecit audire et mutos loqui

C. VIII.

In illis dieb⁹ iterum cum turba mul ta effet cum ihesu: nec haberet q̄d materiam miraculi premittit. s. suis manducarent: conuocatis discipulis ait illis. Misereor super turbā q̄ ecce iam triduo sustinet me nec habent quod manducet. **E**t si dimisero eos ieiunos in domū suam. **J**udici de proprie. legē. et prophetis edociti. gentes de longe veniunt ad ch̄stū: nullis doctorib⁹ de eis fide premonite deficiēt in via. **Q**uidam enim ex eis delonge venerūt. Et responde runt ei discipli sui. Unde istos po

De longe. Moraliter qui nichil carnalis corruptōis expertus. ad servitutem dei festinat de longinquo non uenit. qui etiam nulla impudiciā nullis flagicijs inquinatus. solum aut̄ coniugii expertus. nec iste de longinquo. Alij post multa flagicia uenīt: et ideo de longinquo.

Septem. **B.** Mysteriū est noui testamenti. in quo septiformis sp̄ns gratia plenū creditur et datur. Nec sunt panes ordeacei sicut illi quinq̄ de quib⁹ quinq̄ milia hōm faciata sunt; ne sicut in lege vitalis anime alimen tum corporalib⁹ sacris tegere. Ordēni me dulla tenacissima tegi tur palea.

Hieronimus.

Septem panes: septem dona sp̄ns sancti. Quattuor milia: annus. n. t. e. cz. quattuor temporib⁹. Septē spor te: septē primē ecclēsī fragmenta panū mystici intellectus primē septimane sunt. **P**iscili b̄ndicti: libri novi testamenti. quanto do piscis assū partem resurgens postulat: et piscem superpositū panis discipulis in caputra piscium porrigit.

Super terram

B. In refectione q̄n. q̄ panū turba supra s̄gnū discubuit: q̄ autē septē panib⁹ reficiēda est. sū per terā discubere p̄cipitur: q̄ per legē carnis desideriū calcare inueniūt. que est fenum: omnis caro s̄gnū. **I**n nouo aut̄ testame to ipsā quoq̄ et facultates temporales relinqueret inueniūt. **V**el quia mons in quo sit refectionē: christi altitudinem significat: ibi supra s̄gnū: hic supra terrā reficitur: quia xp̄i celitudo ibi: ppter carnales hoīes et hiernale terrenā carnali spe et desiderio regit: h̄ aut̄ remota oī cupiditate carnali quīual noui testamēti sp̄i permanen

tis firmamētūz tanq̄ ipsius montis soliditas nullo feno interpolito p̄tinet. **P**isciculos. **B.** Sanctos illius tēporis per quos eadem condita est scriptura. vel quorū ipsa scriptura. fidem. vitam. et passiones continet: q̄ de fluctib⁹ seculi eripi. et diuina b̄ndictōne consecrati refectionē nobis ne in hūi mūdi ex curru deficiam: vite sue et mortis sue exēplo p̄buerē.

Manducauerunt. **B.** Sunt multi qui q̄uis omnia sua reliqua et altiora hūi mundi nequeant implere: n̄ esurientes et sitiētes iusticiam saturantur. cum audientes mandata dei ad vitā permanēt̄ eternam.

Quod superauerat. **B.** Altiora p̄cepta vel exhortamēta et consilia que generalis fidelium multitudo nequit attingere. sicut hic. Si vis p̄fectus esse: rade et vende omnia que habes. z̄.

Septem sp̄ns. Septem sp̄ns sancti gr̄ septiformi repleti. Fiant enī sp̄ns de iuncō et palmaꝝ folijs. Juncus nascitur super aquas: palma victoriē coronat. Sancti quoq̄ ne ab hūore eternitatis arescant: in ipso vite fonte se collocant. et eterne retributionis palmam expectant.

Et statim. Pro hoc in mattheo h̄em. Ascēdit in nāniculā. et vēt̄ in fines magedan. Sed non est dubitandū eundē locū esse sub vtroq̄ nomē

Ram pleriq̄ codices b̄nt magedan. etiam sc̄m marcum.

Quarentes. Quasi ea que viderant non fuissent signa; sed qđ grāt

per hoc determinatur: ut celo. vel in morem helye ignem de sublimi. vel ad similitudinem samuel estiuo tpe mugire tonitrua. vel fulgura vel imbræ. q̄ si nō possent et hec calūnian qui ea calūniabant que oculis viderant manu tangebat. vilitate sentiebat. **V**el signa de celo māna: vt q̄ paucis panib⁹ multa hom⁹ milia satrauit: nūc sicut moyses māna celius millo populi oēz passum reficiat. **V**nde iohannes post eduliu⁹ panum turbas quæsiſſe dicit. Quid operaris? Patres nostri manducaverūt māna in deserto z.

Ghi dabitur g.
Aug⁹. te p̄cordia eūā gelioz. In marco ita scriptū esse edic̄it: si ḡnū non dabitur ei.

He. Generationi isti id est. temptantū deum ⁊ tradicentū verbis eius. non dabitur signum de celo qd temptantes querunt: quib⁹ mīla celestia signa dabat in terra. Generationi aut̄ que rentium dominum signum de celo offēdit: quando clementibus apostolis in celu⁹ ascēdit. sp̄m misit ad impositionē mannum apostolorum gratiam sancti spiritus de celo pluri⁹ mis credentib⁹ infundit.

Ascendens nam. Beda. Septem sportis modo impletis statim ascenderunt in nāniculam. et venerūt in fines magedan. et ibi nauigantib⁹ dictū est: q̄ cauerent a fermēto phariseorū ⁊ sadu⁹cōp. Sed scriptura dicit: q̄ oblii sunt panes tollere. in quo ostenditur q̄ modicaz curam carnis haberet intenti domini p̄sente.

Quid cogitatis q̄ panes nō. Beda. Accepta occasione docet quid significent quinq̄ panes. ⁊ septem. ⁊ pauci p̄siculari. quinq̄ milia hominum aut quattu⁹ or. Si enim fermentū phariseorū ⁊ herodis traditiones peruersas et heretica significat dogmata: quare cibi quib⁹ bus nutritus est populus dei non veram doctrinam integrāq̄ significat?

Et expuens z. Beda. Sputum ab intus a capite domini procedit. Mānus vero membra corporis exterius posita. Expuens ergo in oculos cōci manus suas imponit vt videat: quia cecitate hūani generis ⁊ per innib⁹lia divina pietatis dona. ⁊ per ostensia a foris sacra assumptę humanitatis abscondit.

Quem uno verbo totum simul curare poterat. paulatim curat: vt magnitudine humanae cecitatis ostendat. ⁊ que vix ⁊ quasi per gradus ad luce redcat. ⁊ gratiam suam nobis indicat: per quam singula perfectionis incrementa adiungat.

Cideo homines. Hiero. Omnes estimat sibi superiores se indignū indicans: vt dāuid le vocari hominem; sed canem mortuum ⁊ pulicē viuū

sp̄o infidelitate eoz. Ut ueris homo. et ingemiscēs sp̄u ait. **Q**uid gene^{ratio ista signum querit?} Amen dicit. Id est. nō dabitur. Sicut illud ē si dāuid mētiat. **A**postolēs co vobis: si dabitur generationi isti signum. **E**t dimitens eos ascēdens iterum nauim abiit transfretum: ⁊ oblii sunt sumere panes. ⁊ mystice. Christum panem vite. cui⁹ qui reficiuntur amore minus curant de terreno pane. nisi unum panem non habebant secum in nauī. **E**t p̄cipiebat eis. Id est. legē dei traditionibus hominum post ponere. verbis predicare. factis impugnare. dominum temp̄rare. doctrine eius vel operibus nō credere. **D**icens. Uideate caueatis a fermēto. Quod est adulterii. homicidii. temeritas in rāndi. simulatio religiosi. **T**o phariseorū ⁊ a fermēto herodis. **E**t cogitabant ad alterutru dicentes: Quasi hoc ideo dicit q̄. p. Quo cognito: ihesus ait illi. **Q**uid cogitatis quia panes non habetis? Non cognoscitis nec intellegitis: Adhuc cecatum habetis cor vestrum. oculos habentes interius. non videntis. et aures habentes non auditis. Nec recordamini. quomodo quinq̄ panes fregi in quinq̄ milia. ⁊ quot cophinos fragmentorū plenos sustulistis? Dicunt ei. Duodecim. **Q**uādo et sep

Primo autem videt homines quasi arbores ambulantes: id est. formā corporis: ita vt non sit facile an homo sit an arbor discerni: quia primus profectus virtutis est ceteroz vires vitam mores inspicere. bonum imitari. malum cauere. Sed quia longa obscuritate desipuit: ⁊ inter bonum ⁊ malum fidem ⁊ perfidiam. sinceritatem ⁊ simulationem adhuc discernere nescit: homines cernit ambulantes sicut arbores: q̄ facta eoz absq̄ luce discretionis videt. **N**unc dominus secunda impositione manuum lucem omnia clare videnti restituit: sc̄ qd credendū: quomodo uiuendū: que premia sunt speranda.

Deinde itez z. Hiero. Ut clare videat omnia: id est. per opera. visibilita inuisibiliā intelligeret: ⁊ que oculis non vidit: et claram animę sua statim post rubiginem peccati mundi cordis oculo contempletur. Beati enim mundo corde q̄ niam ipsi deum videbunt.

Et misit illum. Hiero. Ut videret in se quod ante nō vidit: non enim putat resperans homo de salute omnino posse se: quod facere illuminatus per spē potest perficere. **M**ysti. Ammon. net dominus omnes q̄ agnitione veritatis ilustrantur: vt ad cor redeant: ⁊ quantum sibi donatum fuerat sollicita mente perpēdat ⁊ beneficijs dei digna operatione respondant.

Nemini dixeris z. Beda. Quia nationē silere inber: ex emplū est suis: ne si miranda faciant fauorem querant: sed diuinis aspectib⁹ sunt placere contenti. **B**. Philipus frater herodis tetracha iurez. ⁊ tracōtidis regonis in honore tyberij cesaris. cesareā philippi (que nūc panes dicit) appellavit. in itatus herodem patrem suū q̄ in honore augusti cesaris appellavit cesareā: que p̄lū turis stratonis vocabatur. Cesarea philippi est: ubi iordanis oritur ad radices libani: ⁊ habet duos fontes. unum ior. alterum dan. qui simul mixti iordanis nomen efficiunt.

Quē me dicunt esse homines z. Pulchre primo sententiam hominum interrogat: ne confessio eorum vulgi opinione: sed veritatis agnitione videatur firmata: ne sicut herodes de auditis hesitare putetur. **V**nde petro scđm mattheū dicit. Caro ⁊ sanguis non reuelauit tibi: id est doctrina hominum.

Hominēs. Pulchre qui hominum more diuersam de domino sententiam ferint homines dicuntur. Nam qui veritatē potentie eius pia mente cognoscunt: non homines sed dij appellari merentur. **V**nde dicit illis. Vos vero z.

Quasi illi homines humana opinantes: sed vos dūj quem me esse dicitis? **T**u es christus zc. **B** Omnia plectitur qui z naturā z nomen ex primis: in quo summa virtutū. **P**aulus dicit. Nichil indicaui me scire inter vos nisi hūm christū z hunc crucifixū. **P**etrus nichil amplius q̄ te filium putauit p̄fendū. **N**os z quando z quo natus sit: z quantus sit. **H**umans infirmitatis p̄templatione rumamur. **F**inis ergo fidei mee xp̄s est: finis fidei meę tei filiū est. **N**ō licet michi scire generatiōis senē. **N**on licet tñ nescire generationis fidem.

Et commīnus est. **B**e. **N**oluit se ante passionem z re surzctionē p̄dicari: q̄ completo sanguinis sacramento apostolis oportuni dicit. **E**untes docete gentes. **b**aptizantes eos in nomine patris z filij z sp̄s sancti: quia non pro desset eum publice p̄dicari quem flagellatum sunt visuri: z crucifixū multa pati.

Quoniam oportet zc. **H**iero. **S**icut gubernator peritus te p̄statem in tranquillitate p̄cauens: **n**atas paratos vult esse suos. **S**icut alibi. **S**i quis vult venire post me a s-i.

Et apprechen. **B**eda. Amantis affe cti dicens: Absit a te domine. **V**el vt melius in ḡeco habetur. Propicuus esto domi ne: non erit istud id ē: non potest fieri: nec recipiunt aures meę: vt tei filius occidendum sit.

Beda. Et apprehendens cum petrus. **Q**uia nimis amat dominum: z quia confitē do dixit. **T**u es christus et premium suum audiuit sedm matthēum. **B**eatū es symon b. zc: non vult destrui cōfessionē suam: nec patit posse fieri: vt tei filius occidatur. **A**ppe benditq̄ eum in affectum suum: vel separatim ducit: ne p̄senti bus ceteris magistris videatur arguere:

Vade retro sa. **B**eda. Multi putant q̄ non petrus sed aduersariū spiritus sit correctus: quo suggestente hoc apostolus dicebat. **S**ed michi error apostoli te pietatis affectu veniens: nuncq̄ incertum videbit dyaboli. **D**yabolo dr. **V**ade retro sa. **P**etro: vade retro me i-sequere simaz meā.

Quæ dei sunt zc. **M**ea est voluntas z patris: vt pro salute hominū moriar: ut non vis granum frumenti in terram cadere: vt multum fructum afferat.

Si quis vult. zc. **B**eda. Postq̄ mysterium sue passionis z resurrezionis ostendit: horitur omnes ad imitandum passionis exemplū: z omnibus salutez promittit animarū. **S**ed perfectionibz: quanta passurus: q̄ a mortuis resurrecturus esset aperuit formam tribuens predicandi: vt scilicet pro suo quisq̄ modo instruatur: neq̄ infirmis altiora p̄mittatur.

Deneget. Non valet apprehendere quod v̄tra ipsum est si nescierit

mactare quod est.

Risi q̄s a semetipso deficiat: ad teū qui supra ipsum est nō appropinq̄t tollat crucē suam. **V**el per abstinentiā macerando corporis: vel p compassionem animū. **D**e corpore dicit paulus. **C**astigo corpus meū et in s-r. zc. **I**dez te compassiōe animi. **Q**uis infirmatur: z ego nō infirmor: **Q**ui enim uo. **B**eda. **D**uo tempora ecclēsie significat: aliud perse cutionis: quando ponenda est anima: aliud pacis q̄n frangenda sunt tesi deria terrena: vnde se quitur. **Q**uid enim p̄derit homini zc.

Et tollat crucem suam et sequatur **f**aci dicatur agricole: frumentū si seruas perdīs me. **Q**ui enim voluerit animam suam saluam facere: perdet eam. **f**Si seminas renouas

Qui autem perdiderit animā suā propter me z euangelium: saluam

fQuasi in aduersitate perdenda est anima: in pa ce p̄t cor: muniendū omni custodia. **f**Temporā pacis: q̄ licet vivere: licet ambire eam faciat **Q**uid enim p̄roderit

homini: si lucretur mundum totū et detrimentum faciat animę suę:

Aut quid dabit homo p̄mutatōis pro anima sua. **Q**ui enim me confessus fuerit z verba mea in generatione ista adultera z peccatrice: **f**Corde: ore: opere

et filius hominis p̄fitabitur eum

cum venerit in gloria patris sui

cum angelis sanctis.

Qui enim me. **Q**ua multi auariciā vincunt: labentia te spicant: sed fidei rectitudinem quam habebet verecundia impedit: non exprimunt voce. addit qui enim me zc.

Amen dico zc. **B**eda. **L**um te futura vita loqueretur id necessarium fuit vt h̄ promitteret te p̄gredi vita: vt rudes ad huc discipuli hac consolatione confortarentur: sicut d̄ iudaico populo dicitur. **D**edic il lis regiones gentium et p-p. vt custodian instificationes eius: et l.e.r.

Regnum dei zc. **I**d est. **E**cclēsiam contra mundi hui⁹ gloriā erectam. **V**el futura ī celis beatitudinē: quā ī mōte viderunt. **Q**uā pia prouisione facta ē: vt eternū gaudium tamis ad breue momentū p̄libatum: ad aduersa ferēda fortis animaret.

Et post dies sex zc. **H**iero. **P**ost comminationem crucis: resurrectionis gloria ostenditur. **V**nde sequit. **E**t post di. vi. zc. vt non timerent ob probria crucis: qui oculis suis viderāt gloriam futurę resurrectionis.

Beda. **E**t post dies sex. **LF**actū est autem post hec verbare die octo zc. **O**ctauo die resurrectionis gloriā manifestat: vt ostensa celestis vītē dulcedine: cunctoz corda que hoc audire possunt refoueant: z octonario numero vītū tempore resurrectionis gaudiū doceat esse venturū. **A**psē enim post sextam sabbati qua crucem ascendit: z septimā qua in sepulcro quieuit a mortuis resurxit: z nos post sex hui⁹ seculi etates in quibus pro domino pati gaudem⁹: z septimā animaz que interim in alia vita agit: octana etate resurgem⁹. **Q**uātē matthēus z marcus dominū p̄ sex dies transfigurati dicunt: nec tempore nec mysterio discrepant. **I**lli enim medios dies tantū ponunt. **V**nde z absolute post sex dies dicit factū. **H**ic p̄mū quo hoc dñs promisit z ultimā: quo complevit adiungit: z ideo temporantibz ponit: fere dies octo. **E**t mystice. **I**lli post sex mundi etates sanctis ab omni labore quietēndū: hic vero tempore octaua significat esse resurgentū. **V**nde sextus psalm⁹ pro octaua inscribit. **D**ñe ne in furore tuo zc. quia per sex etates quibus operari licet: precibz est insistendū: ne in octauo

retributionis tempore ab irato indice corripiamur.

In montem excel. **B**e. In monte ut oraret scdm lucam. In monte oraturus et sic transfigurandus ascendit docens eos qui fructu resurrectionis expectant qui regem in decoro suo videre desiderant mente in excel sis habere et postinus precibz incitare. Tres solummodo discipulos secū dicit vel qz multi vocati pauci electi vel qz qui fidem sancte trinitatis incorrupta mente servauerint tunc eterna eius visione merebuntur letari.

Trasfiguratus **B**eda Non vera substantia carnis amisit sed gloriam futuram sue vel nostrae resurrectiois ostendit. **L**alis p^o iudicium cunctis apparabit electis. In iudicio in forma servi et bonis et malis ut impij quae sprenere quem iudei negare milites quae crucifixere pylat berodesqz quae iudicare queant indicem agnoscere.

Et uestimenta **V**estimenta domini sancti. Unde qui in xpo b-e-x-in. **H**ec domino in mundo manente videbantur despecta sed ipso montem petente nouo candore resurgent. Quia nunc quidem filii sum^o dei sed nondum apparuit quod erimus. Cum ergo apparuerit similes ei erimus quia videbimus eum sicuti est. vñ subdit. Qualia fullo. **E**t apparet illis helyas cum moy se et erant loquentes cum Ihesu. **S**upefactus tanta claritate. **E**t respondens petrus ait Ihesu. **S**Quantis stuperfactus insitum tamen sibi aste Rabbi bonuz est nos hic esse et faciamus tria tabernacula tibi vnu moysi vnum et helye vnum. Non stuperfactus enim sciebat quid diceret. Erant enim timore exteriti. Et facta est nubes obubras eos et venit vox de nube dicens. Dic est filius meus carissimus audite illum. Et statim circuspicientes neminem amplius viderunt nisi ihesum tñ se cum. Et descendebus illis de monte precepit illis ne cui que vi

Helyas cum mo **B**eda. Legillator et eximus prophetaz apparent loquuntur cuius dño in carne vivente ostendentes ipsum esse quem lex et prophete promiserunt non in infinito sed in monte cum illo quia qui terrena consideria mente transire solvi maiestate scripture sante que in dño impleta est perspicuum.

Rabbi zc. Quavis stuperfactus insitum in affectu sibi indicat oblitus sanctis regni promitti non in terris sed in celis. et se et co apostolos mortali carne inditos immortalis ritus statu subire non posse et domini manifesta necessaria non esse. Legi quoqz et prophetis et euangelio tria tabernacula facere cū pit: cum non possint separari. vnu habentia tabernaculum. et ecclesiam dei.

Bonum est nos. Multo ergo melius choris sanctorum interesse dei tatis perfrui visione: si sic delectat humanitas christi transfigurata et duo societas ad punctum ostensas.

Nubes obumbrans. Vñ qz quesivit materiale tabernaculum. nubis accepit umbra culum. et dislocat in resurrectione non tegmine domoz: s^z spiritu sancros esse protegendas.

Dic est filius meus. Quasi hic vere est ille que moyses iste rob

promisit huic auscultate et omnes auscultare intete. **P**ota qz sicut in baptismo sic in mōte mysteriū trinitatis declaratur: qz gloria ei^o quā in baptismo credētes p̄fitemur: i resurrecōe vidētes collaudabim^z. **H**ic spūs in nube lucida; illici colubra: qz quā p̄cipit fidē qzqz simplici corde fuit: tñ luce aperte visionis quā crediderat templabat: ipaqz illustrabit gratia et in perpetuū protegetur.

Et statim circū spī. **B**ut fieret vox sup filii bovis inuenit est ipse solus. **O**r: cu^z manifestauerit se ipsius electis: erit de oia in oīb: uno ipse cū suis vñ p̄ oia xp̄s: i caput cū corpore splendebit. vñ **N**eo ascē in ce: nisi qz desce: d-c: f-b: q-e: i-c: **D**eceperit illis **N**o vult gloria regni futuri et triūphi quā in mōte onerat publice p̄dicari: ne et in credibili et p̄tā gloria apud rudes aīos sequē crux scādalū faceret.

Verbū cō. **H**ier id ē-cū absorpta mos fuerit in victoria: non erit ī memoria p̄ora: cū abstulerit dñs sordē fīlii syō. auferēs omnē lacrimā ab oculis scōp. **Q**uid ergo di. Tradūt scribē hī mala chīa qz helias reiat an adūtū salua tori et redūt corda patrū ad filios. et filioz ad p̄s eoz. et restitut oia in antiquū statu. Existimat qz discipli hāc aduentus gliaz esse. quā viderat in monte. et dicūt: Hīa rei in glā quare p̄cursor tuus nō apparet: maxime qz vident recessisse helyam. **R**estituet omnia. zc. **G**alicet queret cor patrum ad filios. et cor filiorum ad p̄s. Restituet enim morti qd dñ et dia vivendo suscitit. vnde addit. **E**t quomodo scriptum est. Quasi sicut de xpi passione p̄p̄be multipharie scripsit: sic et helyas multa passus est. Restituet hīa primo corda boīm illi^o t̄pis ad credēndū in christo resistēndū antichristo. **T**enide ponet anīam pro xpo. **T**urbam magnam **H**iero. Non est requies sub sole. semp occidit p̄culos inuidia. magnos p̄cutūt fulgura. montes. alij discētes cū fide. alij inuidentes cum fastu ad ecclēsiam veniunt.

Conquirentes. **B**ut quid p̄quereret euāgelista nō dic. **S**z p̄t intelligē de hī qōne mota fuisse qz discipli demoīaci qz in medio erat nō possent libere rare. **H**oc enī ex sequētibz p̄cipi p̄t. **E**t interrogauit eos zc.

Be. Nō qz loca rebz agnūt. In mōte orat transformat. discipulū archa na sua maiestatē apit: imo a turba excipit: miseroz fletu pulsat. **G**urzū discipulū mysteria regni rebat. deoīlū turbē p̄ca ifidelitatē exprobret. **G**urzū vocē p̄is his qz audire poterāt p̄adit. deoīlū malos spūs expellit. **N**ic p̄ meritoz qualitate alij ascendere. alij non desistit descendere.

Et interrogauit **H**ier. **S**icut et interrogat: vt p̄fessio pariat salutē et murmur cordis nostri sermōnibz soluat p̄iū. vt est. **D**ic iniqtates tuas

pains ut instificeris.
Et dixi discipulis tuis. Latenter culpam obliquat in discipulos: cum sepe curatio non curantium sed curando impediatur vicio.

D generatio incredula. Non homini irascitur sed vicio. Non te odio affectus hoc dicit: sed ut medic⁹ ego eōtra precepta agenti. Et arguit per unum indeos incredulitatis

C Statim spūs contur. Quia dum post peccatum ad dō, minimum conueri volūmus: magis a dyabolo impugnamur. vt uel exaltat virtutem. uel vindicet suam expulsonem.

Ab infantia rē. Hiero. Siḡat gētē populi cui a nativitate increvit culens ydoloz: vt stulte immolaret filios suos demonijs. Unde sequitur. Et frequenter eum. et in i.-r.-i.-a.-m. Alī enī ignem: alī aquam vengerabantur.

Aduua īcre. rē. Hiero. Credulitas nostra ut rostrata lingua infirma est nisi innixa adiutorio tui. Fides cum lacrimis optata vota capit: vt est. Fi at tibi scdm fidem tuam.

Surde et mute spūs. Spiritui imputat quod homini p̄ stat. dum ille audiret neq̄ loqueretur quod peccator penitens audiit et loquitur. Exi ab eo et am. ne in. rē. Exi ens ab homine nūc reuertitur: si coi suum serauerit clavis bū militatis. et hostiū obtinuerit homo munitatis. vnde. Esto michi in teum protectorem. et in locum mu. vt salime facias.

Discerpens. rē. Hieron⁹. Discerpit dyabolus appropinquantes ad salutem. quod est ei esca dilecta: quos in ventre suum trahere desiderat per teriores et damna vt Job.

Factus ē sicut mor. Ibs. rē. Sana tis enim dicitur. Mor tuī enim estis. et vita vestra a. est cū xpo. i. d. Unde infirmitas christiano rum n̄ est mors: sed mortis similitudo.

D o c genūs in nullo. Hiero. Stulticia ad luxuriā carnis pertinet et ieiunio sanatur. Ira et ignavia oratōe depellitur. Medicina cuiusq; vulneris adhibenda est ei. n̄ sanat oculum qd calcaneū. ieiunio passiones corpo

t. Soeprado per conquestōnē exponit inēmo de filii.

de turba dixit. Magister attuli si liū meū ad te hñtes spūm mutū qui vbiq; eum apprehenderit alli h̄iero. Allego. peccator spūa stulticia. Tracundia. dit eū. et spumat et stridet dentibus Ignavia.

et arescit. Et dixi discipulis tuis ut eiicerent illum: et non potuerunt.

Qui respondens eis dixit. D ge. Quasi incredulitas tua sp̄dicat salutem.

neratio incredula. quandiu apud vos ero: Quādiu vos patiar: Af puerum non demonez: vt ostendat illū demonio traditū proprie peccatum suum uel parentum.

ferte illum ad me. et attulerunt eū

Et cum vidisset illum: statim sp̄ritus conturbauit eum. et elisus in terza volutabatur spumanus. Et in non quasi ignorās interrogauit sed ut diuinitas infirmitatis ostensa curationē gratiorē faciat.)

terrogavit patrem eius. Quantū temporis ē ex quo ei hoc accidit?

At ille ait: Ab infantia. Et frequenter eum. et in ignem. et in aquas misit ut eū perderet. Sed si quid potes adiuua nos misertus nostri.

Ihesus autē ait illi: Si potes cretri indicat. Que in nomine ihēi postulātur dñe. omnia possibilia sunt creden-

ti. Et p̄tinuo exclamans pater pueri cum lacrimis aiebat: Credo do

mine. Aduua incredulitatē meaz

Et cum vidisset Ihesus p̄curren tem turbā: communatus ē spiritui

imundo dicens illi. Surde et mu te spūs. ego tibi p̄cipio exi ab eo

ris-oratione sanantur pestes mentis. Occidet eum rē. Prosperis miscet tristia: vt cum venerint. non in premeditatis ferantur animis. Si contrastat eos qd occidendum est. telet et iustificare: qd die tercia resurget est.

C Ignorabant:

Non tam ingenij tarditate qd amore: qd te um verū cognouerant moritū credere nequivabant. Et quia eis in figuris loqui consueverat: horrentes eius mortem in his quoq; eum loqui figurate putabant.

C Capbaraui m Hieron. Villa consolationis Longuit pre dictę sententię oculū die tercia resurget.

Branū frumenti moritur: vt multiplicius colligatur: si non moritur solum manet.

C Quid in via rē.

Hiero. In via tractabant te principatu. si milis tractatio loco. Principatus enim vi ligreditur: sic deseritur et dum tenetur labitur et incertum in qua mā sione id ē. in qua die finiatur. Unde dicit.

Qui vult ē prim⁹. rē.

Beda. Hinc ex vita videt disputatio quia viderant petru et iacobum et iohannē seorsum ductos in mō tem. et aliquod secretū ibi ē creditum eis: et petro sicut mattheus dicit. claves regni celorum promissas. et ecclesiam super petram si dei a qua ipse nomen accepit edificandas. Putabant ergo vel illos tres ceteris. omnibus petrum esse pralamm.

C Tresidens rē.

Illi cunctes disputabant te principatu. et ipse sedens docet humilitatē. Principes enī laborant. humiles qui escunt.

C Desiderium gloriū vult humilitate sanare. et p̄to simplici monet imperio. mox innocentie puerilis exemplo.

C Complexus.

Significat humiles dignos esse suo completo: qui iure possunt gloriari et dicere. Quia eius sub capite meo et te terra illius am. me.

C Quisquis unum er. Vel simpliciter pauperes christi ab his qui velint esse maiores. pro eius honore ostendit esse recipiendos. Vel ipsos maliciā parvulos esse suadet. vt tanq; parvuli simplices sint.

Et quicunq; me suscepit. Quia in pueris se recipi volebat: et caput in membris ne putaretur hoc solum esse quod videbat: adiunxit. Et quicunq; me suscepit *z*.

Respondit illi iohannes. Quia dixerat: quisquis vni ex huic mundo percepit me recipit: intelligit iohannes quod in nomine eius eos non recipiant: qui non sincere ambulant. unde ait. Magister vidimus quendam *z*. Quasi hic in nomine tuo non tetet suscipi.

Et prohibui-
mus eum. Putamus
eum excludendus a be-
neficio qui non vtitur
officio. Sed docetur
nemines a bono quod
ex parte habet arcen-
dum: sed ad hoc potius
quod non habet pro-
uocandus: unde. No-
lite prohibere eum *z*.

Nolite prohibere eum. Beda.
Hinc apostolus. Sed
sine occasione sine ve-
ritate christus annun-
cietur: et in hoc gaudeo
semper et gaudete. Ta-
les quis signa faciat:
et ob alio et salute cense
antur esse non prohibi-
bend: non tam eis se
cura conscientia. Im-
mo cum dixerint: no-
mine tuo proletarium?
et demonia eccimus.
z. dicetur eis: quod nun-
quam vos. discedite
a me qui operari iniqui-
tatem. Itaque hereticis et
scismaticis et malis ca-
tholicis non sacramen-
ta communia in quibus
nobiscum sunt: non co-
tra: sed divisionem pa-
ci veritatis contraria
qua adversum nos sunt
et dominum non sequun-
tur nobiscum: detesta-
ri et prohibere telem?

Frigide. *z*. Ne
paupertate et penuria
lignorum aliquis le ex-
ceptet. Similiter dicit a/
postolus ad galathas

Communice autem is qui cathexizatur ab eo qui scilicet in omnibus bonis.

Et si quis se paupertate excusat ait. Nolite era. tenuis n. ir. Quis enim se-

minauerit homo: hec et metet.

Et quisquis scandalisauerit. Quanq; hoc generale sit: potest tamen secundum co-
sequentiam sermonis contra apostolos dici: qui de primatu disputabant.

Beda. Nota quod in bono opere nostro aliquando cauendum est scandalum proximi: aliquando pro nichilo habendum iniquitatem sine peccato possumus vitare proximo et scandalum temet. Si autem pro veritate scandu-
lum sumitur ut ilius nasci permittitur quod veritas relinquitur.

Mola asinaria. Hieron. Secundum morem prouintie. Hec enim pena
maiori criminis erat. Et renera est melius innotius pena atrocissima tempo-
ra libi sumire vitam corpoream quod ledendo fratrem mortem animus mereri
perpetuam.

Per molam asinariam secularis vite circumitus et labor: per profundum
maris extrema damnatio. Melius est ut solus pereat sub habitu exteriori
non simulando se bonum: quod simulando se bonum corrumpe alios. Cui
us ergo est si sub exteriori habitu ad mortem terrena acta constringant: quod
si sacra officia culpam ceteris imitabilem demonstrent: quia si solus caderet

me recipit. Et quicunq; me suscep-
tum. Sicut et me suscepit. Sed eum qui
inter eum et me nichil distat.
me misit. Respondebit illi iohannes
dices: Magister vidimus quendam
in nomine tuo ejusdem demona quod
non sequitur nos. et prohibuimus
eum. Ihesus autem ait. Nolite pro-
hibere eum. Nemo est enim qui fa-
ciat virtutem in nomine meo. et pos-
sit cito male loqui de me. Qui enim
non est aduersum vos pro vobis
quisquis vni ex huic modo
est. Sed ne paupertatis excusatione pretenda-
tis. Quisquis enim est. Quisquis enim
potum dederit vobis calice aque frigide in no-
mine meo: quia christi estis. amen
dico vobis: non perdet mercede-
sua. Et quisquis scandalisauerit
quisquis nullo modo mouentur: pusilli occa-
vnu ex his pusillis credentibus
fides queruntur
in me: bonum est ei magis si circun-
daretur mola asinaria collo eius.
et in mare mitteretur. Et si scandalis-
auerit te manus tua. abscede illa.

tolerabilior vt enim cum inferni pena cruciaret.

Et si scandalisauerit. *z*. Quia supra vocavit ne scandalisemus eos
qui credunt in eum: ammonet quantum debet eos cauere qui scandalisant
Scandalum grece offendiculum vel ruina vel impactio pedis. Vel ut
alii: scrupulus. Ille ergo scandalisat fratrem: qui ei dicto vel facto occasio
nem ruina prebet.

Manus tua *z*. Amicus: cuius opere et consilio indigemus quotidie

Sed si hic ledere in animo voluerit: excludere est a nostra societa-
te. ne si cum perdit in hac vita partem ha-
bere volumus: simul cum illo pereamus.

Edias m. Hie

Du manus principa-
tis: humilitas et super-
bia. Abscede superbia
tene huius principatum

Eibi vermis. *z*

Beda. Fator vermis
de corruptione carnis
et sanguinis. Ideoque
caro recens sale condi-
tur. et exiccato humo-
re sanguineo: vermis esse
nequeat. Caro ergo et
sanguis vermes creantur
quia delectatio carna-
lis cui condimentum
continet non resistit
penaz luxuriosis gene-
rat eternam. Debet ergo
corpus continen-
tis sale et mentem con-
dimero sapiente ab er-
roris et vicioribus abca-
stigare.

Omnis enim igne. *z*

Quia tertio intentio-
nem fecit ignis et ver-
mis: ostendit quomodo
victus valeamus
vitare.

Omnis enim igne.

Mire dictum est. Q-
enam sale salitur: ver-
mis putredinem arcit

Q-vero igne. id est. in
igne asperso sale car-
nem quoque consumit.

Hec secundum leges in ho-
stis fiebant que in al-

tari cremabantur. vbi in omni victima et sacrificio sal offerri preceptum est.
Sal dulcedo sapientie: ignis luctus spiritus gratia. Omnis enim igne
salutetur: quia omnis electus sapientia conditur. et digna victima dei effici-
atur altari. Unde bene addit. Et omnis victima sale salutetur. Ille enim
vere domini victima est: qui corpus et animam a vicis emundando per a-
morem spiritus sancti deo consecrat. Nec solum sale aspergitur: sed igne co-
sumitur: quando non peccati tantum contagio pellitur: sed etiam presentis
vite delectatio tollitur: et futura vite conuersatio tota mente suspiratur: un-
de nostra conuersatio in celis est. Et obsecro per misericordiam dei ut ex-
hibeat corpora vestra hostiam sanctam *z*. Alter. Altare dei cor bonorum
hostium et sacrificia bona opera fidelium. In omnibus sacrificiis sal: quia nul-
lum opus bonum sine sapientia. Ignis sacrificia in altari consumit: de quo
Ipse vos baptisabit in spiritu sancto et igne. Vel ignis tribulationes. Re-
spicit hoc ad superiora vbi scandalisantia membra enelli precepta sunt: quia
hoc est igne saliri: et temptationibus exerceri ob christi amorem dilectos et pa-
ratos nobis abnegare.

Omnis uictima. Hie. Victima genus humanum quod hic sapietis sa-
le vel ratione salitur: dum corruptio sanguinis: custodia putredinis et me-
ter verium hic consumitur: et post purgatorio igne examinabitur.

Quod si sal. Id est: si quis semel condimentis veritatis refectus ad apostoliam redierit: quo alio doctore corrigitur: qui eam quam gustavit sapientiam: vel aduersis territis: vel prosperis illectus respuit? Unde quis medebit incantatori a serpente percussio? In hoc iudam et socios eius significare creditur qui philargiria corrupti: et apostolatum perdere: et dominum tradere non dubitanit. Quia aut sunt multi quos dum maior scientia erigit: ab aliis societate disiungit. Et quo plus sapienti: eo plus a concordie virtute desipunt: subiugit habete in vobis sal: et habete pacem inter vos.

Habete in vobis sal et sic. Beda. Habere sal sine pace non virtutis est donum sed damnatōnis argumentum: quo enim quis melius sapit: eo tertiū delinquit. // **C. X.** **Et exinde ex iudeo.** Bucius ea que in galilea fecit et docuit: hic narrat que in iudea fecit et docuit et paulus est. Et primo quod trās iordanē ad orientē: deinde que cis iordanē quādo venit hiericho et betaniā et iherusalem. Cum enim omnis iudeorū prouincia generaliter ad distinctionem aliarū gentium iudea dicta sit: specialiter tamen meridiana plaga dicit iudea ad distinctionē galylee: decapolis: et ceterarū in eadem prouincia regiorū.

Pharisēi interrogati. Magna uitantia inter turbas pharisēos. Hę conueniunt ut docentur et infirmi curētur. Sicut mattheus aperte dicit. Illi ut te prando recipiant. Has enim tenetio pietatis: illos adducit sūmulus luoris. **Silicet uero.** Bominato silogismo tēptauit: et quicquid respondet capere putat. Si dicit dimitendā et alias ducendā: pudiens p̄dicator sibi videtur contraire. Si nō dimitēdā: reus sa crilegi: et p̄tra doctrinam moysi: et per moysen contra doctrinam dei facere. Igitur dominus sic responsum temperauit ut transeat discipulam: scripturā lāne intellectam in testimoniu addicens et naturalem legem: primamq̄ dei sententiā secundē oponens que non voluntate dei sed peccantiū necessitate p̄cessa est.

Ad duriciam cordis. Beda. Nunquid tens contrarius sibi est: ut aliquid ante iussit: et idem post nouo freret imperio? Non. Sed moyses videns propter desideriū secundā nuptiā et uxores primas interfici: aut in malam vitam duci: maluit indulgere discidium propter discordiam q̄ per odio: et homicidia persenerare nuptiā copulam.

Et erunt duo in eodem. Premū nuptiā est e duobus unaq̄ carnē fieri. Castritas iuncta spūi unus spūs efficitur.

Nō non separat. Desiderio secundē uxoris. Deus separat qui con-

īungit: quando ex consensu vtriusq; ppter servitutem dei eo q̄ tempus breve sit: sic habent uxores quasi nō habentes.

Et in domo iterum rē. Hieron. Non discipuli interrogauerunt prius: sed pharisēi. Sed secunda interrogatio ab alijs: id est: ab apostolis iterum dicta est: q̄ de eadem re de qua pharisēi.

Hiero. Iterata sententia verbi non fastidium sed esuriem et situm prestat. Vnde. Qui me comedunt adhuc esuriunt: et qui me bibunt adhuc si-

Dellista sapientie et loqua gustata diligētibus multimodū sapientē reddunt. Qd significatum est quando dominus pluit manna ad manducādū sub sole liquecens. vt est hoc. Fulgebunt iusti sicut sol in regno pa. e. Ad ignem duratur. vt panis cor hominis confimet. vt est. Si quis vult post me venire. rē

Trem suum et matrem. et adh̄berebit. Non ad uxores. Non tres ad uxorem suam: et erunt duo in carne una. itaq; iam nō sunt duo: sed una caro. **Quod ergo de coniunctio homo nō separat.** Et in domo iterum discipuli eius de eodē interrogauerunt eum. Et ait illis. Quicquid dimiserit uxori suā et aliam durerit: adulteriū committit super eam. Et si uxor dimiserit virum suum et alij nupserit: mechatur. H̄orsan quia parvulum statuerat in medio discipulorum: et complexatus fuerat.

Et offerebant illi parvulos ut tangeret eos. Discipuli autem comminabantur offerentibus. Quos cū videret ihesus: indigne tulit: et ait illis. Hincite puulos venire ad me et ne prohibueritis eos. **Taliū enim est regnum dei.** Amen dico uobis est regnum dei. **Amen dico uobis.** Quisquis non receperit regnum dei uelut parvulus: non intrabit. ut signicerit tales sua dilectionē et gratia et benedictione esse dignos. in illud. **Et complexas eos imponens manus super illos benedicet eos.** Et cujus egressus esset in via procurrens quidā genuflexo ante eum rogabat eum. Magister bone: quid facias ut uitā eternā.

Quisquis non

uerē talūq; Amen dico uobis Qui nō generat in ira: nō leuis membris vidēs pulchra mulierē nō p̄cupiscit: non aliud habet in ore aliud in corde: quasi si tales non fueritis: non intrabis in regnum celorum.

Regnum dei rē. Id est: doctrinam euangelij sicut parvuli accipere inbemur: id est: sicut parvulus doctribus non contradicit: rationes aduerens eos nō componit: sed fideliter suscipit: cum mente obtemperat et quiescit: ita et nos obediendo simpliciter et sine omni contradictione verba domini debemus suscipere.

Procurrens quidam genuflexo. Beda. Audierat credo iste a domino tantū eos qui volunt parvulis esse similes introitu regni celestis esse dignos: et ideo certior esse desiderat: non per parabolās sed aperte quibus operum meritis vitam eternam consequi possit.

Quid me dicas bo. **B**Quia magistrū vocauerat bonū et non te
um vel dei filium: dicit quemvis sanctū hominē apparatione dei non esse
bonum. de quo. **C**onfitemini domino quoniā bonus. **V**nus autē deus bo-
nus. non pater solus sed et filius. qui dicit. Ego sum pastor bonus. Et spi-
ritus sanctus bonus est. de quo. **P**ater de celo dabit spiritū bonum peten-
tibz se. **V**na scilicet et in diuidina trinitas. pater et filius et sp̄iustus solus
et unus deus bonus est. **N**on igitur bonum se negat; sed deum esse signi-
ficat. Nec se magistrū
bonū si ē; s̄ absq; do-
nullū bonū ē testatur

Cne adulteres.

Beda. Hec est pueri
lis innocentie castitas
que nobis imitanda. p
ponitur si regnū dei in-
trare velimus. Notan-
dum sane q̄ iusticia le-
gis suo tempore custo-
dita. non solum bona
temporalia; sed etiam
vitā cōferebat eternā.

Magister. om-
nia hec con-. **R**.
Non putandus ē vo-
to temptantis (vt qui
dam putant) dominū
interrogasse. et de sua
vita mentitiū esse: cum
se legis mandata cu-
stodisse dixerit: s̄ sim-
pliciter confessus. Si
enim mentiretur nūq̄
intuitus archana cor-
dis eius ē diligere di-
ceretur ihesus. Diligit
enim eos qui manda-
ta legis etiam minora
custodiunt. et quod in
lege minus fuerat his
qui perfecti esse des. de-
runt ostendit. quia nō
venit soluere legē sed
adimplere. vnde ad-
dit. Vade. quecumq; habes ven-
de. **z**

Et ueni seque-
re. **B**Quasi dicerz
post p̄ceptas dīuitias
saluatorē imitare. i.
relicti malis fac bona
Facilius sacculus con-
tempnit q̄ concipi-
scientia vel voluptas.

Difficile qui
Beda. Qui multipli-
cādis dīuitias incibit
patz quia vite alteri
gaudia querere con-
tempnit. Sed alii
est pecuniam habere; aliud amare. Multū habent et non amant. et mul̄ti nō
habent et amant. Item alii et habent et amant. Alij vero nō habere nec ama-
re se gaudent. qui tutores sunt. et quidem cum apostolo dicere possunt. Mi-
chi mundus crū. et ego mundo. Unde et salomon non ait. qui habet: s̄ qui
amat dīuitias fructus non capiet ex eis. Et ipse dominus in his verbis di-
scipulis obstantibz dicens. Filioli. **z**

Non ait. impossibile. Quod enim impossibile est: omnino fieri non po-
test. quod difficile: cū labore potest fieri: sed cum magno labore iuvante dei
gratia. vt pecunias habentes. vel etiam in eis confidentes exitis phylargi-
rie retinaculis intrare possint regnum dei.

Facilius ē camelum. **B**eda. Quomodo ergo in evangelio mat-
thesus et zacheus. et ioseph. et in veteri. q̄ plurimi dīuites intrare? For-
te quia dīuitias pro nichilo habuere. vel ex toto contempnere didicerunt.
vnde danid. Unicus et pauper sum ego. Et idem. Dīuitie si q̄. no. c. ap.

percipiam? **I**hesus autem dixit ei
Cōparatōe dei
Quid me dicas bonū? **N**emo bo-
nus nisi unus deus. **P**recepta
nosti? **N**e adulteres. ne occidas.
ne fureris. ne falsum testimoniu-
m dixeris. ne fraudē feceris. hono-
ra patrem tuum et matrem. At ille
rñdens ait illi. **M**agister. Omnia
hec conseruauit a iuuentute mea.
Archana cordis eius.
Ihesus autem intuitus est eum:
Ad perfectionē
dilexit eum. et dixit ei. **U**nū tibi
Omnia omnino. nō partē. sicut ananas
deest. **V**lade. quecumq; habes ven-
de. et da pauperibus. et habebis
Quem nec erugo nec tinea demolitum.
Quia hoc solum nō sufficit. **S**imitan-
do sicut ego ambulo ambulando.
thesaurum in celo: et venu sequere
me. **Q**ui contristatus in verbo: a
causa tristie.
būt merens. Erat enī hñs multas
spiro. Quasi spinas nascentes et tribulos. que
sementem dominicam suffocauerunt.
possessiones. **E**t circūspiciens Ibe-
sus ait discipulis suis. **Q**uā diffi-
cile qui pecunias habet in regnū
dei introibunt. **D**iscipuli autē ob-
Quia non poterant intelligere.
stupescerāt in verbis ei?. At ihūs
rursus rñdens ait illis. **F**ilioli: q̄
difficile est fidentes in pecunījs

Non ait. nolite suscipere.

Alleg. **F**acilius est christū pati pro dilectoribz seculi: q̄ eos ad christū
posse conueri. **C**amelus enim christus est. qui sponte humiliatus infirmita-
tis nostrae onera sustulit. In quo enim melius intelligitur. **Q**uanto ma-
ior es: humilia te in omibz. **A**cus; punctiones. id est dolores. passiones. Fo-
ramen acus: angustia passionis qua velut scissa vestimenta nostre nature
quodammodo resartire. id est reparare dignatus est. **V**nde post lapsum

melius induit gaudie-
amus. **A**d hoc testimo-
nium apostoli. Qui
cunq; baptizati estis
in christo: christum in-
dūstis.

Et quis potest
Lū plures sit paupes
q̄ divites: non hoc di-
xissent: nisi in divitium
numero intellexissent
cunctos qui dīuitias
adipisci vellent.

Apud deum. **T**ū
Qui a cupiditate ter-
reno ad charitatem
eterno conuertere po-
test. et superbos facere
humiles.

Ecce nos dimi-
sumus. **G**ādis fidu-
cia. **D**iscretor erat. di-
ties non erat. vītu ma-
ni et arte quirebat. et
tamen confidenter di-
cit. Ecce nos reliqui
mus omnia. **T**ū

Et secuti sumus.
Quia non sufficit sic
dimittere: iūgit quod
perfectū est. et secuti su-
mus te. **Q**uasi fecim⁹
qd̄ iūsisti: quid ergo
dabis nobis premij.

Lenties tantū.
Beda. Hac occasio-
ne quidam iudeicam
mille annoꝝ fabulam
post resurrectionem in-
stoy dogmatizant. q̄n
omnia que propter te
um dimisimus multi-
plici nobis senoꝝ sūt
reddenda. iniup et vi-
ta eterna. **N**ec videt
q̄ sint inepti. salteꝝ in
centenis uxoriꝝ sedm.
alios euangelistas pre-
sertim cum domin⁹ di-
cat. nec nubent nec nu-
bentur. et ea reddenda
in hoc tempore cuꝝ per

secutionibz que post resurrectōem omnino iūsisti nullę erunt. **S**ensus ergo est. Qui propter euāgeliū christi carnalia reliquerit. sp̄nalia bona re-
cipiet que sui merito. et comparatōe ita erit: quasi parvo numero cētenarii
us comparatus. quia a fratribz et sororibz quibz sp̄nali glutino colligatur:
multo gratiorē etiam in hac vita recipiet charitatē. vñ. **M**ultitudis cre-
cāt cor vñi et anīa vna. Et erāt illis omnia communia. **A**lter. Cētenarii a le-
ua translati in texerāt. līcet eādem in flexu digitoribz videatur tenere sig-
nificationem vel figuram quā cētenarius in lēna: numerū tamē quātitatē ma-
gnitudine superiū dicit. quia om̄es qui propter regnū dei temporalia spernūt
etiam in hac vita perfectōibz plena regni gaudiū fide certa. p̄gustat. et in
expectatōe patrie celestis que per texerāt significatur oīm panter electoribz
verissima dilectōe fruītur.

Multi autem. Quia multi incipiunt sed nō perficiunt. Terribilis sentē-
tia. subditur. **M**ulti autem. **T**ē

Et latro in cruce profector eodem die quo pro peccati suis crucifixus est: gratia fidei cui christo in padiso gaudet. Quotidie quoque videm multos laicos magnis vite meritis excellere: et alios a prima etate spirituali studio ferventes ad extremum oicio torpescere.

Et stupebant. Ideo si quis meminerat quod se passus multa a summis sacerdotibus et scribis predixerat et occidendus. Menebat ergo vel ipsi cui eo occiderentur vel ille cuius vita et magisterio gaudebant occideretur.

Et assumens.

B. Precedens discipulosque animos ex passione sua perturbabat: longe ante et passionis penitentiam resurrectionis gloriam predicit: ut cum morientem viderent: resurrectionem non dubitarent.

Paganoque quoque dementiam qui eius crucem irident aperte confitunt: cum et passionis temeris quasi futuroque periculis ostendit: et locum mortis quasi intrepidus adit.

Et accedit. **T**. Audita relazone immemores secundi aduenitus: putant enim more ho- minum regnare.

Mattheus dicit matrem postulasse: sed marcus dicit ipsos: desiderium eorum volens aperte quod auxilio mater petebat. Et in utroque evangelista dominus non maius sed ipsis respondit.

Aut baptismus. Idem quod calix. Unde alibi de passione sua dicit. Baptismo beatus baptizari. et quod coartus vescodus preficiatur?

Calicem quidem. **B**. Jacob ab Iudea capite truncatus. Iohannes in fermentis olei dolium missus: inde ad coronam martyrum athletica christi processit statimque in pathmos fugiet. Itaque et martyrio anno non defuit: et calice professionis bibit quem biberunt in camino tres pueri: licet persecutori sanguinem non fuderent.

Edere autem hoc vobis? Sed regnum celorum non est dantis led accipientis: non enim personae acceptio est apud deum sed quicunque digni fuerit accipiet quod non personae sed vita patitur.

Clobis **T**. Adhuc super his: quasi si vultus accipere nolite esse quod estis aliis paratis est et vos aliis estote: et vobis paratum est: quod est: prius humiliati qui iam vultus exaltari.

Indignati sunt. Non de matre sed de filiis: qui ignorantes mensuram immodica cupiditate ardebat.

Jhesus autem vocas eos. Humilis magister et pius et misericordia nec cupitatis immodicis duos arguit. Nec et indignatio increpat et luxurias: sed docet maiorem esse qui minor fuerit: et dominum qui seruus sit. Frustra igit aut illi ad maiora suspirant: aut hi super desiderio eorum tolent: cum ad summationem virtutum non poterit sed humilitas ducat. Huius tenet et ponit exemplum: ut si dicta parumperent: ad opera erubescerent. Nam et filius hominis. **T**.

Et uenit hierico. Hieron. Hierico luna vel anathema: quod agnitus appropinquanti passioni. Defectus carnis christi preparatio est celestis bie-

rusalem: unde hierico deserentes: hierusalem: visioni pacis appropinquant. **E**t proficisci ente eo de hie. **T**. Beda. Quia ascendente ad celos domino et fideli sequentiibus: cunctis scilicet electis ab initio mundi cum illo regnum celeste ingredientibus: mox gentium populus domini perfidia censu auditio christi aduentu cepit lumen salutis sperare. Juxta viam sedens mendicat: quod nondum veritatis iter agnoscens: sedula desiderij inquisitio ad hoc venire ostendit. ut cornelius quem coelebat crebris precibus ut se illuminare dignaret orabat. Transfundo autem: stans illuminat: quia per humanitatem miseretur in qua natura passus resurrexit: ascendet: quod est actio temporalis et transitoria.

Et stans ceterum illuminat quia verbi eternitas non transit: quod in se manens omnia renouat. Statim tei est incommutabilis dispensatione mutabilitia cuncta disponere. Quare ergo transiens audit: stans illuminat: quia qui propter nos temporalia pertulit: inde nobis lumen tribuit: unde transitus mutabilitatis habere nescit.

Beda. Matthaeus in hoc loco dicit duos ceteros secus viam sedentes illuminatos. Lucas cum appropinquaret hierico unum illuminatum pari ordine: sed lucas scribit quod mattheus omisit. **T**. autem hoc loco mattheus duos dicit. Marcus dicit unum: alterum non negat. Scindendum est unum eorum: fuisse notissimum. unde nomen eius et patris communi- rat marcus: quod in aliis non facit nisi cum ya- rum expressit nomine quia et ille nobilis fuit ita et iste ex aliqua felicitate electus notissimus et famosissime misericordia fuit. Qui non solus ceterus etiam mendicus sedebat. Huius ergo illuminationem mare describit: quia hoc miraculo maiorum

famam comparavit.

Beda. Appropinquans ergo hierico ceterum unum illuminauit: quod in carne veniens et passioni appinquans non multos ad fidem adduxit. Non enim primo: sed paucis annis ante eum pateretur lumen verbi exhibuit. **S**ed de hierico proficisci ceteros illuminauit: quod resurgens a mortuis atque ascendens in celum spiritum sanctum apostolis misit: eosque ad illuminationem omnium populorum in mundum dispersit.

Lypice. Unum appropinquans hierico illuminat: quod ante passionem suam unum inde eorum profectus est. Proficisci te hierico duos: quod post resurrectionem per apostolos et inde eis et gentibus predicanit: et eterne unitatis et assumptionis humanitatis archana patefecit. Marcus unum scribit: quod ad gentes quibus scribat respicit: quod omnino a luce erant alieni: quod ceteras quanto famosior tamen illu- gatio gratiosior. Matthaeus duos: quod hebreus credentibus scribat etiam in genere quod ad gentium quos noticia erat percurrentur: ut ad easdem unam fidei gratiam pertinere doceret. Hinc etiam est quod mattheus asinus et pullus refert: alii tres: quod gentibus scribunt pueris: asinus tamen ad dominum ducit dicunt.

Le ci quos dñs illuminauit. homines sunt superne lucis (que xp̄s est) ne sc̄i. sed ipso donate ad p̄fitandā c̄citatē et p̄tendā veritatis luce sunt p̄p̄ci. Hierico luma. que defectum nostre mutabilitatis significat. Unde. Homo quidam telcedebat ab hierusalem in hierico r̄c.

Barthymeus cecus. Hieronim⁹. Ecclias in deo que illustrabit in fine in aduentu h̄lye et enoch.

Nui cum au. r̄c. Popul⁹ gentiū audita fama christi cui⁹ particeps querebat fieri. Cōtra dicebant multi. primo iudei. post etiā gētiles ne illūnād⁹ sanād⁹ q̄s mūndus xp̄m innocaret. nec tamē ad vitam p̄gordingatos eternam poterat impugnātiūz furoz. phibere.

Fili da. Hiero.

Hier merita patriarchaz illuminat̄ iudai cus pls. cui adest misericors tens et misera tor. illumināt̄ cecos et erigens elisos.

At ille multo magis. Ingrauelē te bello vicio p̄ manus lenante sunt ad lapidem adiutorij cum clā more. id est. ad ih̄m.

Hiero. Conveniens ordo salutis. Audūmus primo. tene de clamam⁹ per fidē. vocamur per apostolos. surgim⁹ per p̄niām. et uiuim⁹ per baptismū. interroganur per voluntatē. vñ. Qui pie cto vestimentō suo. exili re nud⁹ veteri hoīe dr̄. vt hymnū salies sup̄ montes segniciē depōnens p̄iarchas et prophetas apostolos in al tis considerans.

Et uocant c̄e. r̄c. Beda. Alleg. Lēcūz clamante dñs vocat: dum ipso gentiū sc̄ia z veritatē desiderati per sc̄os p̄dicatores p̄bū fidei p̄mittit. Qui vo

cantes cecū animae qui ore esse et largere. ad eum q̄ venire p̄cipiūt c̄ p̄dicando spēm salutē h̄c. de vicioz torpore surgere. atq̄ ad x̄tūn studia q̄b illūnāt̄ mereatur accin gi. ibent. quasi. accedite ad euz et illū. et surge q̄ dor. r̄c. Qui p̄jecto vesti mē o suo. id est. abiectis mundi curis expedito mentis gressu ad dñtorem lugis properat.

Exiliens. P̄ optā voluntatem p̄pletōne desiderij remunerat. vnde.

Quodcumq; petieritis in oratione credentes acipietis.

Quid vis tibi r̄c. Sicut quid velit. sed peti vult quod et se dare. et nos

petere p̄gnoscit. q̄ importune admonet ad orandum: et in dicā. sicut nanc⁹ p̄ vñ qd op̄l sit anteq̄ petatis eū. Ad h̄ḡ regit vi petat. et co; ad orōnē exi tet. vñ cecus. Raboni vt videā. Non aurū querit. sed lumē. Lēcūz enī di

uinitas h̄c p̄t. sed n̄ videre quod habet. Exemplō bñ. n̄ falsas diuinitas q̄ ramus. sed luce. quā cū solis angelis videre possumus. ad quā via fides ē.

Unde illuminato ceco dicit. Vade. fides tua te saluū fecit.

Clidit et se. Beda Moral. Videt et sequit q̄ qd bñ intelligit op̄a lequi unitari. vnde. Si quis michi ministrat me sequatur. In via. Con siderem⁹ qua via gradit. et seqm̄ur per huilitatē per labores.

Via: que dicit. Ego sum via veritas et vita. H̄c est via angusta que

ducit ad ardua h̄erosolimę et bethanię ad montē olīmpū. qui est mons lu

minis et consolatōnis.

Bethanię. Beda. Bethania villa sine ciuitate in latere montis oliueti. que stadiis duodecim ab hierusalē vbi lazarns suscitatus est. dom⁹ obediens interpretat. Et bene hierusalē vētūz et mundū sanguine redēptus. primo bethaniā venit. et ibi a denota muliere vincens est. q̄ multos an passi onem docendo. dom⁹ sibi obediens fecit. quo p̄a actōne. q̄ odēfero vnu guento delectat. Hinc ciuitas etiā h̄ in monte olīneti posita dr̄: ut ecclia per grām dei esse saluāda signet. quā vuctōne sp̄nūlū carismatū. et sc̄e et pietatis luce sonet. Mons enī olīneti sp̄nūlūz di stributor grāp̄. Ne autē absēderet ciuitas super hanc montē posita; mittit duos te discipulūs in castellūz qd p̄tra eos est. docē res. s̄ q̄ indocta ul̄barbara orbis loci. q̄ op̄ positi castelli m̄nia p̄ dicatione diruerent. Duos; propter veritatis scientiam. et operis mundiciam.

Duos ex dis. r̄c. Hiero. H̄i vocātur bini mittunt. q̄ charitas nō in uno cōsūst. vnde. De soli. Duo educit hebreos te egip̄to. duo portant bo trum te terza sancta: vt s̄p̄r p̄positi coniungant operi scientiā duo mandata te duas tabulā. p̄ferant. in duob; fontib; abluantur et abluāt. et duob; rectib; archam dñi portat. et inter duo ch̄rib; dñm cognoscāt sp̄u et mente psallētes.

Et statim. Beda Allego. Introeuntes mundū p̄dicatores in uenerūt populi nationum p̄cōp̄ funiculus al ligatū. etiā iudeoz. dominus. Et dimiserūt eis. Et ad duxerunt pullum ad ih̄sum. Et

Pullus lasciuns et liber gentes. sup̄ quem nemo adhuc edidit. quia nemo ratōnabilū docto; ei frenū correcciónis imposuit. quo vel linguam a malo cobiteret; vel in artā viam vitē cogeret. Duo discipuli ad anālia missi duo ordines p̄dicatoři. vñ in gētes. aliis in circūlationē missis. Et aben tes uiueni. p̄t. r̄c. Bene pullus ante ianuam foris inuenientur in bīcio. Iā nuā enī est ille q̄ ait. Ego sū ianuā ouī. q̄ mesi q̄s introierit egrediet et in grediet et pas. inue. q̄b pascuis pls gentiū carebat cū adhuc extra ianuām in bīcio ligat⁹ erat. Bi in bīcio. q̄ n̄ adhuc vñā vīte fidei⁹ vñā cert⁹ tenebat. sed plures sectas. vñ iācas ait. q̄ duxerunt dñi eū ad illos. Quid solūtis pullū. Nō vñi q̄p̄e sup̄stitōi tēdit⁹ erat. s̄z p̄ libitu imundoz sp̄num raptabāt varijs errorib;. Comunis enī est q̄ immūndus est. qui aut mūndus et sanctus est. solius dei est.

Pullum li. Die. Pullū ligat⁹ et indomit⁹ quē solūt et domit̄. pls genit⁹ est. An ianuā fidei cū vincul⁹ p̄cōp̄ suo et in bīcio stat. in libertate arbitrii dubitat inter mortem et vitam.

Et dimi. B. Alleg. Qui in solūtōe p̄tradicebat. auditō noīe dñi di miserūt. Quia m̄grū ero; q̄ p̄is docto; ib⁹ p̄tradicebat; polt̄z p̄ miracula x̄tūs fidei dñicē appūt. ap̄lū resistere nō valebat. et sic liber credentū pls ad dñm ducebāt. Et ipo illi ve. sua. doctrinā. sc̄z virtutū. vel scripturāz disceōnem. vel ecclasiastico p̄ dogmatū varietates; quib; hominū corda

nuda ante frigida quo christo se fiant digna operuntur.

Cet sedit Hiero. Cepit regnare ut non regnet peccatum in mortali vel lacuna carne: sed iustitia et pax et gaudium in spiritu sancto.

Multi autem strauit. Quia multi martyres se propriis carnis amictu erentes simplicioribus viis suo sanguine parati: ut in offensi ad lugnam civitatem ad quam ducit ihesus incedant. Moratur. Saluator noster asino sedens hierusalem tendit: quando anima cuiusque fidelis regens quasi in mentum suum ad pacis eternae visiones dicit. In pullo etiam se det: cu eccliesi vniuersaliter presidet: eamque in superna pacis tesi derum accedit.

Hiero. Multe sunt extremi quos ad iungendum constituit apostolus: qui si non sunt dorsum in quo sedit dominus: tunc cum militibus a iohanne instruntur.

Alii autem. Hiero. Justi ut palma florebunt: angusti in radicibus: lati in floribus et fructibus: quoniam bonus odor christi sunt et sternunt viam mada torum dei bona fama.

B. Alleg. Alii autem frondes vel ramos de arboribus cedunt qui in doctrina veritatis probata et similes patrum de eorum excepunt libris. Et huius in via dei ad annum auditorum venientis humili predicatione submittunt. Et qui precebant et qui sequebant clamabant dicentes osanna benedictus qui venit in nomine domini. Benedictum quod venit regnum patris nostri dauid.

Sane rei ad iudeos Christus osanna in excelsis. Et introiit hic si quis eum hospitio suscipiat: tante enim paupertate sua: et ita nulli adulatus: ut in tantu mero nullum hospitium inveniret. Et circum spectis omnibus cum iam vesperitate nos ut qui in urbe non inueniebantur: in agro parvulo apud lazari et sorores eius habebant esse hora: exiit in bethaniam cum duodecim. Et alia die cum ex

Et qui precebant. Hieron. Precepsit prophete sequuntur apostoli.

Abysmus abyssum invocat: iuxta legem alteram. **B**enedictum. Secundum iohannem cum turba eum rapere vellent et facere regem fugit: et regnum adhuc vicitur. Nunc autem iam passurus regem non refugit sed dicit. Non hymnos filio tei et rege dignos: ne eos reprimat qui regnum domini in eo restaurandum et priscos beatitudines donum precium: quod scilicet non temporalis et terreni sed eterni in celis rex esset imperi: ad quod per temptationem mortis et gloriam resurrexit: et triumphum ascensionis perueniret. Unde discipulus post resurrectionem ait. Data est mihi omnis potestas in celo et in terra.

Regnum patris nostri. Beda. Per hoc quod iungitur osanna in excelsis quod est salutis significat quod aduenient christi non soli homini salutis: sed totius mundi terrena iungens celestibus: ut ei omne genu flectatur. celestium. terrenorum et infernorum.

Hiero. Hoc gabriel consonat: qui ait. Hic erit magnus: et filius altissimi vocabitur: et dabit illi dominus deus secundum dauid patris sui. Ut scilicet gentes quia dauid temporaliter rexerit et exempla iusticie precepit: et spiritu sancto misericordia ad fidem et tei amorem accedit: ipse factis probatis donis et promissis regnum celeste regeret: et ad visionem dei introduceret.

Osanna in excelsum. Hiero. Saluifica ut iusti edificant in ruinas angelorum et terreni saluent ab eo benedicto vincente et veniente in nomine domini: id est patris sui: quem filius de patre nomine suscepit: et pater de filio.

Osanna verbis bebiunt et positum ex integro et corrupto. Olympon enim saluifica anna interiectio deprecatis. Denique in psalmo ubi septuaginta interpretes transtulerunt. O domine saluum me fac. In bebito habetur quod

na adonay osanna: quod noster hic: ita transstulit. Obscurum domine salua obsecro. Idem ergo est: o domine per interiectum obsecratus quod obscurum domine per ipsum sum verbum obsecratōis.

Et introiit Hiero. Jam appropinquatē passionē in loco passionis p̄ finito ante secula vult esse: ut qui eum capere vellent ibi inuenire possent: ut ostenderet quod non inueniuntur sed sp̄ite morte subirent. Introiit autem ante quinq̄ dies paschē. Dicit enim iohannes quod ante sex dies paschē veit bethaniā: ubi cena ei facta: et maria soror lazari vnguento eum perfunxit: et in crastino aliud non sedens obviāte curz palmis turbā: bierusa lem venit. In lege enim dictum est: quod tecum die mēsis tollat vniuersalē agnū et fuerit eum visus ad xiiij. diem mēsis: immo letum est multitudine fieri ad vesperū. Unde dominus: Et cum venisset ad eam nichil reliquie in fine fructificabunt. inuenit preter folia. Non enim erat tempus ficoꝝ. Et respondens dixit ei. Jam non amplius in eternū quisque ex te fructum manducet. Et audiebat discipuli eius: et veniuit bierosolimam. Et cum introiisse in templum cepit euīcere vendentes quod soli orationi dedicantur emētes de templo: et mensas numerū qui honores uendunt: et gradus emētulariorū: et cathedras uendentium columbas euertit. Et non

Et veritatem humanae carnis ostendit. Salutē hominū estuans: ad incredulitatem israelitū iret a bethania esuriūt. **L**unc viis id est: synagogā vestitam mandatis hominū et superstitionibus scopatam: cui denegat fructū in euā: unde templum ingrediens eicit uende tes et emētes ēt. **D**iscessit a longe et sicum habentem fo sacerdotem. **S**ho factus. Boni operis: lia: venit si quid forte inueniret in ea. Et cum venisset ad eam nichil reliquie in fine fructificabunt. inuenit preter folia. Non enim erat tempus ficoꝝ. Et respondens dixit ei. Jam non amplius in eternū quisque ex te fructum manducet. Et audiebat discipuli eius: et veniuit bierosolimam. Et cum introiisse in templum cepit euīcere vendentes quod soli orationi dedicantur emētes de templo: et mensas numerū qui honores uendunt: et gradus emētulariorū: et cathedras uendentium columbas euertit. Et non

mum orationis si ibi sit diuertamus: et cum nos per orationis studium deo premenda rem ad ea propter quae venimus agenda secedamus.

Et circū spe om̄. Non sed hoc fecit: sed per om̄es quinq̄ dies. Per diem in templo docebat: noctib⁹ exiens in monte oliveti morabatur: sicut lucas ait. Docēdo enī incredulis officiū correctōnis sedulū impendebat: manēdo apud fideles grām benignitatē: p̄petius exhibebat.

Morsa. Circū spe ac. Inspic oia corda: et in p̄adicitib⁹ veritati non inuenit ubi caput reclinet. Secessit ad fideles: et in eis quod obediunt māisionē facit Bethāia nāq̄ domus obediētie interpretatur.

Lunc uidisset. B. Si p̄ patolas loquitur ita facit. Ideo esuriēs in fine fructū gemitū: non dñi tpsē nouit. Ea in perpetua sterilitate dānauit: ut ostenderet piebē quā docebit: p̄pter folia: i. verba iusticie quā habebat sine fructu id est: bono ope non posse saluari: sed exaudi in ignē mitti. Esuriēs ḡ dñs vidit sic folia hūnter: et fructū in ea q̄sluit: et in inuenit: quod salutē hūani generis desiderans vidit indeā hūnter eloqua legi: p̄p̄bāꝝ: q̄sluit in ea fructū boni operis: docēdo corripēdo miracula faciendo: et non inuenit ideo dāmnantur.

Clam non am. B. Moꝝ. Tu quod si non vis audiē iū iudicō a xpo: disce. a me ma: in ig: et: q̄ eli: et in de: in mā: arbor: sterilē cœtu: sed potiꝝ xpo panperi: et esuriēti fructū pietatē quo indiget offer.

Lepit euīcere. In ipsa re ostendit quod p̄ figurā in feni fecit. Ficus enim non peccauit si anē p̄opus fructū non habuit: sed sacerdotes.

Et mensas numerū. B. Eas. q̄ te longiquo venerat ab indigēis offreda emebat. Si ḡ b. phibet: q̄ntomaḡ risū: et vaniloquium et hmōis:

Et cathedras uen. B. Allig. Colubas vendunt quod tei positōe manū munū accipiunt quod sp̄is dat quod p̄ colubā signat quod in specie colubis sup xpm apparuit. Hoc cathedras euertit: quod sacerdotū talium dñs deseruit. Hic canones tales a sacerdotio priuari precipiunt. Om̄es enī tales vel an̄ dei oculos vel an̄ hūanos semper priuantur sacerdotio.

Et non si. Futuri iudicij exēplū premittit: quod oēs reprobos ab ecclesia

repellit. ne ultra ad eam turbandā intrent eterno abere pescit.
Domus mea. Morali. In presenti domus domini cor est. Electio: cordis purificatio. ut non tū peccata quae inerant tollat p̄nctio diuinis immissa: sed ne ultra repetantur adiuuet diuina gratia perseverans.

Clos q̄t se. Ad hoc enī in templo erāt ut vel non dantes corporaliter persequerent̄ vel dātes spiritualiter necarent. Templuz et domus deimēns est et conscientia fideliūz. q̄ si in lesionē p̄mī p̄versas cogitatōnes perfert: quasi in spelunca latrones residēt. sim p̄citer gradientes inficiunt: sic mensiam non dom⁹ dei: sed spelunca ē latronū.

Aridā factam. Beda. Alleg. A radī cib⁹ arefacta ē fūcūs ut ostēderetur gens ipia non ad tps vel ex parte corripienda externo rum incursib⁹. et per p̄nitentiam liberanda. sicut sepe factū est: sed omni et eterna damnatione ferienda. Alter arefacta ē a radicib⁹ vñostendatur non solū humāno extrinse: cus: sed diuinō intus fūore funditus testi tuenda. nam et vitam perdidit in celis. et patrīam in teris.

Recordatus petrus. Petrus agnoscit aridam et absens radicem cui suc cedit oliua pulcerima fructifera. vocata a domino. Unde sequitur. Amen dico vobis.

Nūcūq̄ dire. huic mon. Beda. Solent quidam dice re q̄ nostri nondū plenam fidem habuerūt: qui montes transiere non potuerūt. Quibus respondem⁹ q̄ nec omnia facta christi sunt scripta. et hoc tamen legimus factum precib⁹ Gregorij necessarie poniti episcopi. Sed mōs dyabolus ppter superbiaz quae se p̄tra deum erexit dicens:

Similis ero altissimo Hic ad preceptum p̄dicatorū ab electis expulsus in mare id est. in infidellum amaras et turbulentas mentes resaniam suam exercere permittitur. qui tanto acris in eos quos possidet scut. quanto a pioz lesionē se expulsum gemit.

Hiero. Sed hoc factum est: quando dixerunt apostoli. Digne trans-

ferre. Commune immundū mercandi gratia non deo dedicatu m. sinebat ut quisq̄ trāsseret uas p templum. et docebat eos dicens.

In p̄ficiā. Nonne scriptū est: q̄d domus mea domus orationis vocabitur

Non in iudea vel bierusalem tantū.

In bieremā. omnibus gentibus. Clos autem

fecistis illam speluncam latronū.

Quo audito: prīncipes sacerdotū et scribē querebāt q̄nō eum perde rent: timebant enim eum qm̄ vniuersa turba admirabāt super do-

Quia in iudeis tenebras reliquit sol egrediens.

Ctrina eius. Et cū vespера esset fa

Sad alā beniuolā et obēcta egrediebatur de ciuitate. Et cū

bientem. Cū sol occidit iudeis oritur apostolis

Ipse cum apostolis. Sinagogaz.

mane transirent: viderunt sicum

Caim et ceteris a quibus omnis sanguis iu

sus requiritur ab abel usq; ad zacbariam.

aridam factam a radicibus. Etre

cordatus petrus dixit ei. Rabbi:

ecce fūcūs cui maledixisti aruit. Et

respōdens ihesus ait illis. Habe

suū babete.

Hec fidei dei. Amen dico vobis:

Id est. christo qui est mons crescēs de lapide abeso sine manibus.

quia quicunq̄ dixerit huic monti

Gentes tollere et mittere in mare. et non be

fitauerit in corde suo si credideris

q̄d quodcūq̄ dixerit fiat: fiet ei. p

pterea dico vobis. omia quecūq̄

orantes petitis credite q̄d accipie

Recipe fidei suos qui tante perfectōnis non

estis. et venient vobis. Et cum stabili

Querimonie ad orandum dimittite si quid

Squi vos lexit magna habetis aduersus aliquē ut et pa

fiducia non unius. omes enī fratres estis

Id est. iustis.

ter vester qui in celis est dimittat

Beda. Notanda est distinctio de peccantiū. Qui perfectā fidem habet orando vel iubendo etiam potest transferre vel corporales montes. vel etiam sp̄nales. ut paulus de helyma mago quem oculis et arte nefanda pri uagit. et te phytionissa in philipis. Qui autē ad fastigium tante perfectōnis ascendere nequeunt: retant sibi peccata dimitti quo ad vitas me reantur intrare perpetuam. et sine dubio im petrabunt: si tamen in se peccantibus primo dimittunt.

Et cum stabi sis tc. Hieronimus. Marcus suo more se ptem versus orationis dominice una oratione comprehendit. Is nangz cui dimissa sunt omnia quid amplius rogabit nisi q̄ p seneret in eo quodob tinuit?

In qua potestate tc. De dei debitā potestate: et volunt subintelligi dyabolī esse quod facit.

Interrogabo. Poterat apta respōsione calumniam temptatoꝝ confutare: sed prudenter interroga: ut vel silentio suo vel sententia condemnatur.

Si dixerimus Hieron. De lucerna mundi obscurantur. Unde dicitur. Parauit lucernam christo meo. Inimicos ei in diuam confusione.

Quare ergo. tc. Quasi. quem confitemini de celo habuisse prophetiam: michi testimonium peribuit. et ab illo audiisti in qua potestate hec facio.

Si dixerimus ex hominibus tc. Quodlibet horum respondent: vident se in laqueum ruituros. timent lapidationem: sed magis confessionē veritatis.

Ne q̄ ego dico uobis. Beda Dibus de causis scientia veritatis occultatur querentibus. cum aut ī qui querit mihi intelligit. aut odio aut contemptu veritatis in dignus est cui teat aperiri. Propter alterum dicitur. Adhuc

multa habeo vobis dicere que non potestis portare modū. Nolite sanctum dare canib⁹.

Lacum. Siue torcular aut altare. aut illa torcularia quoꝝ titulo q̄dam psalmi prenotantur.

Ccepit illis

domum israel plantauit

in parabolis loqui. Vineam pa

deus pater humano affectu

custodiam angeloz. vel murum vībis

stinauit homo: et circundedit se pē

legem. templum

et fodit lacum. et edificauit turrim

C. XII.

Deregre p̄fōse. Dans sitēz arbitriū operandi: nō mutatione loci: q̄ vbiq̄ deus: z omnia compleat.

Seruū. Primo missus est moyses: qui fructū legis quā dederat a cul-
torib⁹ inquirebat: sed celum dimiserunt z vacuū. vnde. Irritauerūt moy-
sen in c- z a-s. dñi: z veratus est moyses. ppter eos zc.

Et iterū m-a-s. Danid z alios psalmistas qui missi sunt post moysen
vt cultores vinee ad exercitū boni operis excitarent. Sed ipsum quoq̄ da-

uid qui caput psalmo-
dīc et fons i sp̄sancto

clarerunt. abiecerunt
dicentes: Q̄ue nobis
pars in dauid: aut q̄
hereditas i filio ysai?

Et rursum aliū
Prophetaz chorūm
cū suis sochis: q̄ suis at

testationib⁹ psalm con-
uenierunt. z mala huic
vinee ventura predi-
xerūt.

Et rursum a-m-zc.
His tribi seruox gra-
dib⁹ omnes doctores
qui sub lege z p̄phetis
fuerāt intelligim⁹. vñ
alibi. Necesse ē imple-
ri omnia que scripta
sunt in lege moysi z p̄-
phetis z psalmis d me

Quia iheretū. Non hoc ignorando
dixit: q̄r omnia nouit.
sed semper abigere d̄r
deus. vt libera volun-
tas homini reseruetur.

B. Interrogamus
arrium z eunomiu ec-
ce pater d̄r ignorare z
sentientia temperat. et
quantū in nobis ē di-
citur esse mentis: quic
quid pro p̄f̄ r̄nderint
hoc intelligent pro fi-
lio qui se dicit ignora-
re consummatōis dīe.

Colonii aut̄ B.
Probat indeq̄ p̄in-
cipes nō p̄ ignorantia
xpm crucifixisse: q̄r utel
lexerunt ei esse de quo
dicitur. Postea a me-
z d-t g-h-t zc. Unde
sibi consulentes dice-
bant. Ecce mund⁹ to-
tus post en a-s z s̄ dimit-
tim⁹ en sic: omnes cre-
dent in en. H̄ereditas
ergo filij dei ecclesia ē
de cunctis gentibus ei-
data: quā sanguine ac
q̄sūt-relurgēdo posse
du. Hanc mali coloni
p̄gnipere moliebant.
cum eum crucifigentes fidem eius extinguere. z sua z iusticiā que ex lege est:
preferere nitebantur.

Et eie. Be. Notat pertinaciā eoz: qui nec crucifiso ac resuscitato do-
mino ad p̄dicationē apostoloz credere voluerūt: sed quasi vile cadaver
proiecerunt: quia quantū in se erat q̄ suis finib⁹ excludentes gentibus su-
sciendū dederunt.

Veniet et zc. Beda. Ausfert a robis regnū dei: z dabitur genti fa-
cienti fructum eius. Hoc q̄t dīmīt⁹ fuisse procuratū propheticō testimo-
nio vel exemplo probat dicens. Nec scripturā hanc legistis zc.

Hiero. Vinea datur alijs q̄b oriente z occidente z australi z aquilōe

venientib⁹. z recumbentib⁹ cū abraham ysaac z iacob in regno celoz.

Beda. Moralt. Cuiq̄s fidelū mysteriū baptismi q̄ operando exer-
ceat p̄mittitur: quasi vinea quam excolat ei locatur. Mittitur seruus unus
et alter z terci⁹. qui de fructu accipiat: cū lex. psalmodia. p̄petria. quarū am-
monitōem ad bñ agendū p̄lē sequat̄ legie. Sed missus seruus p̄tumelij⁹
affectus vel celus ejicitur: cū sermo audit⁹ vel p̄tempnit⁹ vel blasphematur.
Missum heretē q̄ntū in se est occidit: qui z filiū dei p̄culat. z spūi grē quo

sanctificat⁹ est p̄tume-
liā facit. Perditō ma-

lo cultore vinea datur
alij: cum dono gratiē
quod superbi spernit:

humilis ditatur. Da-
nuz mittere in Israhē. ti-

more turbē retinentur
cu3 quilibet solo noīe

super eam quam non
diligit ecclasiastice si

dei et pacis vniatē
propter cohabitatiū
multitudinē aut erube-

scit. aut timet impa-
re. Cum aut̄ tps fuerit

persequēdo ecclasiē
qua3 dīm crucifigere
z ostētatiū batere gau-
debit.

Lapidē quē re.

Hier. Lapis reprobo
quē gesit angulus con-

iungens in cera agnū
cū pane. Finiens ret⁹

nouuz lachans t hic

p̄stat mira in oculūris

Et mittūt ad: zc

Beda. Turbari time-
bant. atq̄ quod p̄ se

non poterant. terrenē
potestatis manib⁹ eñi

cere temptabat. vel ve-
ipsi a morte eius vide-

rentur immutes. Nu-

q̄ enī indeq̄ sub augu-
sto cesare q̄sī in toto or-

be celebrata est tescri-
p̄to stipendiaria facta

erat. Vñ sedatio maḡ

Ali dicebant r̄canis
pro oīb⁹ militātib⁹ te-

bere tributa persolui.

Pbarisiū n̄ debere po-

pulū dei q̄r c̄as z q̄

in lege p̄cipiebant sol-

ueret: subiacere legib⁹

h̄anis. Cui sedis dis-

fomes adeo innaluit:

vt p̄ resurzōe dñi pa-

triā z gentē z regnū et

oīa pdere maluerint:

q̄ esse tributarij

Magister sci-
mus. B. Blāda et

fraudulēta interrogatō

ad B. puocat m̄dētē v̄ maḡ dei q̄ cesarē fīeat. z dicat n̄ debere tributa sol-

ui: vt audiētes herodiani sedicōis p̄tra romāos autorē teneat.

Qui sciens uer. Qui putant interrogatōz saluator ignoratōz eē

n̄ disspeſatōz: ex B. loco discat q̄ potuit scire cui⁹ imago esset. Sed interro-

gat: vt ad sermonē eoz p̄petenter r̄ideat.

Denariū. Denari⁹ gen⁹numi q̄.p-x. numis p̄putat̄ z h̄z imaginē cesarj

Reddite q̄. s-c.c. Hoc ipse fec̄ p̄ se z p̄ petro soluēdo tributa. Q̄ue

sūt dei deo. Hoc q̄z fec̄ p̄s ip̄les volūtātē. Alt. Red. q̄.s-c.c. ip̄ressionē

sūt imaginē. q̄ sūt dei deo aīaz lñie vult⁹ ei⁹ illustratā. vñ. Sigū ē s-n-l-zc

Saducei zc. Q̄ue hereses erant in indeq̄s. pharisoz z saduceorum

Pharisei traditionum et observationum (quas illi tenteros vocant) iusticiam preferebant. unde et diuisi vocant a plo. **S**aducei autem iusti et corporis et anime resurrectionem negabant.

Beda. **S**aducei. **t.c.** Qui resursum corpos esse negant. vel non creant. animas iudicantes interire cum corporibus. Recete huiusmodi fabulam singunt. que deliramentum arguat eos qui assertur resurrectionem corporum. **D**icit autem et in gente eorum aliqui hoc accidere.

Septem ergo.

Beda. **L**urpitndine fabule opponunt: ut resurrectionem negent. **S**ed mystice septem fratres sine filiis defuncti. omni reprobis contumaciam: qui per totam vitam (que septem diebus voluit) a bono ope steriles sunt: quibus viri in morientibus ad ultimum et ipsa munda na conuersatio mortis id est transitus: quia si viror infecunda: quam illi sine fructu boni operis exegerunt.

Diero.

Mulier sterilis nec relinquent semen ex septem fratribus nouissime moriens synagogam significat relictae quam mortuam a spu septiformi: quod septem patriarchas in plenitudo qui non reliquerunt ei semen abrahe quod christus est. **L**acet enim inde natum: tamen gentib datus. **H**oc mulier mortua christo nulli de septem in resurrectione iungitur. septenario enim perfectio. vniuersitas significatur. **S**icut verba vice per ysaiah dicitur: Apprehendit septem mulieres virum unum. **S**eptem sunt ecclesie quasi dominus unus amat. arguit. castigat. adorant enim una fide. **H**ec

sunt septem portae fragmentis panum plene. **P**anes verba spiritus sancti. **S**por te vero ecclesie. **P**anes iesus benedicens fregit. et discipuli eius diuiserunt turbam: cum die septimo benedit opera sua requiescens in eis. **V**nde in facta primo die qui est sapientia. et firmamento in secundo. qui est intellectus et arida tercio. qui est consilium. et luminibus quarto: que sunt virtutes. et voluntatis et pascib: quinto: qui sunt scientiae. animatis et anima viuente sexto: id est homo ad imaginem tei facto: quod est pietatis: septimo die spu timoris domini qui permanet sanctus in seculum seculi. et replet orbem terrarum sancta ecclesia repletur non habens maculam neque rugam. Ideoq ecclesia septiformi: id est perfecto timore repletur: quia iustus vir saluabitur: qui roget. Non intras in iudicium cum seruo tuo domine: quoniam iusti in consilio omnis vivens. De his septem qualitatibus spiritus commemorat daniel. quid negligenter nostra peperit: quid diligentia quesierit: quid divina prouidentia contulerit: quid inimici instigatio fraudauerit: quid oblitio lubrica subtraxerit: quid humana fragilitas intulerit: quid ignoratio impudentia fecerit. **H**os omnes affectus in psalmis innominati. **P**rimus: concepit dolorem et peperit iniuriam. **S**econdus preueni in maturitate et clamaui. **T**ercius: incerta et occulta sapientia tibi michi. **Q**uartus est inimici mei animam meam circundederunt. **Q**uintus: obliuioni datus sum tanquam mortuus a. c. **S**extus. **Q**uoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus. **S**eptimus: Delicta invenit me et igno: meas ne me do. **H**os affectus spu se-

ptiformis enerat vel eliminat et illuminat. **V**nde septem lucerne ab austro ardentes. et aquilonares tenebras in tabernaculo domini illucentes. **S**pus sapientie in pigro negligetiam repellit. **S**piritus intellectus diligetiam rationabiliter querit. **S**piritus concilius divinam prouidetiam prudenter innuit. **S**piritus virtutis instigaciones fortiter retundit. **S**piritus scientie obliuionem lubricam diu esse non sinit. **S**piritus pietatis. humanam fragilitatem clementer indulget. **S**piritus timoris in prouidam ignorantiam ardentem et bene deo cogit et bene replete. **S**apientia domini edificat intellectus guberna inuenit. **C**onsilia bona discreta facit. **V**irtus in patientia animam possidet. **S**cientia diuinitate fidei et salutis munera acquiruntur. **P**ietate prosperitas presentis vite et futurae consistit. **L**imonium humilitas conservatur. et omne peccatum expellitur. quia initium sapientie timor dominii.

Is resurrexerit. neque nubent. neque nemo ibi moutur. nemo nascitur. nec insans nec senes ibi. sed sunt sicut angelii dei in celis. **D**e mortuis autem quod resurgent non legitur in libro moysi super rubrum quomodo illi dixerit deus probat eternitatem aiaz us inquiens: **E**go sum deus abraham. et deus ysaac. et deus iacob. **S**ed resurrexit et filios non reliquerit accipiat frater eius virorum ipsius et resuscitet semen fratri suo. **S**eptem ergo fratres erant. et primus accepit virorum et mortuus est. non relictus semine. **E**t secundus accepit eam et mortuus est. et nec iste reliquit semine. **E**t tertius similiter. **E**t acceperunt eam similiter septem et non reliquerunt semen. **N**ouissima omnia defuncta est et mulier. In resurrectione ergo cum resurrexerint cuius de his erit viror. **S**eptem enim habuerunt eam. **E**t respondens Ihesus ait illi. **N**onne ideo erratis non scientes scripturas neque Christum. **V**irtutem dei. **C**um enim a mortu-

Vlos ergo multum eratis. **E**t accessit unus de scribis qui audierat illos conquirentes. et videns quo

niam bene illis responderit: intertus cum in diversis libris diversa ordinetur rogauit ihesum quod primus esset omnia mandatum. **R**espondit ei: quod primus omnium mandatum est. **A**udi ovi gentium multi sunt isrl. dñs deus tuus. deus unus est.

Et diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. et ex tota anima tua et ex tota mente tua. et ex tota virtute tua. hoc est maximum. **S**ecundum autem simile est illi.

significat. tenui iterans unam substantiam. **V**incent antez qui vendicant portionem suam quam elegerant. **M**ortui vero sunt qui quod vendicaverunt perdididerunt.

Beda. **C**um multa apertiora testimonia de resurrectione posset proferre: hoc tamen protulit quamus ambiguum. quia saducei nec angelos. nec spiritum. nec resurrectionem corporum confitentes. et animam interitum mentiuntur. **C**um quinq libros in oys recipiunt. prophetas respiciunt. **S**icutum ergo erat eorum testimonium proferre: quorum autoritatem nolcunt recipere. **D**orro ad eternitatem animarum probandam. ponit exemplum. **E**go sum deus abraham. et deus ysaac. et deus iacob. et infra. **D**eus non est mortuus: sed viuentem. et cum probauerit animas manere post mortem. non enim poterat deus esse eorum qui non subsisterent. consequenter induceretur corporum resurrectione: que cum animabus vel bona vel mala gesserunt.

Interrogavit Ihesum. **H**iero. **Q**uid sibi vult haec questio. cum hoc sciens omnes pertinet in legem. **S**ed diuersae in exodo et leuitico et teutonomi ordinatur mandata. **D**e his enim duobus vteribus super pectora sponserentur alitur nostra infanta.

Primum omnium et. **M**aximum quod ante omnia debemus in corde: quasi unicum pietatis fundamentum locare: hoc est. scilicet cognitio atque confessio divinæ unitatis. cum executione divinæ operationis. que in dilectione dei et proximi perficitur. haec est fides quae per dilectionem operatur.

C Bene magister. Beda. Ostendit scriba in hac missione inter scribas et phariseos granem questione diu versatam esse quod eet primū mandatum et maximū in lege. Alij hostias et sacrificia laudabant. Alij fidei et dilectionis opera preferebant. qz plurimi patrum ante legem absqz omni sacrificiorum consuetudine ex fide tm que p dilectionem operatur deo placuerat. ne mo ante absqz fide et dilectione. In qua sententia scriba iste declarat se fuisse.

C Non longe. zc.

I Quamvis ad tempus prandium venerit; longior namqz est ignoratio scientia ut saduccis dicunt. Erratis ne scientes scripturas neqz virtutem dei. **C** Beda. Matthē dicit. qz temptando q rebatur cui scdm marci dicitur. Non longe es a regno dei. cu scriptura dicit. In simplicitate cordis querite illū quoniam inuenietur ab his qui non temptant eum. Sed forte audito responso domī mor ad pietas grām redit et quem prius temptādo decipiēdū putauit mor amplectendo sequendum cognovit. Aut certe temptatōes accipiamus. non malam quasi recipere voluntis inimici; sed causam quasi experiri amplius volentis ignotū scdm illud. Qui facile credit. leuis corde immorabitur.

Et nemo. Quia in sermonibz p̄futantur. ultra non interrogant sed aperte p̄p̄b̄liz romane potestati tradunt. Unde patet re nena inuidie superari posse; sed difficile quiete. **C** Sede a dextris Non in hoc infirmitatem filij; sed qz alter in altero operatur ostendit. Nam et filii subiiciunt inimicos patri. et deum patrē glorificat super terram. **C** Laiete. Beda. Nota qz nō vetat eos qui huius officij sunt in foro salutari primo sedere. sed qz hoc amante quasi improbos vocet esse cauendos. animi s. non gradū redarguens. Quānis et loc non culpa careat eī in foro litibz interest; qui in cathedra moysi magister vult appellari. Quāb de causis vaneglorie cupidos cauere iube mur. ne eoz simulatōne seducamus. vel emulatōne ad idem inflammemur. **C** Qui deuorant domos. Quasi patroni in iudicio futuri. ab infirmis et peccatoribz conscientia turbatis pecuniam accipere non dubitant: cum commendet deo orationē manus porrecta ad dandum. non collecta ad accipientem. quib illud agnoscit. Oratio eius fiat in peccati.

Gazophilacium. Beda. Philarare grece. seruare latine. Gaza per sacerdotium. Gazophilacii locis quo diuitiae seruantur. et archa. s. in qua populi donaria p̄gregabantur ad usus templi. Unde in libro regum. Tu litoiada pontifex gazophilacium unum. aperuitqz foramen tēsuper zc. et

porticus in quib seruabantur. Unde hec verba locutus est ille sus in gazo philacio: docens in templo.

C Aspicebat qz. Sicut appetitores paupratus et vaneglorie cauedos esse dixit. et simulatōne orantibz p̄lixius iudicavit. sic etiam offerentes iusto examen discernit. ut retribuat singulis scdm cor et opera. quod et hoc die facit in ecclesia.

C Divites. Beda

Alleg. Divites: inde de iustitia legis et at. **V**idua pauper ecclia qz spiritum superbic et temporales rem concupiscētias qz mudi dimitias abiecit. **V**idua: quia eius vir pro ea mortuus est. et ab ei oculis occul⁹ in celo ē. **H**ec duo minuta offert: quia in conspectu divini maiestatis qua oblatōnes teuote nostrae operatōnis quasi certo numero conscripte et consignate seruantur. vel dilectionē tei vel proximi. vel fidei o ratōnqz munera deo offert. **Q**uā respectu fragilitatis minuta: s. merito p̄ intentionis accepta. cunctis luper boy indeop̄ operibus prestant.

Vidua pauper

Hiero. **H**ec pauper cula me et similes significat. qui mitto quod possum. et desidero qd non possum vobis ex planare. Non quātū sed ex quanto desiderat te. Unusquisqz quadrantem potest offerre. **H**ec est torta panis in leuitico. que est voluntas prompta. Quadrans: qz ex tribus consistit. coagitatū verbo. et facto.

Quadrans. zc. Quadrantes vocat calculatores quartam partem cuiusqz rei. scz loci. temporis. pecunie. Postquam ergo hic qz tam partem sicut id est quinqz obulos significat.

Vidua hec pauper plus zc. Mora

liter intinatur qz sit ac

ceptabile deo. quod offertur bono animo. qui non offerentium substantia sed pensat conscientiam. Nec perpendit quantum offeras in eius sacrificio. sed ex quanto.

Omnes enim ex eo. Beda. Alleg. Iudex ex abundanti mittit in munera. qz de iustitia sua presumit et dicit. Deus grās tibi ago. qz non sum sicut ceteri homines zc. Omne victimum suū in dei munera mittit ecclesia: qz omne quod vicit: dicit non sui esse meriti sed divini munera: dicens. Deus propitiis esto michi peccatori. Et iterū. Fortitudinem meam ad te custodiā: qz tu deus susceptor meus. tens meus misericordia tu p̄gmenet me. // C. XII

Et cum egredieretur. Beda. Recedente de templo domino omnia legi edificia et compositō mandatorū ita testructa est: ut nichil a iudicis impleri possit. et capite sublatō. uniuersa inter se membrā compungent.

// C. XIII.
Et cū egredere
dixerat
retur de templo: ait illi

Multe post sandatam in paupercula muliere ecclēsī tendōnem de tem
plo egredit̄; quia fundata in gentib⁹ xp̄i ecclēsia iudea sic perfidie p̄nas
erat iuitura, et edificia iuitura.

Clides sc̄. Dūinitus autem procurat̄ est: ut patefacta per orbem si
dei euangelice gratia; ipsum templum cum ceremonijs tolleret̄; ne forte alii
quis parvulus adhuc, ac lactens in fide; si videret manere illa a prophetis
facta a domino institūta; admirando sanctū
seculare; paup̄latim ad
iudaismū relaberetur.
Aufertur ergo umbra
et palma tenet veritas
per orbem declarata.

Christo. Preūn-
ciat dadem nonissimi
temporis; id est: destru-
ctionem templi cū ple-
be et littera sua. De q̄
lapis super lapidē n̄ re-
linqueret̄; id est: testi-
nia prophetarū super
eos i quos iudic̄ retor
quebant ea vt ī eſdrā
in zorobabel; in mach-
abeos.

Et cum sederet
Beda. M̄ystice i san-
ctis quiet̄ manet; dñ
superior̄ detestatur a
mentiam. Mons enī
oliūz fructiferam ec-
clesiē celitudine signi-
ficat; mōs illi n̄ ifru-
ctuosa arbores; sed o-
liūa ḡingnit; quibus
lumē alitur; umbra fu-
git; requies lassis tri-
buitur; infirmitas sol-
vitur.

Et respondens
Beda. A tempore do-
minicē passionis in po-
plo iudeoꝝ qui latro-
nem sedicioſum eleger-
tunt; christus saluato-
rem abiecerūt; nec bel-
la hostiū; nec seditōes
ciuium cessauerunt.

Sed apostoli ne his
aduentantib⁹ terzeant̄
et ne hierosolimam iu-
deamq̄ deserat̄; amo-
nentur; quia non sta-
tim finis. In quadra-
gesimum enim annūz
desolatio prouintie et
ultimo verbis; ac tēpli
excidiū protelatiū est

Multi enim ue-
nient. Immunite ex-
cidio; multi venerunt
qui se esse christos et iā
tempus libertatis adesse mentirent̄. Multi etiam in ecclēsia tempore ap-
stolorū inter cetera diem domini instare minati sunt. Multi in nomine chri-
sti venere antichristi; quoꝝ primus symon magus; cui auscultabant om̄es
qui erant in samaria a minimo usq̄ ad maximū dicentes. Hic est virtus
dei que vocatur magna eo q̄ multo tempore magicis artibus tementes
set eos.

Exurget enim. Beda. Hec omnia ante ultimos et acerbissimos do-
lores; quibus omnis valstata est prouincia tempore iudeice seditionis; stat
ad litteram contigisse. Potest vero regnū super regnum; et pestilentie eoz
quoꝝ sermo scripit ut cancer; et fames audiendi verbū tei; et commotio vni
uerso terze; et a vera fide separatio; in hereticis magis intelligi; qui contra se

vnuſ ex discipulū suis. Magister:
Hiero. Que enumerat potius spernenda sūt q̄
tractanda.

aspice quales lapides et quales
structure. Et respondens Ihesus
ait illi. Clides has om̄es magnas
edificatōnes? Non relinquetur la-

pis super lapidem qui non destru-
atur. Et cuꝝ sederet in monte olima

Ipse situs corporis cōgruit verbis. Quia pre-
dixerat om̄ia esse destruenda; discipuli secreto tē-
pus et signa destrūctionis querunt̄; et cuꝝ se ī m̄-

rum contra templū; interrogabāt

eum separatim petrus et iacobus
et iohannes et andreas. Die nobis

quando hēc fient; et q̄d signū erit

quando hēc om̄ia incipient; p̄sum
marī. Et respondens ihesus cepit
illis dicere. Clidete; ne quis vos

seducat. Multi enim veniēt in no-
mine meo dicentes; q̄d ego sum; et

multos seducent. Cum audieritis
hostium; Seditiones ciuium.

bella; et opiniones bellorum; ne ti-

mueritis. Oportet enim hēc fieri;
sed nondum finis. Exurget enim

gens super gentem; et regnū super
Lucas. terremotus magni erunt per loca et
pestilentie et f.

regnum. Et erunt terremotus p̄
loca et fames. Initium dolorū hēc

Clidete autem vos in tēplos. Tra-

dent enim vos in conciliis; et in sy-
nagogis vapulabit̄; et ante re-

innicem dimicantes; ecclēsī victoriā faciunt̄.

Clidete aut̄. Beda. Quare hec omnia inferantur dicit. Clidete sc̄.
Ea enim vel sola vel maxima causa est excidiū; quia post occisionē domini
nominis quoꝝ ac fidei precones simul et confessores impia crudelitate ve-
xabant.

CEt in om̄es gentes. Beda. Quia nouerat dominus corda disci-

pulorum te perdītōne
sug gentis tristanda;
hoc modo consolatur
vescī amissi iudeis
se socios regni celestis
ex toto orbe habitu-
ros. Sicut enim ecclē-
siastice hystorie testa-
tur: multo ante excidi-
um iudic̄; omnes apo-
stoli ad p̄dicandum
enangeliū per totū
orbem sunt dispersi. Ce-
ceptis iacobo zebedi.
ziacobo fratre domini
qui prius in iudea pro
verbō enāgeliū sanguinem
fuderant.

Cum autem ui-

deritis sc̄. Beda.

Potest abominatione
intelligi vel antichri-
stus; vel i mago cesar;
quam Pilatus in tē-
plo posuit; vel statua
adriani equestris; q̄
in ipso sancto sancto-
rum loco multo tempo-
re stetit. Abominatione
quoꝝ sc̄đi scripturā
ydolum nuncupatur.
z ideo addit̄ desolatō
nis; quia in desolato
templo atq̄ deserto
ydolum positum est.

Beda. Juxta spi-

ritualem sensum; cum
vidērimus abominationē
onem desolatōnis sta-

re rbi non debet; id ē;

heres et flagitia reg-
nare in eis qui ecclē-
bus mysterijs sunt cō-
secrati; cum operantes

iniquitatem; loquētes

mendaciꝝ; viros san-
guinum et dolos; pa-
cem fidelium turbare
perpendim̄. Tunc q̄

in iudea; id est; in con-

fessione vere fidei per-
sistimus; ad mōtes fu-

giamus; id est; ad cul-
mina virtutum. Tunc

qui super tectum; qui

s̄ excedit animo carna-

lia; et tanq̄ in aura libera spiritaliter viuit; non descendat in domum ad

infusos; s̄ actus pristinę conuersatōnis; ut ea q̄ reliquerat mundi desideria

carnis ve repeatat. Domus enim nostra vel hic; mundus; vel caro in qua

regimus.

Cludete qui in iudea sc̄. Beda. Hec facta sunt cum appropinquan-

te romano bello; et iudece exterminio qui in prouincia erant christiani ammi-

niti oracula (vt ecclēsiastica narret hystoria) transiordanē sedentes sub

agripe regno manebāt ad tempus in pella ciuitate; qui cum ea que s̄ bi ob-

temperare voluit parte iudeoꝝ semper parebat imperio romanorū.

Cludete autem pregnantibus. Quia vel vteri pondere; vel filiorum

arcina granata fugere non poterunt. Unde in libro hystoriarum legitur.

Mixtione atque turbata fuga filii sunt suo lapsu recepisse perpetuo claudit. **O**rate autem Hiero. Ut non fiat fuga vestra bieme vel sabbato. In eum finiatur fructus operis vni cum fine temporis. Bieme enim finitur fructus. sabbato tempus.

Beda. Orate autem et. Si te captiuitate a tito et vespasiano facta hec accipimus; orare debent ne fiat fuga eorum hyeme vel sabbato. Bieme enim proibet frigus fuge-

re ad solitudinem et in montibus desertis late-

re. In sabbato autem

aut transgressio legis

si fugiunt; aut mors; si remanent. Si de con-

summatore mundi in-

telligit; precipit ut

fides et charitas nostra

in christum non refri-

gescat; neque ut ocosi opere dei torpeamur et

tutum sabbato. Hoc

enim domini locatio

partim ad captiuitatem

iudaicam; partim ad

diem iudicij pertinet.

Vnde mattheus. Dic

nobis quoniam haec erunt et si

gnus aduentus tuus et

consummationis seculi.

Et nisi breuiasset.

Quasi; quod in tanquam

malis refugius. Que

spes electio. Hoc solu-

scit deus qui dat et

tutem patientibus et

et potentiam perseque-

ti. Et hoc est. Et nisi

breuiasset et.

Hoc. Et nisi breuiasset.

Hec tribulatio quan-

to ceteris granior; tan-

to breuitate moderatior.

Tibico annis. Et di-

micio quantum ex da-

niele et apocalipsi. Io-

bannis coniungi potest.

ecclesiis per orbem im-

pugnatura est.

Et tunc si quis

Beda. Quidam hoc

ad captiuitatem iudaicam referunt quando

multi christos se esse di-

centes. populum post

se receptum trahebant.

Sed ibi nullus erat fi-

delis. quem tenet exbor-

taret ne peruersos ma-

gistros sequeret. Om-

nes et obsidentes et obfessi. alieni a christo obdurabant. Vnde Melius de his

reticis accipiendis qui contra ecclesiam venientes. se christos esse mentiuntur.

quoniam primus symon magus. extremus antichristus.

Ded in illis diebus. Beda. Sidera in iudicio videbuntur obscurata non lucis sua diminutione; sed superueniente veri luminis claritate. id est

summi iudicis. cum venerit in maiestate sua et patris et secundum angelorum. Quis

nichil prohibeat vere intelligi tunc solem et lunam cum alijs stellis ad tem-

pus suo lumine priuari. sicut sol in passione domini. Luna enim tunc temporis

cum esset plena sub terra latebat. Vnde illud iocel adhuc imperfectum est.

qui cum dixisset. sol conuertetur in tenebras; addit. et luna in sanguinem.

antequam veniat dies domini magnus et manifestus. et quod te die iudicij y-

saias dicit. Erubescet luna et confundetur sol et.

Sed peracto die iudicij

et clare certe futura gloria vita cum fuerit celum nouum et terra noua; tunc

fiet quod idem propheta alibi dicit. Et erit lux luna sicut solis. et lux sol erit

septempliciter; sicut lux septem diebus.

et nutritibus in illis diebus. **O**ra

Mattheus autem. Orate autem ut non fiat fuga vestra bieme vel sabbato.

Et secundum propriam ad antichristum quando crebri

oia et acerbiora tormenta inferentur fidelibus. et

quod grauius est: signa quoque comitabuntur.

Ideo orandum. Erunt enim

te vero ut bieme non fiant. Erunt

enim dies illi tribulationis tales

quales non fuerunt ab initio crea-

ture quae condidit deus usque nunc

neque fient. Et nisi breuiasset domi-

nus dies: non fuisset salua omnis

hiero. ne malitia mutet intellectum eorum

caro. Sed propter electos quos

elegit breuiauit dies. Et tunc si quis

vobis dixerit. Ecce hic est christus

ecce illic: ne credideritis. Exurget

enim pseudo christi. et pseudo pro-

phetae. et dabunt signa et portenta

ad seducendos si fieri potest etiam

electos. Vos ergo videte. Ecce per

dixi vobis omnia. Sed in illis di-

ebus post tribulationes illam sol-

Ad gelida corda.

contenebrabitur: et luna non dabit

splendorem suum. Et stellae celi e-

runt decidentes. Et virtutes que

sunt in celis mouebuntur. Et tunc.

videbunt filium hominis venien-

tem in nubibus cum virtute mul-

ta et gloria. Et tunc mittet angelos

secundum prophetam usque ad terram

et congregabit electos suos

a quattuor ventis a summo terren-

us ad summum celi. Sic autem

discite parabolam. Cum iam ramus

eius tener fuerit. et nata fuerint fo-

lia: cognoscitis quod in proximo est

estas. Sic et vos cum videritis hec

fieri: scitote quia in proximo sit in

hostis. Amen dico vobis. quoniam

vel omne genus hominum. vel specialiter in

am non transibit generatio hec.

donec omnia ista fiant. Celum et

terra transibunt: verba autem mea

non transibunt. De die autem illa et hora nemo scit. neque angelii in

hiero. i. corpus eius in terra positum quod

est ecclesia. Nobis. In quo et filius

celo. neque filius. nisi pater. Vide

hiero. vigilia opus est mentis ante mortem

corporis.

te. vigilare et orare. Nescitis enim

quid iudicium. hiero. Corpus christi in

celum delatum relinquens dominum et ecclesiam

quando tempus sit. Sicut homo

locutus camis proprie terra est.

qui peregre profectus reliquit do-

mum suum. et dedit seruis suis po-

hiero. octo talenta secundum mattheus. decem minas

secundum lucam.

Qui dicit in dominum celi

testem cuiusque operis. et Ianitoris

salutem getum. i. verba quibus dicitur. Venite bene. p. m. et.

Celum et terra. et aries celi et nubila celi. vnde petrus. Celum autem quod nec

sunt in terra eodem verbo repositi sunt et igni resuati apte voces. quod non aliud celi sunt

igne picti. quod aliud celi. i. inania et nebula. Aliud enim diluvium quod tunc xv cubiti

cacumia montium transcedit: ultra aeri et celi p. finia non peruenit

Ecclesiastes. Generatio perebit. et generatio aduenit. terra vero in eternum

stat. Sic et celi et terra transiunt secundum imaginem: manent in eternum secundum essentiam.

Neque filius. In eo enim sunt oes thesauri sapientie et scientie absconditi. Ideo

absconditi: quod nobis scienciam expedit. vnde ait. Non enim nos esse telescopi. sed sp. incerti de aduentu

iudicij sic quotidie videntur quod alia die indicandi. Sic et filius sibi non nobis. vt semper

simus solliciti. vnde. Videte vigil. et.

Dylarius. Filius et spissans: quod non sunt a se de die illa nesciunt a se. per-

ter autem quia a se est: scit a se.

Et Ianitori. et Hiero. Et scilicet quod predicit. Qui dicit. Si non annuncias

iniquo iniuritate suam sanguinem eius de manu tua requiramus?

Vigilate et. Premisso patris familias exemplo: cur summationis diem reticeat dicit. Vigilate ergo et.

Qui dormit: non corpora sunt fantasias videt: cum enigilat nichil habet te his quod viderat. Sic sunt quos mundi amor rapit in vita: deserit post vitam.

Quod autem nobis dico. Non solum rectores ecclesie: sed et omnes vigilare precipimur iannas cordium custodiens: ne antiqui hostis mala suscepimus subiret: ne nos dominus dormientes inueniat. unde paulus.

Vigilate iusti: et nolite peccare. C. XIII.

Erat autem pascha

Hiero. Pascha transiit interpretatur: passio vero immolatio

In immolacione agni et transiit per mare vel egyptum figuratur: s.

passio christi: redemptio populi te inferno.

quando post biduum nos visitat: id est: plenissima luna gratiae christi

perfecta ut parte nulla tenebrosa carnes agni immaculati qui tollit peccata mundi in una domo que est una ecclesia catholica calcia

ti charitate: et armati virtute comedam: divites.

Et enim pascha nostrum immolatus est christus.

Pre. Pascha quo

hebraice phase a transiit non a passione: eo quod exterminator: videt sanguinem in foribus israelitarum transierit.

ne percussit eos: vel dominus auxiliu dans

cis super ambulaue erit: cuius mysterium Iohannes apernit. Ante

die festi pasche sciens ihesum quod vere hora eius et transeat de hoc mundo ad patrem: ubi ostendit sic mystice notatum quod agnus dei qui peccata mundi tollit de hoc mundo esset translitus. Vel nos salubri transiit de egyptiaca servitudo redempturus est vel educturus.

Beda. Pascha solus dies quo agnus occidebat ad vesperum quartadecima luna primi mensis. Azima quindecima luna quando filii israel egressi sunt de egypto que septem celebrabantur diebus: id est ad vicei numerum primi eiusdem mensis diem ad vesperum. Sed indifferenter alterum pro altero ponitur: quod et dies pasche in azimis celebrabatur: et nos quasi perpetuum pascha facientes semper ex hoc mundo transire precipimur. Uno quippe die agno immaculato immolato ad vesperum septem ex ordine dies sequuntur azimorum: quia christus pro nobis semel in fine seculorum vel tempore passus: per totum hunc seculum tempus quod septem dies agitur: in azimis sinceritatis et veritatis nobis precepit esse viuendum: et omni nostra desideria terrena quasi egypti retinacula fugere: et velut a mundana conuersatione secretam solitudinem iter se admonet subire virtutum.

Et querebant summi sacerdotes et scribentes quomodo eum do lo tenerent et occiderent. Dicebat.

Non seditionem timebant: sed ne auxilio populi de manus eorum tolleretur.

enum. Non in die festo: ne forte tu multus fieret in populo. Et cum esset

symon enim obediens ei et nomine bethanie in domo symonis lepro-

precepit ut vigilete. Vigilate ergo

Nescitis enim quando dominus

Quando occisa sunt primogenita egipiti veiat: sero an in media nocte: an gallicant: an mane: ne cum venerit

repente inueniat vos dormientes

Hoc fine cocludit sermonem: ut eis omnium preceptum nouissimum primos audiatis. Hoc genere

Quod autem vobis dico: omnibus rebus bonis non singulare.

dico. Vigilate.

C. XIII.

Et Ratautem transiit quod hebraice phase

pascha et azima post biduum. Et querebant summi sa-

cerdotes et scribentes quomodo eum do lo tenerent et occiderent. Dicebat.

Non seditionem timebant: sed ne auxilio populi de manus eorum tolleretur.

enum. Non in die festo: ne forte tu multus fieret in populo. Et cum esset

symon enim obediens ei et nomine bethanie in domo symonis lepro-

scendit per fidem: id est a christo ad membra eius.

Mulier. Beda. Maria magdalena soror lazari quem suscitauit dominus. Hoc iohannes dicit esse factum ante sex dies pasche pridie quod anno sedens venerit hierusalem. Ipsa est enim non alia que quondam adhuc peccatrix (ut lucas scribit) pedes domini rigauit: et vnguento vincta: nunc iustificata et familiaris facta: non tam pedes ut iohannes dicit: sed et caput ut mattheus et markus peribent oleo sancto perfundit.

Alabastrum. et

Alabastrum marmor: et didum: varijs guttis distinctus: vnguentum corrupta seruat.

Nardispicati.

Pistica nardus: dictum turmita: quia non solum te radice sed te spicis et te foliis compositum erat quod est preciosissimum.

Et fracto ala-

bastro. Hiero. Dominus impleta odore: celum et terra est. Fractum alabastrum: carnale est desiderium: quod frangitur ad caput ex quo omne corpus propagatum est.

Beda. Mystice.

Devotio matris fidei et pietatem designat ecclesi: que dicit. Dum

ecce rex in accubitu suonar. in d. o. suu. Quod ad litteram maria nubis complevit: et quotidie spiritualiter in mensibus suis implevit te finit: que in toto mundo gloriantur dicit.

Deo autem gratias ago qui semper triumphant nos christo ibi sunt. Et odorem notandum manifestat per nos in omni loco: quoniam

christi bonus odor sumus deo: cum potentiam divinitatis eius que illi una est cum patre digna reverentia confitetur laudat et predicit. Caput eius vnguento pisticum: id est fidele et vere perfundit: quia illam natram eius qua terram pingere: id est inter homines querari dignatus est: pia predicatione et denotis veneratur obsequiis.

Erant autem quidam. Beda. Per synodochen plurale pro singulari posuit. Iohannes iudas hoc dixisse dicit: quia fuerat fur: et loculos habens ea que mittebat: Positum et alijs discipuli aut senserunt: aut dicerunt aut iuda dicente persuasi sunt: et omnium voluntate mattheus et markus verbis expresserunt. Sed iudas quia fur: et alijs propter curam pauperum. Iohannes autem illum solum memorare voluit cui hac te causa furandi consuetudinem intimare curavit.

Ult quid perditio. Hiero. Perditus de salute perditione innenit: ut in fico fructifera mortis laqueum nancisceretur.

Poterat. et Hiero. Sub pretextu auaricie mysterium loquitur fidei

Etenim nostra fides trecentis emitur trecentis: id est: tecum sensibus per corpus et animam et spiritum triplicatis: ut et nos sicut gedeon trecentorum et virorum numerum assumentes: allophilorum et castorum pauperes spiritu fractis lagunculis nostris cum tubis et lucernis testruamus: et sicut abraham cum trecentis viris spolia dividamus ad vesperam.

Bonum opus. Hiero. Qui credit in deum reputat eum opus instigare: aliud enim est credere ei: aliud est credere in eum: id est: totum se inimicere in illius

Me autem non. Beda. Corporali presentia et familiaritate pium: et sicut nunc: vnde apostolus. Et si nouerimus christum secundum carnem: sed nunc iam non nouimus. Spiritualiter autem semper est nobiscum: unde. Ecce ego vobis sum: vobis ad colum scilicet o. di.

Et cum esset. Hiero. Hymnulus cernitur: semper ad lectulum suum reddit: et filius obediens patri vobis ad mortem obedientia a nobis petit. Symon enim obediens dicitur.

Symonis leprosus. Hiero. Symon leprosus: mundum infidelem primo postea fidem significat.

Et recuberet et. Hiero. Recumbente se ipso: id est: humiliante se ut enim tangeret: fides peccatrix que te pedibus ascendit ad caput: a capite te

Hiero. Ita intelligendū est: me autē nō semper habebitis in corporali presentia: ut prius in quietu & familiaritate. Unde & per aplm. Si nouerimus christū scdm carnem sed nunc iam non nouimus.

Quod habuit hēc fe. Qd putatis perditionē esse vnguenti officiū sepulture est. Nec mirū si michi dedit odorem fidei bonū: cur ego pro ea fusurus sum sanguinem meum.

Amen dico uobis. Beda. Nota in christo notiā futuorū. Palsurus post paucos dies p̄ficit euangelium suum toto orbe predicandū.

Beda. Pontan. dum q̄ sicut maria totū orbe quo est ecclia diffusa gloriam menuit de pio obsequio qd domino tenore exhibuit: sic & iudas qui cōtētraxit perfidie nota longe lateq̄ infama. Sed dñs bonus pia laude remunerat futuras imp̄i contumelias tacet.

Clinus de. rii. Et Hiero. Unus numerō non merito. nomē nō numine corpore nō anno. Unde sponsus ad sponsam. Vulnērasti cor meū soror mea in uno oculū tuū & in uno crine collis tui. Oculis & crinis sapientia est & virtus. qm̄ in de cum ceteris dicitar. Nobis datū est nosse mysterium regni tui. & dedi vobis potestatem cal. Et.

Abūit ad. Ille abiit ad p̄ncipes & p̄q̄ exiuit intravit in eum sarbanas. Hic nox nocti idicat sciētā. Unū quodq̄ animal ad sibi simile ingit. Maria curit ad apostolos & dies diei eructet p̄bum. Judas ad inde os: & nocti indicet scientiam.

Et querebat. Et Hiero. Promittit te tradere ut magis eius ante dicat tibi dato banc potestatem vniuersam.

Beda. Multi hodie scelus iude exhortent. nec m̄ carent. Cum enī promuneribz falsum contra quēlibet testimoniu dicunt: q̄ veritatē pro pecunia negant: deum pro pecunia vendūt. qui dicit. Ego sum veritas & vita. Cuī societatem fraternitatis aliqua discordia p̄maculat: deum produnt: q̄ de charitas est. Et quod peius est: non infirmitate. nō ignorantia: sed sicut in das querunt oportunitatem: ut amotis arbitris mendacio veritatē. crimen mutet virtutem.

Et prima die azimorū. Beda. Quartadecima luna: quādo abie cto fermento agnus occidebatur ad vespertū. quod exponens apostolus ait. Etenī pascha nostrū immolatus est christus. Quāuis enim in sequenti die quindecima luna sit crucifixus: hac tñ nocte qua agn̄ imolabat. & discipulis suis corpus sanguinēq̄ suum dedit: & a iudeis tentus & ligatus ip̄l̄ imolatōis: id est. sūg passionis exordium sacravit.

Cum amaritudine comeduntur azima q̄ est redemptio nr̄. amaritudo enim est passio domini.

Ite in ciui. Beda. Indicium est p̄sciētē diuinitatis q̄ & cum discipulis suis loquens quod alibi fit nonuit. Pulcre autem paratur pascha bō lagenam vel amphorā (scdm alium euangelistam) aquę bainans occurrit: ut ostendatur huius pasche mysteriū pro ablutione mūdi esse celebrandum.

Aqua enim latacrum gratie lagena fragilitatē eoz designat per quos hec gratia mūdo erat misstrada. Unū habemus thesaurū istum in vasis fictilibz Parant pascha discipuli ubi aquę infertur lagena: ut adesse tēpus insinuent: quo cultoribz veteris pasche typicus te limne ac postibz crux auferat. & ad tollenda mūdi crimiā viuifici fonte baptisma p̄secretur.

Hiero. Cūitas ē ecclia que muro fidei cingit: bō occurrēs p̄mitiū populus est. amphora aquę lex littere.

Domo lage nam aquę. Beda. Consulte & aquę bājuli. & domī domusta cīta sunt vocabula: vt omnibz rex pascha celebrare volētibz. id est sacramētis christi imbuī. eumq̄ sue mentis hospitio suscipere que rentibz facultas dāda signetur.

Sequimini ic.

Hiero. Qui ducit in altū vbi refectio christi. Unde rabab exploratoribz mādat ut nō p̄ima s̄ p̄ excelsa irē.

Cenaculū grande. Hieron. Ecclēsia magna que narrat nō men domī strata varietate virtutū & lingua rum. vnde. Circūamīcta varietate virtutū. in qua paratur domino pascha Dominus dominus petrus apostolus. cui dominū suā creditur ut sit una fides sub uno pastore.

Beda. Cenaculū: lex spūalis que te angustijs littere egredi es in sublimi loco recipit saluatorē. Nam qui adhuc occidentem littoram seruauerit: qui ī agno non alind q̄ p̄ eius intellexerit: in imo pascha facit: quia maiestatem spiritus non comprehendit in verbū dei. Qui autem bāiū aquę: id est. gratie p̄sonem in dominū ecclēsie fuerit securus: per spiritū sciētē illustrantē superficiem littere transcedendo in alto: mentis solio parat refectō em christo: q̄ cūcta pasche sacra & cetera legis tēcēta esse eiū sacramēta cognoscit.

Vespera autē. Hier. Vespera diei vespere indicat mundi. Circa vñ decimā nāq̄ horam veniūt nouissimi qui primi tenariū accipiūt vite eterne: quia ante crīcem abrahā erat in inferno: & post crīcem latro in gadiō.

Amen dico uobis. Sicut te passione p̄dixerat: ita te p̄ditore p̄dicat dans locum penitēdi: & cum intellēcerit cogitatōes suas p̄scari a deo peniteret eum facti sui. Non tamē ex nomine deligat: ne aperte redar gutus impudentior fiat. Dicitur crimen in numerū: ut p̄satis pñiam agat.

Clinus ex uobis. Dū falsitas arguit: x̄itas p̄probat & impletur. Qui edebat pa-me-m-sup me-su. Dēs tangant̄ vi fiat armonia in cythara. Omnes nerui bene suspensi psona voce respondent. Nūquid ego sum dñe. Unū remissas: & pecunie amore affect̄ dixit. Nūquid ego sūi rabbit̄.

Contristari. Sāntū vñ decimū: q̄ nichil mali p̄tra dñm cogitauerant

sed plus credit magistro q̄ sibi: & timētes fragilitatē suam tristes de peccato suo interrogat: cui nō habebat p̄sciētiam.

Clinus ex duodecum. Hier. Separat seorsim ouem lupus quā capit. Ovis que te ouili egreditur lupi patet mortibz.

Qui intingit. Et. Beda. Mira dñi patia. Paō dixit: unū ex vobis traderet me: p̄seuerat p̄ditor in malo. Apertus arguit: tamen non pp̄rie

designatur iudas alij contristatis et manu retralentibus a cibis temeritate et impudenteria qua domini tradit etiam manu cum magistro in cathino mittit; ut audacia bonam scientiam mentiretur.

Cule autem eccl. Beda. In semperternu regnum domini illi qui ad mensam domini indigne accedit. Ille enim in exemplum inde filium hominis tradit non inde quis quid per orbem: sed tamen per orbem membrorum suis qui accipere dominici corporis sacramentum temerarie presunxit. Ille dominus vendit qui eius timore et amore neglecto terrena pro illo et caducis immo et criminosa diligere et curare non metuit.

Beda. Vnde autem nec prius sed rectius pugnat: sed patientia domini nutrit impudentiam suam et balaustat sibi ira. Prosa predictur. ut quod prudore non vincit timo recorrigatur.

Manducantibus. Beda. Finito veteri pascha quod in memoriam liberationis populi dei ab egypto agebatur; transiit ad nouum quod in sue redemptiois memoriem ecclesiam frequenter solebat: ut scilicet per carnem agni ac sanguinem sui corporis ac sanguinis sacramentum substiteret: et se esse monstraret cui iurauit dominus et non per eum tu es salvo in eternitate. Frangit ipse panem quem discipulis ponit quod fructus sui corporis sponte sua et proportione venit. Unde.

Potest hunc ponendi a me. Et priusquam frangeret hunc dicit: quod natura humana quam passus assumpsit: una cum patre et ipsi sancto gratia divinae virtutis impleuit. Hunc dicit panem et fregit: quod hominem assumptum ita morti subdidit: ut ei divinitate immortalitatē veraciter inesse potentiam demonstraret: ideoque velocius a morte resuscitandū.

Accepit panem. Hieron. Figuras corpus suum in pane quod est ecclesia nostra: que accipit in fide: benedicit in numero: fragitur in passionibus: dividitur exemplis: sumitur doctrinis. Formans sanguinem suum in calice vino et aqua mixtū: ut alio purgetur a culpis: alio redimatur a peccatis. Sanguine namque agni dominus servans a percussione angelī. Et aqua maris rubra extinguitur inimici: que sunt mysteria ecclesie christi.

Beda. Mystice. Nam qui affirmat eum hominem refertur ad corpus: vīnum quod sanguinem operat ad sanguinem. Sed quod nos in christo et christi in nobis manere oportet: vīnum cum aqua miscetur: quia teste iohannes aquae populi sunt: neque aquam solam: neque vīnum solum: sicut nec solum granum sine aqua confectione in pane cuiuslibet licet offere: ne videatur a membris caput secernere: vel christum sine nostris redemptis amore pati potuisse: vel nos sine illius passione salvati.

Gras agens. Gratias egit et hunc dixit iam proximus passionis qui pernam alieni iniquitatem suscipit: qui nichil dignus passione egit: ut ostendat quod equanimitas vīnusquisque proprie culpe flagella sustinere debet.

Biberunt ex eo omnes. Hieron. Ebrietas felix: salutaris satietas que quanto copiosius sumitur: tanto sobrietate mentibus dignatur donare. Et iudas bibit: sed non saturatur: nec sitim extinguit ignis eterni: quia qui indigne sumit mysteria christi: hic macula in luna ostenditur quod nunquam deletur. Lux ecclesie comparatur merito que a se non habet splendorum: sed a sole certis modis suscipit lumen: id est: a christo: qui permanet in eternum. Sunt enim quidam in ecclesia quos sacrificium nullum emundat: sed insipiens cogitatio perducit ad culpas: qui se crudelitatis censo miscuerunt. Sanguis enim nō testamenti qui pro multis effunditur non omnes emundat.

Iam non bibam. Hieron. Hic mutat sacrificium sed non mutat te ipsum: ut uos nūquā cenam ibes ante quartadecimam lunam faciam? Qui

facit in quartadecima resurrectione: in undecima cenā domini facit: quod nūquā inventū est nec in novo nec in veteri testamento.

Clitis. 7c. Beda. Vitis vel vinea domini synagoga. Unde ysaia. Vineca domini sabaoth domus israel est: de hac domini multo tempore bibit: quoniam pluribus ramis in amaritudinem pueris: pueris tamē quorundam cogitationibus summisque virtutibus delectabat. Sed post passionem domini figura in spiritualem sensum translata sunt. Tunc ergo ad passionem ait. Jam non bibam: te ge: vi: vs: in di: cū il: bi: no: in: re: d

Non est non ultra carinalibus ceremonijs synagogae telectabor: in quibus erat et paschal agni sacrificium quod precipuum est. Aderit tempus cum in regno dei possumus immortali gloria sublimis: et de salute eiusdem populi baptismo regenerati nonne vobiscum gaudio perfidam?

Ethymno dicto. Beda. Potest intelligi hymnus quem secundum iohannem patrem gratias agens decatabat: in quod pro se et pro suis discipulis et pro his quod per verbū eorum creditur erat elephas sursum oculis precebat. Et pulchri discipulos sacramento sui corporis et sanguinis imbutos: et hymno dicto patri predicationis educit in monte olivae rum: ut doceret nos per acceptōem sacrop: et per opem intercessiōis suę ad altiora propinquam et charismata san-

cti ipsius quibus in corde perungamus telere consendere.

In montem oliu. Hieron. In monte oliveti tenet ihesus: et inde ascēdit ad celos: ut sciāmus quod inde ascēdimus ad celos: vñ. Vigilamus et ligamur nec repugnamus in terra.

Omnes scandala. Beda. Predicit quod passus sunt: ut cum passi fuerint non desperent: sed peniteant. In nocte ista quod ebrios sunt nocte ebrios sunt: et qui scandalizantur nocte scandalizantur: et mete obscurati.

Hieron. Omnes cadunt: sed non omnes iaceant. Numquid dormit non adiutor et resurgat? Carnale est cadere: dyabolici est iacere.

Percutiam pastorem. Hieron. Percute pastorem. Precepit sancto p̄filius a p̄fēmittit: et incarnat: et percute et patet: dispersatur omnes pastore capto. Resurrectio p̄mittitur ut spes non extinguitur.

Petrus autem. Hieron. Anis sine pennis in altū volare nūtit: sed corpus aggrauat animā ut timore huius mortis timor domini saperetur.

Bis gallus vocem. Beda. Alij simpliciter priusquam gallus cantet teme negab. Marcus. Priusquam gal-bis vo-de-ter-me: quod non est patrini. Tota enim petri negotiū trina negatō est: et in eo proposito animi remansit usque quo amare sicut. Hec tota si post primū gallicatum inciperet: fallum tres dixisse videretur quod dixerūt dominus dixisse. Priusquam gal-can-ter me: neg. Itē si totū ante p̄gisset quod gallus cantare inciperet: superflue dixisset marcus ex persona domini priusquam gal-bis vo-de-ter me es ne. Sed quod ante primū galli cantum incepit est: attēderunt tres non quādo eam impleturus esset: sed quā futura: quā ceptura: quā trina: s̄ ceptit ante gallicatum. Potest etiam intelligi: quā an primū gallicatum tota in animo eius fuerit: quāvis enim p̄bis an primū gallicatum sit cepta: et an secundū completa: et in affectione et timore an petri an primū gallicatum tota cepta est: sicut et illud. Qui viderit mu-ad con-e-iā me: est e. Et.

Hieron. Gallus cantat: petrus negat tem. Gallus nūcius lucis spūssance est: cuius voce in prophētis et ap̄lis nos de trina negatōe qua dominum negamus nosse: voce ancillæ exterriti exhortamur ad amarissimos fletus post lapsum: qui male cogitauit de deo: male locuti sumus ad proximum: et male

fecimus ad nosmetiplos.

Hiero. Nota q̄ petrus negat; et tertio negat; sed postq̄ gallus cecinuit; et discedentib⁹ tenebris vicina lux nunciata est; quersus amare fleuit; et tristis negationis sordes lanuit lacrimis.

Gethsemani. Hiero. Id est vallis pinguiñ; ubi tauri pingues obsecerunt eum; et vituli multi circundederunt eum.

Sedete hic. 3.

Separantur in oratione qui separantur in passione; q̄ ille orat; illi dormiunt pinguedine cordis oppressi.

Donec orem.

Beda. Cū dñs in mōte orat; adm̄et et nos ut orando sublimia; id est celestia petam. Sed cū in valle; et hoc in valle pinguiñ vel pinguedinis; monet nos humilitatem in orationib⁹ br̄; et pinguedine dilectionis intermixta. Et pulcre appropians morti in valle pinguiñ orat; q̄ per valle bñili tati et pinguedinem charitatis p̄ nobis subiit morte. Vn̄ bñilianit seipsum f̄.o. v̄. ad m. Et maiore bac dilectione habet vt. p̄. q̄. a. s. pro a. s.

Et cepit pa. z. Hiero. Pauere et tristari doceatur an̄ iudicium mortis; q̄ non possumus per nos dicere nisi per illum. Venit prius caput huius mādi et me non habet quicq̄.

Tristis est anima. Beda. Non propter mortes tristis est; q̄ enī p̄dicio corporal affectus; n̄ formido mortis offendit. Nam qui corp⁹ suscepit oīa debuit subire q̄ sunt corporis; ut elurire et stirps angeret et tristaretur. Diminuta autē nescit amittere p̄ hos affīctus.

Beda. Tristis est anima. Limet xp̄us; petr⁹ nō timet; imo dicit. Animā meā pro te ponā. Christ⁹ dicit. Aia

mea turbata est vsc⁹ ad mortem. Petrus. q̄ homo vim mortis ignorat. Christ⁹. q̄ deus in corpe p̄stitus exponit fragilitatem carnis ut hō verus appareat. tristis est anima mea. Suscepit tristitia hoīs et voluntate hoīs sicut et dolor hoīs; q̄ p̄ se q̄ toleret nō habuit semota delectatio eternae dñmitatis afficitus tedium humanae infirmitatis.

Gusti. z. Beda. Non a dormito precipit abstinere cui n̄ ē tps̄ īmiente discriminē sed a somno infidelitas et torpore mentis.

Et orabat ut si. Beda. Hęc vox est son⁹ infirmitatis nostre. Multi tristatur morte futura; sed habent rectū cor; ut vitē morte quantū p̄nt. Et si nō p̄nt; dicat qđ ipse christ⁹. Pater si. p̄. tr̄. a me ca. iste. Ecce hēs voluntate humanā expressam. Vide rectū cor; sed nō qđ ego volo; sed qđ tu vis. vñ. Nō veni facere voluntatē meā. s. quā tps̄ sumptū ex ḥgine; s. voeins qui mi. me. quā s. habui etern⁹ cī p̄. Ora et transire calicē; q̄ hō. s. p̄. pter qđ missus ē remissēs; perficit dispensatō. Et dicit. nō qđ ego yo. s. qđ

tu. q̄ si moris mors me nō moriē; sīm carnē trāseat calix; sed q̄ aliter non sicut; non quod ego volo; sed quod tu.

Hiero. Hoc p̄tra euticianos q̄ dicūt vñā tm̄ in xpo opatō. vñā voluntate. Hic autē ostendit humanā que p̄ infirmitatē carnis recusat passionē. et dñmā que p̄mpta ē pficerē dispensationem.

Sed non quod. Hiero. Usq; in fine nō cessat docere nos patrib⁹ obedire; et voluntatē eo rū voluntati nostrę p̄ponere.

Et ait petro z. Qui dixerat. Et si oportem; tñ te ne; et si oēs sc̄an. fu. sed n̄ ego. nunc tristicię magnitudine somnum vincere non potest.

Et non intretis. Non ait vt n̄ septem s̄z vi n̄ intret in temptationē; vi temptationē; vi tempatio nos nō supet; nō teneat intra suas casas.

Hier. In temptationē intrat q̄ orare ne gligat. Ter discipuli dormiunt; ter dñs orās suscitat; tria dormitio tres mortuos quos dñs suscitavit significat. Primus in domo sc̄ds ad sepulcrū; tercū usq; sepulcro. Trina dñi vigilia tres personas nos br̄ in orādo docet; et de p̄teris et de p̄ntib⁹ et futuris venias rogare.

Sp̄ns quidem. Lemerarios repnit q̄ q̄cqd crediderūt p̄tūt se posse consequi; sed q̄ntū ex mēz ardore cōfidim⁹; tñ et fragilitate carnis timeam⁹; sed tñ h̄ ap̄lin sp̄n sc̄a carnis mortificemus.

Dormite iam. Nota q̄ h̄ dōc̄ aliquā tulū siluit et regenerat vñ dī. Sufficit q̄ req̄euistis. teinde intulit. Ecce venit hora z. **Surgite eamus.** Postq̄ tertio oravit et aploz timores p̄nia corrīgedū docuit; secūrus ad passionē p̄git. dices. Surg. ea. q̄ nos non inueniāt timētes; sed vltro eam⁹ obuiā vt passuri gaudiū et p̄fidētiā videant.

Signum. Hiero. Dat signū osculi cū veneno dyaboli; sic cayn obtulit sacrificiū subdolū et reprobattū. vñ. vñ cū acetō in cruce ponunt.

Rabbi. Impudēs et scelata cōfidentia mḡm vocat et osculū ingredit ei quē tradit. Aliqd tñ habet de verecūdia discipuli; q̄ n̄ palā enī p̄secutorib⁹ tradit; s̄z signo osculi. Suscipit osculū dñs; n̄ et doceret nos simulare sed ne p̄ditionē videatur fugere. Illud etiā cōplet. Cū his q̄ o. pa. z.

Cūnus autē. Petr⁹ h̄ iohm eodē ardore mēz q̄ cetera. Sciebat. n̄ q̄m phinees puniendo sacrilegos mercede iusticie et acerdotij phēnis acceptat. Lucas ait; q̄ dñstan. au. sa. cā. Ip̄e enī pietatē nūncq̄ obliuiscit. Iohannes etiā suos vulnerari nō patit. Mystice. Docēs eos q̄ in suis mortis consēsiōe vuln̄ agn̄ cōtraxerūt; si digne penituerint salutē posse mereri.

Lanq̄ ad la. Quasi stultū est cū gladiis et fūtilib⁹ cōprehēdere qui vltro se vob̄ tradit; et in nocte quasi latitante inuestigare p̄ proditorē;

cum quotidie in templo doceat. Sed ideo aduersum me congregamini in tenebris: quod potestas vestra in tenebris est.

Tunc discipuli. Beda. Impletum quod dixit: quod omnes scandalizari tur in ipso in illa nocte. Nam et si turba permittente ad petitionem domini sacerdotes scimus iohannem: panorum tuum mentis ostendebant et ad fugam promptius reserant: quod ad patiendi fiduciam.

Beda. Tunc discipuli. Et sicut petrus qui negatione lacri mis abluit et confessione domini:

ci amoris trina funditus extirpauit: recuperationem eorum ostendit qui in martirio labuntur: sic discipuli a li qui articulum comprehensionis fugiendo preuenierunt: cautelam fugiendi docent eos quod se ad supplicia minus sentiunt ydoneos: qui bus tui est latere quod se discrimini opponere.

Ita etiam adolescens

qui relicta syndoe nudus profligat ab impiis illo opus designat et animam: qui ut securiores sunt omnia mundana abiiciunt: et mundi potius domino famulari quod mundo adherendo materia temptandi: et a deo reuocandi aduersariis dare didicent.

Adolescens autem. Quis iste fuerit evangelista non dicit: quia vero plus ceteris dominii amauerit res ipsa indicavit: alijs su

gientibus ipse donec

ab hoste comprehen-

deretur charitas vi-

cule astriktus dominii

sequi non omisit.

Quod dum ramen perfectam

charitatem habuit: quod vel tentus fugere potuit.

Possimus tamen

hunc iohannem fuisse

intelligere prout ceteris

dilectum a magistro:

quod eo tempore fuisse

adolescentem longa post vita eius acta indicio est.

Potuit autem hoc fieri ut

ad horam elapsus mox sumpto vestimento redierit: et sub dubia noctis luce se turbis ducentium ihesum: quasi unus ex ipsis immiscuerit: quo ad perueniret ad atrium pontificis cui erat notus sicut ipse dicit.

At ille relicta.

Sicut ioseph relicto pallio nudus de manibz impudice

domine effugit.

Qui autem vult effugere manus iniquorum et relinques metu

que mundi sunt: post ihesum fugiat.

Ab eis.

Quoz et presentiam detestabatur et facta: non a domino cuius

amorem etiam absens corpore fixum seruauit in mente.

Summum sacerdotem.

Caypham scilicet qui secundum iohannem erat

pontifex anni illius: de quo plentanum scribit iosephus quod pontificis sibi abs

quod merito dignitatis emerat a principe romano.

Quid ergo si iniquus

pontifex inique indicat?

Alonge. Et Beda.

Quia negationi proximus: si christo proximus fu

isset non negasset.

In hoc tamen admirandus est quod dominum non reliquit

etiam si timeat.

Si timeat: nature est: quod sequitur: denotionis est: quod negat: ob

reptoris est: quod penitit: fidei est.

Allego.

ad passionem euentum petrus alonge sequitur: significat ec

clesiam quidem securoram domini passionem.

Sed longe differenter. Ecclesia enim pro se patitur: ille pro ecclesia.

cum gladiis et lignis comprehenderem: quotidie apud vos eram: in templo docens et non me tenuistis. Sed ut impleant scriptum ure. Hiero. Adimplerum est: elongasti a me amicos et profectos et non in amicis. **Tunc discipuli eius relinquentes** eum omnes fugerunt. Adolescens autem quidam sequebatur eum amicis: nichil indumenti habebat nisi solam syndone. **Et syndone super nudum et tenue** runt eum. At ille relicta syndone nudus profugit ab eis. **Et adducunt** ihesum ad summum sacerdotem. Hiero: sit congregatio tauroz in uacuis populoz. **Et quenam omnes sacerdotes** Hiero: vir duplex animo: inconstans est in oculis: unum retrahit caritas et scribere et seniores. Petrus autem trahit. **alonge secutus est eum usque intro** in atrium summi sacerdotis: et sedebat cum ministris et calefaciebat se ad ignem. **Summi vero sacerdotes et omne concilium querebant** aduersus ihesum testimonium ut **tunc** mentita est iniquitas sibi et regina aduersus ioseph: sacerdotes aduersus susanna: sed ignis sine materia defecit. **Cum morti traderent nec inuenie**

nisi inflammatu amoris.

Falsum testimoni. Beda. Falsus est qui non in eodem sensu dicta intelligit quo dicuntur. Dominus enim dixerat de templo corporis sui: in ipsis verbis calumniantur paucis additis vel mutatis.

Nos heretici est umbram de veritate trahere. Ille non dixit quod illi dicunt: sed simile verbum: ut de templo corporis sui quod post triduum resuscitauit. Dominus dixit. Soluite vos: sed non ego: quia nullus tebet sibi mortem inferre. Hoc addunt ut proprie de templo induico videatur dixisse.

Et exurgens et ratus: quod non inuenit locum calumnias motu corporis insania mentis demonstrat.

Non respondes quicquam. Ad responsum prouocat: ut ex qualibet occasione sermonis locum accusandi inueniat. Ihesus autem non respondit: quia preuidit quidquid responderet in calumniam verti.

Tu es christus filius. Hieron. Quem expectabat alonge non videbat prope: sicut ysaac caligantibus oculis iacob sub manibz non agnoscebat sed longe post de eo futura canit.

Et videbitis et sacerdos interrogat filium dei. Ihesus respondit filium hominis: ut intelligam: eundem filium dei esse et filium hominis ne quater mitatem faciam in trinitate: et homo in deo et deus in homine sit.

Atrium summi et Hiero. Atrium secularis circumclusus est. Ministrorum: demonia sunt. Ignis desiderium carnale: cum quibus qui manet flere percutita non valet.

Et ca se ad te. Beda. Est ignis charitas: de quo dicitur. Ignem veni mittere in terram: et quid volo nisi ut ardeat? Est etiam cupiditas: de quo dicitur. Omnes adulterantes velut cibanus corda eorum. Hic super credentes descendens varijs linguis eos dominum laudare docebat. Ille in atrio cayphe instinctu malorum spiritus accensus: ad negandum ac blasphemandum dominum perfidiorum linguis armabat. Quod enim in suis in domo maligna synodus gerebat: hoc ignis in atrio inter frigora noctis accensus figurabat. Qui huius ignis in prætorio flammarum extinxit: dicat. Factus sum sicut vter in priu. Et in quibus autem flammarum charitatis nivis et flumina obuerunt: a domino audiant: quoniam abundat iniustitas: refrigescit charitas nostrorum. Hoc frigore torpescit ad horam petrus: quasi primis mistis cayphe calefieri cupiebat: quia temporalis commodi solatium perfidorum societate quebat. Sed respectu a domino tum ignem perfidorum corpore: tum insidelatatem reliquit mente. Et post resurrecti nem domini sancto igne recreatus funditus excessum tristis negationis trina dilectionis confessione purgauit.

Tunc enim completa illa memorabilis captura pectorum cum veniret ad dominum vidit cum discipulis suis primitus positas: et pectorum superpositas: et panem: et mortis sui cordis archana primis inflammatu amoris.

Falsum testimoni. Beda. Falsus est qui non in eodem sensu dicta intelligit quo dicuntur. Dominus enim dixerat de templo corporis sui: in ipsis verbis calumniantur paucis additis vel mutatis.

Nos heretici est umbram de veritate trahere. Ille non dixit quod illi dicunt: sed simile verbum: ut de templo corporis sui quod post triduum resuscitauit. Dominus dixit. Soluite vos: sed non ego: quia nullus tebet sibi mortem inferre. Hoc addunt ut proprie de templo induico videatur dixisse.

Et exurgens et ratus: quod non inuenit locum calumnias motu corporis insania mentis demonstrat.

Non respondes quicquam. Ad responsum prouocat: ut ex qualibet occasione sermonis locum accusandi inueniat. Ihesus autem non respondit: quia preuidit quidquid responderet in calumniam verti.

Tu es christus filius. Hieron. Quem expectabat alonge non videbat prope: sicut ysaac caligantibus oculis iacob sub manibz non agnoscebat sed longe post de eo futura canit.

Et videbitis et sacerdos interrogat filium dei. Ihesus respondit filium hominis: ut intelligam: eundem filium dei esse et filium hominis ne quater mitatem faciam in trinitate: et homo in deo et deus in homine sit.

Ad dextris se uir. Quia huius uerbi scipsum factus obediens usq; ad mortem propter quod et te exaltauit illum. et dedit illi nomen quod est super omne nomen.

Cum nubibus ce. Hiero. Ascendit in nube cum nube veniet id est cum corpore solo suo quod assumpsit a yngue ascendit. et cum multiformi ecclesia quod est corpus ipsius et plenitudo ad iudicium venturum est. Sicut dicit mattheus.

Cum autem uenerit filius hominis et omnes angelii cum eo. etc.

Summus autem saeculum. Beda. Eadem rabies que prins te sede ex cussat. ad scissionem vestrum. puocat. ut ostendat indeos sacerdota lem gloriae perdidisse. et sed vacua esse.

Duos indeos erat cum aliquid blasphemie et quasi contra teum audiuit. scandere vestimenta. quod etiam panus et barnabas cum in libatoia quasi diu ho norarentur fecerunt.

Testimenta re. Hiero. Hoc est eplois in quo indei habebat honorem: amiserunt. Hic adeo samuel scis so pallio de manu saul id est regno. Milites gentiles non scidit tunica christi sed sacerdos scidit sacerdoti sui dignitate.

Magno mysterio factum est in passione domini pontificis sua vestimenta scinderet: cum domini tunica nec a crucifigentibus militibus scindi potuit. Figurabatur enim quod sacerdotium indeorum pro sceleribus pontificum esset scindendum. Sollicitas vero ecclie quod vestis est redemptor sui nunquam valeret disrumpi. Quis enim indei gentiles heretici malis catholicis habilitate domini pertinuerint: et tamen inuolata permanet castitas usque ad summationem scilicet in illis quos sors electio nis inuenierit.

Non omnes re. Hiero. Quo reatu suo nostrum reatu solueret. et velame faciei sue velamen cordium nostrorum auferret. et spiritus suscepit faciem ait ne lauaret et collaphis quod in caput peccatus est: caput huius generis quod est adam sanaret. et alapis quod expalmarum est maxima laus eius a nostris manib; et labrys plauderet. vni. Oes genites planim. Et cruce sua cruciatum solueret. et morte sua; nostram necaret: quod serpente de yngue fecit alij absorpti sunt serpentes. vni. Ero mors tua o mors. et mors tuus ero in ferme. Opprobria eius nostrum obstruxerunt opprobriu. vincula eius nos liberos fecerunt. Corona spinea capitum eius dyadema regni adepti sumus. Vulneribus eius sanati sumus. sepultura eius resurgimus. de scensu eius ad infernos ascendum ad celos. Hic impenitus mel in ore leonis moritur. Hinc propheta. Quid retribuam domino pro oib; que retribuit michi?

Telare f. re. Non ut sclera eorum non videat: sed ut ipsi quondam mortales fecerint a legem cognitos eius abcondant. Hoc velamentum usque hodie manet super cor eorum: quod in spiritu credentibus est ablatum. Vnde eo morte velut templi scissum est. et sancta sanctorum archana patefacta.

Prophetiza. Secundum alios. Quis te percussit? Hoc faciunt in pitto ria: et eius qui se polterat volunt hateri. Sed dispensavit hoc: ut nos ad tolerandum pro eius nomine iussionem prepararet: qui pro nobis sustinebat.

Alapis eum ce. Beda. Qui tunc ergo est alapis: et nunc ceditar blasphemias falsorum christianorum. Qui post salutis infideliū. nunc resanis fidem opprobriis exhortatur.

Et cum esset p. re. Ancilla primum petrum prodidit: cum viri magis possent eum cognoscere: ut et iste sexus in morte domini videatur peccasse: et per passionem domini redimeretur. Et ideo mulier prima resurrectionis accepit mysternum: et mandata custodit: ut veterem prenarrationis aboleret errorē.

Aille negauit. Nota quod negat christum qui se negat eius esse discipulum. Dominus enim non dicit. Negabat te discipulū meū: sed me negabis. Negauit ergo eum cum se negauit eius esse discipulum.

Et exiit fo. re.

Hiero. Petrus sine spiritu voci ancillę cessit: cum spiritu nec regibus nec principibus teret cedit. Prima ancilla titubatio. secunda consensio. tertius vir: actus. Hec tria negatio: quae abluit per fluctus verbi christi recordatio. Tunc autem nobis gallus cantat: cuius predicator: ad coniunctionem corda nostra renocat. Tunc incipimus flere: cu ignimur intus per scintillam scientie: et foras extimū extra quod suimus.

Gallus cantauit. De hoc gallicantu alij tacent: non tamen negant: sic et alia multa que alij dicunt: alij præterunt.

Nam et ga. re. Beda. Eadem lingua galyleis et hierosolimitis est: sed tamen que cunctis provinciis et regionibus habet proprium loquendi sonum quae mutare non possit. Unde cum apostololi omnibus linguis loquerentur: inter alios et qui habitabant indecam dixisse referuntur. Nonne ecce omnes isti qui loquuntur galylei sunt et quo a. v. l. n. in quanitatem sumus? Et petrus loquens fratribus in hierusalem: ait. Nonne factum est omnibus habitantibus in hierusalem ita ut appellaretur ager ille lingua eorum acheldemach: quod ideo dicitur: quod nomen illud alter galilei sonabant.

Et recordatus est re. Beda. Petrus nocte negat: ad gallicantum penitentem. In die quem tertio negauerat se tertio amare professus est. Quod enim in tenebris obliuionis errauit sperante iam lucis remembrance corexit: et eius iam adepta presentia plene totum quicquid nutauerat erexit.

Et cepit f. D. Nonne praeceps colloquia inter fideles: hominem negauit nolle quem inter condiscipulos iam filium dei fuerat confessus. Sed in atrio cayphe penitentiam agere non potest: egreditur foras: ut alij eman geliste narrantur: ut ab impiis secretus negationis culpam liberius abluat letibus.

Vincientes ihesum. re. Nos erat iudicis ut quod morti adiudicarent: vinctum iudicari traderent. Et notandum: quod non tunc primum ligauerat: sed morprehensionem nocte in orto ut iohannes dicit: et sic adduxerant eum ad annum primum.

Dierum. Adelphus vinctus a Balida. Sanson interpretatur sol eorum quibus occupavit sol in meridie. Balida simila interpretat: id est synagoga que situm more limpidum liquorē non tenet: et quisquilius immundus colligit. Sanson noster matilla verbi sui innumeris eternas indeos et demonum bic sternit: et fonte ghemis vite sitiens nobis corpori suo aperit

Tu es rex iudeorū. Cum pylatus nichil criminis interrogat nisi an sit rex iudeorū; arguitur impietas eoꝝ; qui nec falso quidē qđ obiciat innenunt. **T**u dicas. Dicit tempat iſum. ut rex dicat; nec tñ calūnīg pateat. Et nota qđ pylato qui inuitus fert sententiaꝝ; aliqua in parte r̄iderit. Sacerdotibꝫ aut̄ p̄ncipibꝫ r̄ideret noluerit; indignosq; sermone suo iudicarerit. **V**ide in quantis. i.e. Ethnicus ademnat ihesum; sed causam refert in populum indeorū. Vide in quātis te accusant ēc.

Cit magis pe.

Beda. Adh̄eret iudeoꝝ; vñq; hodie petatio sua qm̄ toto labore impetraverūt. Data enī optione sibi. pro ihesu latronē. pro salvatore interfectore elegērūt. Verito ḡ salutē & vitam pdiderūt; & latro ciniꝝ ac seditionibus in tantū se subdidēt ut regnū & patriā p̄derent. & libertatē corporis & anime nunq; recipent.

Pylatus uero Multas occōnes te dit pylatus liberandi salvatorē. primo iusto p̄ferens latronē. deinde inferens. Quid ergo vuln̄fa. re. in: Cum qđ n̄dissent crucifiḡt non statim acceperūt scđm suggestionē x̄o n̄is qđ mādauerat ei (ut mattheus dicit) nichil tibi & iusto illi. respondens ait. Quid enim mali fecit? qđ dicēdo ihesum absoluit.

At illi ma. David. Circūdederūt me ca. m. g. m. o. m. Ia. ias. Expectavi ut faceret iudicium: fecerunt aut̄ iniqtatē et in iusticiā & clamorem. Hieron. Facta est hereditas mea michi sic leo insidians. redērūt sup̄ me vocē suam.

Barrabān et t. Ihesum. Hiero. Iisūt duo hyrci. vñ apompeius. i. emissari us cū p̄co p̄li in tēfum inferni absolutus

dimittit. Alter p̄o peccatis absolvitor ut agn̄ occidit. Pars dñi semper mactatur pars dyaboli qui est magister eoz effrenata in tartara p̄cipitatur

Ihesum f.c. Ut nos a flagellis liberaret. vñ. Flagellū nō approp̄ta.

Beda. Ihesum fla. c. Lelius eft ab ipso pylato. vñ iohes. Apprehendit pylat̄. ibm & flagellauit. Et post subiixit. Et milites plectentes coronaz de spinis ēc. & militibꝫ illudēndū p̄ebuit. Quod ideo fecit. vt ei p̄gnis & ob probriis saturati vltra mortē non littirent.

Et induunt eum pur. Beda. Mattheo ita. Et exi. enī clā. coc. cir. quod idē est. Pro regia enī purpura data est ei clamis ab illudētibꝫ. et est quidā rubra purpura coco similima. Potest etiā videri qđ marc⁹ pur puram p̄memorauit quis clamis habebat qđus esset coccinea.

Et indu. Vestimentis lus nudaꝝ. i. iudeis purpura idūt̄. i. gētili eccā te amari p̄plis collecta. Itē ea scādalissante exi⁹. in fine iudaica r̄m̄lū induit plebe. Cum enī plenitudo gentiū subintrauerit: tunc omnis israel saluus erit

Quia rex dicebatur. & hoc sacerdotes & scribe imponebāt; qđ imperiū in populo v̄surparerit; illudendo induit purpura qua reges v̄tunt. Pro dyademate spineam coronam. pro sceptro regali calāmū donat. sicut in mattheo

pylato. Et interrogauit eum pylatus. Tu es rex iudeorū? At ille respondens ait illis. Quid ergo vultis faciam regi iudeorū? At illi iterum clamaverunt. Crucifige eum. **P**ylatus

¹ Quod dicendo ibeum absoluīt. vero dicebat illis. ¹ Quid enim ma. ¹ Insane sue satissimenter non interrogatio li fecit? At illi magis clamabant. in respondentes presidis. crucifige eum. **P**ylatus ait̄ vo lens satissimenter populo dimisit illi. ¹ Hic emissariū. ¹ Pro p̄cē occidēndū barzaban. & tradidit ihesum flagelū nos a cruciatus liberaret. lis cēsum ut crucifigeretur. **M**ilites autem duxerunt eum intro in atrium p̄tōrū et conuocant totā cohortem: et induunt eum purpura. ¹ Ut reges ra. & imponunt ei plectentes spine am coronam. & coperunt salutare eum dicentes. Ave rex iudeorum.

Et percutiebant caput eius harūdine. & conspuebant eū. **E**t pone

tes genua adorabāt eū. **E**t post

qđ illuserūt ei: exuerunt illum pur

gentili ecclēsia. ¹ Judeis.

pura. et induerunt illū vestimentis

¹ Stan qđ frater caim a bel in agro suis. et educunt eū ut crucifigeret

eum. **E**t angariaverunt quempiaꝝ

dicit. Et adorant quasi reges ēc.

Sicut cayphas nesciens dixit. Oportet enī vñū hominē mori pro poplo sic milites omnia mystice nescientes faciūt. **P**urpura: caro ei⁹ rubra passiōni bus. vnde. Quare rubr̄ est indumentū tuū. & ve. t. si. cal. in tor. **S**pinae corona portat; qđ pro nob̄ fūs mortal̄ n̄a suscepit delicta. vñ. Ecce agn̄ dei ecce qui tol. p̄c. mū. **Q** uāt sp̄ne p̄cā significēt dñs sic ostendit. Terra tua sp̄nas & tri. ger. tibi. i. p̄scā tua p̄tūtōnes tibi & aculeos viciōꝝ. p̄creare non cessabit. **Q** uā vero scđm lucam apud berodem alba veste induit: & scđm alios a militibꝫ pylati coccio vel purpureo habitu induit: i vno innoctia & hūnitāt̄ castitas. in altero exp̄m̄ veritas passionis p̄ quā venit ad gl̄iam regni immortāl. **P**urpura enī & passione regnū sīgt. **S**ed qđ vt ait apls. Quotquot bāpati estis xp̄m̄ indu. & yla. **H**is velut ornamēto induit: p̄t̄ in vtrōq; bitu. p̄brosa qđē inimicōꝝ iudicio sed dñi electōe glorioſissima multitudiō elec̄toꝝ designari que in martires ceterosq; fideles distinguit. Alba veste induit: cū mūda p̄fessione iustiū circū datur. **P**urpura vel cocco vēst̄. cū triumpho gloriolōꝝ martirum gloriat̄.

Et percu. ca. e. Caput xp̄i te. est. **C**aput ḡ xp̄i percutiunt: qđ enī tenegāt ee teū. & qđ scripture autoritate et rorem suum defendunt. **Q**uia sc̄ptura harādi ne solet fieri. qđ harādi ne caput ei⁹ ferint. In facie ei⁹ spūt̄ qđ p̄nā ḡḡ ei⁹ exēcrādis xp̄bis ex interna cēcē mēt̄ in sania p̄ceptis respuēt̄ & eum in carne venisse negant.

Ado. r. e. **U**ni fallo se dixisset teū. Sed hodie qđ est ḡui

oris insanie quidā enī certa fide vt teū v̄p̄ adorāt̄. & p̄ueris actibꝫ mox verba ei⁹. qđ fablosa despiciunt̄ ac p̄missa regni illū t̄p̄alibꝫ illecebri postponunt̄.

Et educunt. **H**ieroz. **H**ic educit abel i agrū a frē vt p̄mat. **H**ic adest ylāac cū lignis. & abazam cū arietē inter repes herēte. **H**ic adest ioseph cū thalani tunica lita sanguine. **H**ic adest moyses cū virga & serpente suspeſo in ligno. **H**ic bott̄ in ligno portat. **H**ic adest belyse⁹ cū ligno ad querēdam securim que in imo temera est & natauit ad lignū. i. gen⁹ hūanū qđ a ligno retito in infernum cecidit. p̄ lignū cruci xp̄i & p̄ baptismū aq; ad paciū natuit. **H**ic adest ionas de ligno nauis for. & in mare ventremq; celi triduo missus.

Cat crucifi. eum. **H**ieroz. **I**psa crucis sp̄es qđ ē nisi forma qđrati mundi. **O**riens de virtute fulget. arcto. tētra tenet. austera lēua consitit. occidēndū sub plantis firmat. **V**nde apls. **V**it sciam⁹ qđ sit latitudo. longitudo sublimitas & profundū. **A**nes in forma cruci ad eikera volat̄. hō adorat & natat in forma cruci. nauis per maria antēna cruci assimilata sufflatur. **I**han littera signum salutis & crucis demonstrat.

Et anga. Beda. **I**pse dñs primo crucē suā portauit sicut iohannes dicit. post iste symon de quo & ali⁹ dicit̄ & hoc satis p̄gruo ordine mysterij.

Christus enī passus pro nobis no-re-ex-vt se-ve-e. Et qd non hierosolimēta: sed cyrene a einit ate lybig recte per eum gentes signant qui quondam peregrini et hospites testamento p-nunc obediēdo cives sunt et domestici tui sicut alibi. **H**eredes quidē tui cohæredes autē christi. vnde. symon obediens cyrenēus heres interpretat. Et nota qd villa venire dicitur. Villa enim grece: pagos. vnde paganos appellam: quos a ciuitate tui alienos et quali vrbang conuersationis videm expertes. Sed de pago symon egre

diens crucem ihesu portat: cuz populus natio

num paganis ritib re

licitis vestigia domini

ce passionis obedien

ter amplectitur.

Hiero. Symon

qui portat crucē in an-

garia-hic est qui labo-

rat pro laude bñana.

Logunt euз homines

buic labori quem non

cogit tio: l'dilectō tui

Patrem ales-

Magne opinionis sy-

mon ille videatur esse-

cum et filii eius tanq;

noti omnib ex nomine

designantur.

Hiero. Alij per

merita patrum suorū

commemorantur. alijs

per merita filiorū. **H**ic

autem symon qui cru-

cem in angaria portat

filiorū suorū meritis q

erant discipuli pmeo-

ratur. Per hoc monē-

tur in pglenti vita pa-

tres adiuvari per meri-

ta filiorū suorū. vt po-

pulus iudicet per pa-

triarchaz ppteraz et

aplozum merita lepe-

pmeozatur. De ama-

ritudine enī radicis surgit oncedo olin. Unde hieciū. Olinā vberez fru-

ciferam speciosaz vocavit dñs nomen tuum.

Caluarie locus. **H**iero. Tradunt iudei qd in hoc loco montis im-

molatus fuit aries pto ysac. vt ibi decaluet christ. id est carne sua. si in

dea carnali separetur.

Beda. Extra portam truncabant capita damnator. et caluarie decol-

latoz loca dicuntur. Ideo ibi crucif. dñs: vt vbi erat area damnator. ibi

erigantur vettilla martirii. Et quoniā pro nobis factū est maledictū crud

et flagellat. et crucif. p salutē oīm. q. noxi inter horios volunt crucifi.

Et da ei bi-m-u. **B**eda. Matthēus. cum felle mixtum. quod idem

est. Fel enim pro amaritudine posuit. Miratū enim vinum est amarissimum.

qñc fieri possit vt et felle et mirra amarissimum redderent vinum.

Hiero. Et da. Z. Hoc aceto succus letalis ponit abstergitur. Et nō ac-

cepit id pro quo patitur. Unde te eo qd non rapui tūc exoluebam.

Et non acce. Matheo. Et cuz gustasset noluit bibere. Indicat mat-

theo qd pro nobis amaritudine mortis gustauerit: sed die tercia resurrexit

Et crucif. Z. **H**iero. Hic figurit salus in ligno. primo infixa est

mors in ligno. lignū primū sciēti boni et mali. Sed mōni tm et vite nobis

lignum est. Extensio prime man ad lignum mortem apprehendit. extensio

secundē vitam que perierat inuenit. Ligno hoc vebimur per mare undosum

ad terram viuentium.

Vestimenta sua Z. **B**eda. Quadripertita vestis christi scdm nūne

tum militum significat ecclēsiā quattuo; partib orbis equaliter. id est con-

corditer distributam.

Hiero. Vestimenta dñi mandata sunt quib tegit corp eius qd est ec-

clesia. qd dividunt inter milites gentiā vt sint quattuo ordines cuz sit vna

fides. id est: pugnati. vnuati. prepositi. septati. Sortiti sunt tunica indiu-

lam que est par et veritas in cūctis in modum regalis amic vel annili.

Mit-sor. **H**iero. Super tunicam. qd erat inconsutilis. Hic sorti-

ta omniū partū significat vnitatem que vno vinculo charitatis ptingit. qd

quz supēminet omni sciēti. et sup omnia pcepta est. qd desuper ptexta est. In

sorte grā dei amendaſ. sic enī in vno ad oēs puenit cu sors omib placeat. qd tei grā in vnitate ad oēs peruenit. et sors soli dei iudicio reit vel cedit. Erat autem hora ter. Hieron. Hoc prie marcus nam sexta hora tenebre suffuderunt terram vt non quis posset mouere caput. A tricelimo nanq fructū marcus ascendit ad centesimum. id est: a tercia hora crucis vñq ad terciā resurrectionis que post tres dies fuit. Tricelimo fructū in cru- ce. sexagesimus in inferno. centesimū in paradiso.

Quasi dico: qd mi-
stes crucifixerunt eum
quod factum est hora
quasi sexta scdm Jo-
hannem: sed prius in
dei hora tercia crucifix
erunt enī qui magis di-
cēdūt eum crucifix
isse. qd quis nūtatur hoc
dissimilare. qd milites
qui scdm officiū suum
ducī suō parnerē.

Ecce ti. B. Litu-
lis ostēdit qd nec occi-
dendo potuerūt effice
re qd non esset eis rex.
vnde. Ego aut consti-
tutus sum. r. ab. e. et. c.
Bene enī sunt ē rex et
ponitfer: cu eximia pū
sue carnis hostiam of-
ferent i altari crucis. et
regi dignitatem titulo
prētēderet: vt cunctis
insinuaret qd per cruci-
patibū non perdiderit: sed pfirmauerit im-
perium.

Hiero. Qd in titu-
lis psalmo p̄notatur
In finem ne corruſas
et cū tribu linguis mal-
itus iudicorū. basileos
exomolissō rex p̄fello-
rum. hec tres lingue in

cruci patibulo cōiuncte sunt: vt omis lingua cōmēoraret perfidū iudicorū.
Et cum eo crucif. **B**eda. Sicut dicit apls vñt hō n̄ sil' cu illo cru-
cifitus est: vt destruatur corp peccati. vt ultra non dñetur super nos p̄cm.
Qdū h̄d agit opera n̄ra vt evanescatur corp p̄c. qdū exterior hō corrū-
pitur vt interior renouetur. tps ē cruc. Hec quidē etiā sit bona opera tū ad
huc laboriosa quoq merces reçes ei. Sed ideo dī spē gaudentes vt req̄em
futurā cū hilaritate expectem in laborib. Hac hilaritatē siḡ cruc latitudo
in trālueso ligno vbi figurat man. per man. enī opera. per latitudinē hi-
laritatē operatis intelligim. qd tristitia fac angustias. Per altitudinē cui
caput adiungitur expectatio em retributiois te sublimi iusticia tui. Per ū-
gitudinē qua totū corp exēditur tolerantiā. vñ longanies dicātur. Per
profūdū qd terzē est infixū ipsū sacri secretū. Vñ apls vt in charitate radi-
cati et fūdati possit cōprehendere cu oīb sc̄s qd sit latitudo. longitudo. sub-
limitas. et profundum.

Duos latro. B. Latrones qd cū dñō crucifisi sit. signat eos qd fide et
confessione xp̄i. vel agone sui martirij. vel quālibet artā cōtinētam intēnt. Et qd hoc pro eterna glā gerunt. textri latronis merito et fide signatur. Qui
autē p̄ hūang glā vel qlibet min. digna intēctione sinistri latronis mentem
imitatur et actus.

Hiero. Cu iniq̄ veritas repentina vñt reliquit sinistru. alter p̄texit
textru: sic faciet in die iudicij. ex simili criminē dissimiles sortiuntur vias.
Ales p̄cedit p̄tex in padis. ale iudā in infernū. Cōfessio brevis vita acq̄rit
longā. et blasphemā finita pena plectur eterna. Hic pullus iude ligatur ad
vitē. analogiū. i. palliū tingitur in sanguine vñt. hic lacerat hedi vineā.

Mouentes c. s. **H**ier. Emittitur mors iniquoq qd excitatur vñca
la inferni vñq ad cernicē que est cernix humani generis.

Allios s. f. Et nō nolentes p̄fitetur qd alios fecit saluos. et se p̄pria dam-

nant sīta: qd alios saluos fecit. et se si veller saluare poterat.

Descen. n. d. c. Plus est te sepulcro surgere. et tū nō crediderit. Hi

omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt.

Et qui cum e. cru. z. **H**ier. Scdm lucā vñt latro blasphemabat

Dicens. Si tu es christus salmū fac te et nos. Alter enī redarguit et dicit. Domine memēto mei dū vener in regnū tuū. Sic hodie qui factō corde et factō mente omīce passionis sacramēta gestā ad mūdi gaudia liberari a dño cū piunt et ideo a dño ptemnūtūr nec vlla rīsione digni indicātur. Qui autē cum aplo in cruce christi gloriātur ita poti⁹ a pñtib⁹ erūnis optant exū ut spm sanctū suum in manus dei pmēnt̄. vnaqz cum christo regni cœlestis particeps esse desiderēt. Unde dñs preces eius qui salutē querebat pie audiuit; qz q̄ in tribulatiōnib⁹ positi a dñi tm̄ tpmalī solatia querēt. et a tpmalī separantur et eternis priuantur. Qui cœlestia petunt ad ea sine dubio christo mediante et miserante perueniunt.

Et facta hora. B. Notādū q̄a hora sexta i sole recessuro a centro mūdi crucifixus sit et dilucido orēte sole resurixerit q̄ mortu⁹ est propter peccata nostra et re prop̄ iul̄ no. De adam enī peccante dictu⁹ est; q̄ andic̄it vocem dñi in paradiſo et ambulatis ad auram post meridiem inclīata iam luce fidei Ad auram refigescen te feruore charitatis. Deambulans autem audiebatur; quia ab homine peccante recēserat. Rationis ergo immo dñning pietatis ordo poscebat ut eod temporis articulo quo ad p̄gnacū obclūserat; latroni pgnacū iannaz referaret para diſi. Et qua hora pm⁹ adam peccando mun do mortem intulit; eadem hora scđs adam mortē moriendo destrueret.

Tenebre facte sunt. Hier. Hic adeſt noe inebriat⁹ ac nudatus celo actera tenebroſo pallio tectus et ab homine et iisus. hic stillauit te ligno sanguis.

Deus meus. Hier. Inde inscribitur psal⁹ iste pro assumptione matutina; quia christus ad crucem ducitur. Verba filij hominis in propheta. Unde etiam sequitur iuxta lucam. In manus tuas pmendo spiritū meū. Nonā hora inuenitur euersa domo decima dragma que perierat.

Quidaz. Nō oēs. Postit milites romani n̄ intelligentes proprietatem heb̄zi sermonis; ex eo q̄ dī bely; putauerūt helyam ab eo vocari. Vel inde ſolito ſibi sermone verba dñi deprauantes imbecillitatē infamabant eum; q̄ hely vocaret auxilium.

Lurrens autem. Beda. Iohānes plen⁹ dicit. Postea sciens ibi lūs q̄ iam omnia plūmata sunt ut plūmaretur scripture dicit dīcio. Vas ergo positiū erat acetō plenū zc. Quasi hoc min⁹ fecisti date quod estis. Erāt enim acetū degenerates a vino prophetaz et patriarchaz tanqz de pleno vase de iniuritate hu⁹ mundi pleni coe habentes sicut spongiaz cauernosis et tortuosis latibulis fraudulentiū. Vlopo circūposuerūt spongiaz acetō plenam. Vlopus herba humilis pectus purgans; christi significat humilitatem quam circūdederūt et circūvenisse putauerūt. vnde. Asperges me dñe vlopo et mundabor. Christi enim humilitate mūdamur; q̄ n̄i humiliasset semetipm factis otediēs vloqz ad mortē mortē aut̄ crucis. sanguis ci⁹ in mundationē nrām fusus non eret. Per arundinē cui imposta est spongea scripture significat que hoc facto impletur; q̄ harundine scribitur sic locutio que per linguam formatur lingua dicit. Unde linguam grecam et latīnam dicimus.

Hier. Lurrens aut̄. Inuenit similitudinē eoz spongiaz concauā. etatē aridam ignib⁹ aptā. Implet acetō; hoc est malicia et odio vel tolo de quo dñs plantauit vniā loreh. Et quo pñrera es in amaritudinē vitis alienē.

et expectanī ut faceres vias et fecisti spinas.

Ihesus aut̄. Beda. Quid dixerit lucas aperit. Pater in manus tue as pmendo spm meū et hoc dices expirauit. Qd aut̄ dicit iohes. cum accipisset aecū dixit. Conſumātū est et inclīca traſi. Inter hoc qd ait. qm̄ sum ē et illud. indinato capite emisit spm emissa est vox illa magna qm̄ iohannes tacet ceteri commēorant. In man⁹ tuas. zc.

Hiero. Ihesus aut̄. zc. Infirmata etenī carne mox virtus divina inuit que dicit. Aperi te michi por̄. inf. zc. Nos autē cū nulla vel vna voce morūrū q̄ d̄ terra sum⁹. Ille enī cū exaltata voce expiravit qui de celo descendit.

Et uē. tem. zc.

Vt archa testamenti et omnia legis sacra q̄ tegebatur apparat et ad gēte trālēt. Ante dicebat. Notus in iudea deus in s̄. m̄. n̄. e. Nunc aut̄ exal. f. c. te us et sup̄ o. ter. g. Et in euangeliō p̄i⁹. In viam gentiū ne abiētis et post passionem. Ite et docete omēs gētes zc.

Clidens autem ostēdūt quare cētū miratur; quia videt enī zc expirasse. spiritum emisit. Nullus enim habet potestatem emitendi spm nisi conditor animaz.

Vtere zc. Hiero. Nota q̄ centurio ante crucem in ipso scandalo passionis vereſiūm dei confitetur et arrius in ecclesia predicit creaturam. Un de merito per cētū.

nem fides ecclesie significat que velo mysteriorū celestium per mortē dñi relato continuo ibesum et vere iustū hominē et vere filiū dei synagoga taceante confirmat.

Erant autem. Hiero. Sicut non excludit̄ mulierib⁹ sexus a salute per mariā virginē; ita nō repellit̄ur a mysterio crucis sc̄e et reburōnīs p̄i⁹ dñm maria magdalena et ceteras matres.

Jacobi mi. Beda. Minorē iacobī dicit iacobī alpheī qui et frater dñi; eo q̄ esset filius marie materterg dñi. De qua iobannes. Stabat aut̄ iuxta crucē ibesu mater eius et so. ma. e. ma. cle et m. m. Neophe videat dicere a patre vel a cognitione.

Et cum iam. Beda. Parascene grēcē. preparatio latīne. Hoc noī iudei inter grecos morātes sextā sabbati appellabāt; q̄ in eo q̄ sabbō erat necessaria prepabāt; scđm q̄ de māna dictū est. Serta die colligēt duplū zc. Quia ġ sertā die hō scđs est et tota mūdi creatura p̄fā est. Septima aut̄ cōditor ab om̄i ope suo requirit. vñ et hūc sabbū i regem dici voluit; recte salvator eadē sexta die crucif⁹ hoīem restaurauit. Ideoqz cuž accepisset acetū dixit; cōlūmātū est i. diei sexte op̄ cōpletū est; qd̄ pro mūdi repatiōne suscepit. Sabbo aut̄ in sepulcro req̄scēs reburōnīs q̄ octaua die futura erat expectabat exitū. vbi nostre deuotōnīs et retributōnīs p̄lūcet exemplū. quos in hac. vi. etate p̄ dñi pati et mundo necesse est crucifigī. In. vii. vero etate i. cū leti quisqz tebitū soluerit corpora qdē in tumulū. amas aut̄ in secreta pace cū dñō gaudere. et post bona opa oportet q̄scere. donec octaua veniente etate et ipsa corpora refur̄de glorificata cū amīb⁹ simul incorruptionem eternę hereditatis accipiant.

Venit ioseph. Hiero. Ioseph venit sero parashene ab arimathia que interpretat̄ deponēs ad deponēdū corp⁹ christi in monumēto. Nobilis decurio expectat̄ redēptionē dei. Intravit ad pylatū et petiū corp⁹ ibi. Ioseph involuit syndone in sydone inuolutū corp⁹ posuit in monumēto quod exaltū erat de petra et aduoluit lapidē ad hostium monumenti marie

aspiciunt vbi poneretur. Hec omnia agnunt ad populum iudeorum in fine credentem; qui nobilitatur fide ut abrahæ sit filius. deponit desperationem expectat regnum dei. intrat ad christianos ut baptizetur. qd significat nomen pylati. id est. os malleatoris. id est. qui domat gentes feras ut regat eas in virga ferrea. et petit sacrificium quod donatur penitentibus in fine. id est. viaticum. et mundo corde et peccatis mortuo involuit in munimine fidei stabili. in operculo fidei per opera charitatis excludit. Finis enim precepti est charitas. Aspicientibus alio loque electis qui sunt stellæ maris quando si fieri potest scandalisabitur etiam electi.

Decurio. Officium curie administrans magnè dignitatis apud seculi. maioris a pudi dñi fuisse legitur. Talez enim fuisse decubat qui corpus domini sepeliret. qui et per iusticiam dignus esset. et per nobilitatem secularis potentis facultate obtineret. Non enim ignotus aut mediocris ad presidem accedere. et crucifixi corpus posset impetrare.

Joseph autem sic. Beda. Ex simplici se pultura domini ambitio divinitum predominatur. qui nec in tumulis possum carere divinitus. **A**lleg. Corp' christi non auro non gemmis aut serico; sed lino puro obvolumen est. Moraliter autem ille in sindone munda ihesum involuit. qd eum pura mente suscipit. **H**inc ecclesia sacrificium altaris non serico neque panno tincto. sed lineo terreno celebrat sicut corp' domini in syn-

dome munda sepultus est. sicut papa silvestro statutum est.

Quod erat excisum de petra. sic. Beda. Dicitur qd monumentum domini tomus rotundus fuit de subiacente rupe excisa. tanto altitudinis ut homo rectus prostiens vix extenta manu culmen possit attingere. Et habet in tritum ab oriente. cui lapis ille magnus adiungitur atque impositus est. In eius parte aquilonari ipsum sepulcrum. id est. locus domini corporis de cadem petra factus est septem habens pedes longitudinis. trium palmorum mensura a pavimento altius emensus. Qui scilicet locus non deluper sed a latere meridiano per totum patet unde corpus inferbatur. Color autem monumenti et loculi albo et rubeo dicitur permixtus.

Maria autem magda. Beda. Lucas dicit qd astabant omnes noctis alonge. et mulieres que secute fuerant eum. Sed alijs deposito corpore eius ad sua remeantibus sole mulieres quoq; artius amabant funus subsecutae qd ponere inspicere curabantur. ut ei ergo tempore munera teuotoniis offererent.

Beda. Non. Sancte mulieres die parascenes. id est. preparationis idem faciunt. cum ante huius et quo maioris sibi conscientie fragilitatis. eo maiore salvatoris amore feruenter passionis eius vestigium in hoc seculo (quo papa randa reges futura) diligenter obsequuntur. Et si forte valeant imitari pia curiositate quo ordine sit eius passio amplectenda perpendunt. C. XVI.

Et cum trans. sic. Beda. Lucas dicit: qd reuertentes a monumento pa-

rauerunt aromata et unguentum et sabbato siluerunt: qd mandatum erat ut sabbati silentium a vespera usque ad vesperam seruaretur. Ideoq; religiose mulieres sepulcro domino domini licuit operari. id est. usque ad solis occasum unguenta parauerunt. ut lucas dicit. Et qd angustia temporis explorare non potuerunt. mox transacto sabbato. id est. occidente sole vbi operari licentia redi festinauerunt emere aromata sicut marcus dicit. ut venientes mane vi-

gerent ihesum. Neque vespero sabbati preoccupante iam noctis articulo monumentum adire valuerunt.

Venientes igitur. Non. Sancte mulieres que dominum fuerant se

cute cum aromaticis ad monumentum venerunt. et ei quem viventem dilexerunt

etiam mortuo studio humanitatis obsequuntur. Et nos ergo in eis qui mor

tus est credentes. si odore virtutum refecti cum opinione bonorum operum

querimus dominum; ad monumentum eius cuius aromaticis venimus. De au

tem valde mane veniunt ad monumentum orto iam sole. i. cujus iam celum ab orientis parte altisceret. qd fit solis orientis vicinitate. ad latram magnam gaudi et innueniendi dominum fervor charitatis ostendit. My stice autem nobis exemplum dat illuminata facie de cussis vicioz tenebris odore bonorum operum mino et ordinum suorum tatem offere.

Die. Nunc enim ardens

ibidem adolescentibus cuiusdam sponsa et adolescentibus qui sunt pcam pspicim libri i. cubile metis nostrae

Nunc introducit nos rex in cellaria sua. Nunc

surgit amica maria. hyems abiit. pluvia recessit. flo. ap. vox turritis audita est in terra

mar. vi. flo. odo. te. re dij spolius te umbra sub qd dormiit in meridi die. P. tristia sabbat

felix iradiat dies que dominum in diebus teneret. luce prima in ea luceste. et domino in eo cui tripli resurgent et dicete

Hec est dies quam f. d. ec

Et ualde mane

Hiero. Quod alius dicit dilucio. Diluculum est inter tenebras

noctis et diei claritatem in qua salus venit in ecclesia declaranda more solis qui consurgens roseam premit auroram: ut tantus splendor preparatus oculis possit videri. cum tempus dominice resurrectionis illuxit. ut tunc lumen christi tota cantaret ecclesia sancta et genuinorum. quoniam vitam prestitum et lumen credulitatis infudit.

Et dicebant ad inuicem. Hier. Aquile congregantur ad corpus martyrum et apostoli vident lapidem revolutum qui est lex mortis. Quasi diceret. vbi est mors aculeus tuus?

Revolutum lapidem. Beda. Quomodo lapis per angelum sit revolutus mattheus dicit. Allego. autem lapidis revolutio resurrectione sacramento et christi que velamine littere legis tecta erant insinuat. lex etenim in lapide scripta est cuius ablato tegmine gloria resursum ostensa est. et abolitione mortis antiqua et vita nobis speranda perpetua toto orbe cepit predicari.

Iulianus. Hier. Non senem. non infantem. sed iocundum erat. ut dicitur. Letare inueniens in adolescentia tua. que non est hic vera. dñi senio mixta.

Beda. Mulieres angelos vident que cum aromaticis veneruntur. qd ille mentes supernos cives aspiciunt que cum virtutibus ad deum per sancta sideria veniunt.

Sedentem in der. Beda. Ad meridianam partem loci illius vbi possum fuerat corpus ihesu. Corpus enim quod supiniens caput habebat ad occasum. textræ necesse erat hinc ad austrum. Scribit autem mattheus quod angelus qui revolutum lapidem ab hostio monumenti primo viderunt super ipsum lapidem sedentem qui eas intrare in locum vbi possum erat dominus insserat. et videre quod iam resurrexit a mortuis. Lucas autem quod intrantes in monumentum duos angelos stantes ibi inuenierunt.

Ore. Per similitudinem püs. per exteram vita eterna signatur. iuxta illud.

Lena eins sub capite meo: et tertia eius amplectabitur me. Quia christus iam prius vitę corruptionē transierat: recte qui ei? vitā p̄fennē nuncibat in tertia sedebat. Qui in stola candida apparuit: q̄r s̄cūr et n̄c̄ festinatis gaudia nunciauit. Illa enim dñi resurrecio: et nos ad immortalitatē redixit: et ad angelorum numerū restituit celestis p̄dama reparauit.

Nolite expauescere. Greg. Quasi paueant illi qui nō amant aduentū dñi vel supernoz ciuiū: qui vicijs pressi de eoz societate desperant.

Vos aut̄ quid timej

que v̄os p̄cues vide

tis: H̄n mattheus an-

gelū apparuisse descri-

bens ait. Erat aspectus

ei? sic ful. et ve. et siēnit

Ihesum. Salu-

ture. Sed quia multi

nō substancialis h̄z nū

cupatus hoc noīe di-

cebant: determinat p̄

locū nasarenū et canīa

subdit crucifixū. Atq̄

addit. surrexit non est

bic: per p̄ntiam carnis

qui tñ nūc̄ teſt per

p̄ntiam maiestatis.

Ecce lo. ubi p.

Oſtendit mortalitas

mortalibꝫ ad actionē

grāꝫ debita: vt intelli-

gam? quid sim? et fue-

rumus et sciamus quid

erimus.

Et petro. Beda

Petr̄ vocat ex noīe

ne desperet ex negatio-

ne. Nisi enī enī angel?

noīatim exp̄meret qui

magistrū ter negaue-

rat inter disciplos venīenō auderet.

Et notandū cur eum quē ecclēsī sue

omnipotēs p̄ferre p̄posuit ad ancillę vocem negare p̄misit. Hoc enī acutum

ē maḡ pietat̄ dispensatiōne: vt q̄ futurus erat p̄stor ecclēsī in sua culpa di-

sceret q̄o alijs misereri teberet.

Hiero. Et petro. Qui se indignū disciplinatu indicat: cū ter maḡm

negat. Sed peccata p̄terita nō nocēt: q̄n nō placent. Precedet vos in ga-

lyea. Brevis suā in illis: sed ingens in quantitate p̄missio. Ibi est gaudiū

noīi fons. eternitatis n̄c̄ origo p̄parata est. Ibi p̄gregatur dispersioes isrl̄

et sanātur p̄triti corde. Ibi enī vi. siē dix. vo. non sicut vidistis.

Precedet uos in ga. H̄n te redēptore nr̄o d̄r: galylea nanc̄ trāſ

migratio facta interpretat. Jam enī a passione ad resurētiōm. a morte ad vi-

tam. a p̄gna ad glām trāſmiguerat. Et bñ p̄ resurētiōm in galylea a disci-

pulis videt: q̄r resurētois ei? glām p̄ leti videbim?: si modo a vicijs ad

þtutū celitudinē transmigrem?: Qui ḡ in sepulcro nūciat in trāſmigriōe

ostēdit. Et q̄ in mortificatiōe carnis agnoscit: in trāſmigriōe mēis videt.

Beda. Nota q̄ mar̄ dīc. p̄c. v̄ i ga. i. e. vi. siē d. v. nec tñ ibi v̄lū re-

tulit. Matths aut̄ dīc. discipulos in galyleā abīsse in monte ibiq̄ dñm vi-

disse et adorasse: et p̄ceptū ab eo accepisse eūdī. docēdi. baptisandi omē gen-

tes in no. p. f. fl. Alij aut̄ euāgelist̄ docēt enī anteā sept̄ discipul̄ v̄lū

fuisse. maxie die resurētiōis in bierlin: et ipso die in castello emaus. Quare

ḡ in galylea sp̄aliter p̄cessit: et ibi vidēdū p̄dixit: cū neq; ibi solū. nec p̄mū

v̄lūs sit. Q̄r ho sp̄al̄ b̄ vox n̄ euāgelist̄ narrātis: h̄z āgeli ex mādato dñi

et ip̄l̄ dñi ē. pphice dictū intelligēdū est. Galylea nanc̄ trāſmigriōe rei re-

uelatio dī. pr̄l̄ scdm̄ trāſmigriōis līgōne: qđ dī. p̄c. vos in ga. i. e. v̄ si-

gnificat q̄ grā xp̄i de iplo isrl̄ erat trāſmigura ad gētes a quibꝫ apl̄ nullo

modo p̄dicātes suscipiēt: nisi eis dñs v̄a p̄p̄set in eoz cordibꝫ: et hoc est.

prece. v̄ i ga. Q̄ aut̄ gaudētes mirant' vicijs oīibꝫ difficultatibꝫ apiri sibi ho-

stū in dño per illūm fideliū: h̄z enī vi. i. ibi mēbra ei? inueniēt: ibi

corp̄ ei? viū in eis q̄ vos suscepit cognoscet. Scdm̄ aut̄ b̄ q̄ galylea re-

uelatio dī: nō intelligēdū est in forma serui sed in q̄ est eq̄uis p̄i q̄ dīc. Ego

diligā enī et ostē. et m. ip. n̄ scdm̄ b̄ q̄ videbāt enī: nō etiā scdm̄ b̄ q̄ ciēcātī

ciēcābꝫ vidēndū et tangēdū p̄ resurētiōe ondit: sed scdm̄ ineffabile luce q̄ illu-

o. ho. v̄ i hñc m. scdm̄ q̄ luc luet in tenebris et te. enī n̄ p̄p̄. Illuc nos p̄cessit.

vñ ad nos venēs nō recessit: et quo p̄cedēs nos nō deseruit. Illa enī rene-

latio vera ē galylea cū siles ei erim?: et vi. e. si. ē. Ipsa etiā erit beatior: trans-

migriōe ex isto sclo in illā eternitatē si ei? p̄cepta sic amplectamur: vt ad eius

ext̄a aggregari mēreamur. Tūc enī ibūt in ignē eternū sinistri: iusti aut̄

in vita eternā. Hinc illuc trāſmigbūt: et ibi enī videbūt q̄n n̄ videt imp̄s.

Tolleb̄ enī imp̄s vt nō videat claritatē tei: et imp̄ lumē nō videbūt. Hec

est aut̄ vita eterna vt coḡte ve. ve. et quē mi. ibm xp̄m. sic in illa eternitatē

eognoscetur quo et nos p̄ducet propter formam serui vt liberi contemples-

mur formam domini.

Fugerunt. Hier. De futura vita dicitur. Fugiet dolor et gemitus.

Imitan̄ mulieres āte relurōem oīm q̄ faciunt p̄. i. q̄ facture sūt fugiūt morte et pauorē

Et nemini Hier.

Q̄ illi soli mysteriis resurētiōis videt q̄ me ruerit. Vñ bñ iohm

Petr̄ aut̄ surgēs cu

currit ad monumentū vt viderz que audiuit

Beda. Marcus.

Et ne. q. d. Lucas. et

egres. a mo. nun. b. o.

il. xi. Matths. et exiēt

ci. te. mo. cū ti. et gau-

cur. n̄. dis. a. b. Non pos-

sum intelligere q̄ ne

mini āgeloꝫ q̄c̄ dire

rūt. i. ad ea q̄ ab illā au-

dierat nichil rūderat.

aut̄ custodibꝫ q̄s iacē-

tel viderat. Illud aut̄

gaudū q̄d matths dī-

xit. nō repugnat timo-

ri de quo mar̄ scribit

Utrūq; enī t̄ ex aīo

fuit: sed mar̄ timorem

tacuit.

Surgens au-

tem. Mane surrexit. sero sepult̄ est. vt b̄ adimpleret ad resp̄p̄ dī mo. fle-

z ad ma. lg. Sepult̄ ergo sexta sabbati q̄r vocat parascēne circa resp̄p̄

sequēti nocte et die sabbati cū sequēti nocte in monumēto positū. die tercia id ē. primo mane prima sabbati surrexit. Et bene vna die et duabꝫ noctibꝫ

in sepulcro iacuit: q̄ lucem sūp̄lē mortis nostrae duplē mortis tenebris adiunxit.

In morte enī amēz et sp̄us tenebramur. Unde ad nos suam. id ē

carnis mortē attulit: et duas nostras soluit. simplam suā duplē n̄c̄ cōtulit

et duplā nostrā moriens abstulit.

Apparuit primo m. m. Marie magd̄ p̄mo onditur te qua eice

rat septem demonia: q̄r meretrices et publicani precedunt synagogam in re-

gnūm tei. et latro p̄cessit aplos. Ap̄li flent et lugēt: q̄r needū viderunt: sed

cito solabuntur. vnde. Et illi audientes ic.

Beda. In principio mulier auctor culpe viro fuit. executor: vir erit ex-

tit. nunc que prima mortē gustauit. resurētiōem prima videt. Et ne perpe-

tui reatus apud viros opprobriū sustineret: que viro culpā transfruderat:

transfrudit et gratiam. Unde hec que lugentibꝫ leticiā resurētiōis p̄ma nun-

cianit a septē demonibꝫ curata mēoratur. vt vbi abūdanit peccatum: superab-

undasse et gratia monstraret. Septenarius enī pro vniuersitate ponitur.

Que aut̄ a septē demonibꝫ hoc est vniuersis sceleribꝫ liberata erat: prima

resurgentem dñm vidit. ne q̄s digne penitēs de venia desperat vidēs eam

quondam tot vicijs subditam: nec a deo dilectā: vt ipsi euāgelistis et apo-

stolis resurrectionem enāgeliāzaret.

Et illi. B. Discipuli resurētiōez tarde credūt: nō tā est illoꝫ infirmi-

tas. q̄ n̄a firmitas. dubitabiliū enī resurētiō per multa argumēta mōstrata ē

quisbus et nos firmius solidamur.

Duoibus ex eis. B. Hoc lucas ap̄l̄. Oculi eoz te. ne. e. ag. c. p̄

cognoverūt enī in frac. pa. Et sic Lu. ait. Surgētes ead̄ ho. re. sūt i. hiern. c.

Ambulatibꝫ. Fides b̄ laborat agēs actinā vitā. illīc̄ p̄eplatiā se

cura visione regnat. Hic per speculū ptuemur ymagine. illīc facit ad faciē

videbūt veritātē. Vñ p̄ b̄ duobꝫ ex eis et abūlantibꝫ. i. labo. aībꝫ onus

est in alia ef. Et illis nūcīatibꝫ n̄ est creditū: dñ sic moyses viderūt q̄d nō

sufficiebat eis. Vñ moyles dicit. Ónde michi teipsum. oblitus car

in celum hoc eis maxime illo die exprobare voluit; qd bis qui viderant eum resurgentem non crediderunt. anteqz. eum ipsum viderent. cum post ascensionem eius predicantibus illis euangelium gentes que non viderunt crediture essent. Unde statim adiungit marc. z dixit eis. Euntes in mun. vni. p. e. zc

Ppetuo se esse victuros.
Omni cre. Om-
ni nationi gentium. au-
de enim dictum erat. In
viam gentium ne abie-
vit sciz aploꝝ priꝝ a in-
dea repulsa predicato-
tum gentibus in adiu-
torium fieret.
Pier. Omni ge-

neri humano quod habet
aliqd conumne omni
creature. angel' pecori
bus lignis lapidibus
igni et aqua. calido et
frigido. humido et ari
do: quod minor mundus
homo dicitur.

Qui credide-
rit. Per alios paruu-
li credunt. sicut ex aliis
ea quae i baptismo eis
remittuntur peccata. co-
trarerunt.

Signa autem
Quoniam si signa non
faciemus non credimus

Demonia euic
exorcismi gratiam ma
Linguis loqu
ria verba relinquent

Hut succedat
illis vnde cim appuit et exprobra
credulitas
vit incredulitatem illoꝝ et duriciā
cordis: quia his qui viderant eū
resurserisse a mortuis nō credide
† Hiero. Nūc post acceptū spiritū sanctū tanq
vasa limosa per ignem confirmata.
runt. Et dixit eis † Euntes in mun
dum vniuersum prēdicate enāgeli
† Heda. fide que per dilectionē operatur.
um omni creature. Qui † credide
rit et baptizatus fuerit saluus erit.
Qui vero non crediderit condem
nabitur. Signa autē eos qui cre
diderint hęc sequentur. In nomi

Sed hec in exordio necessaria fuerunt ut fides mi-
ecclesie iam confirmata non sunt necessaria.
¶ Hoc hodie spiritualiter facit ecclesia cum per
credeutib⁹ imponit. et malignos sp⁹ expellit.
¶ Hoc sit dñ fideles veteris vite secula-
cta mysteria insonant. et dei landes et potentiam

Et si mortiferū quid. Dū pestiferas persuasiones audiunt. nec ad operatōnes vscq; perducunt. q; inde eis non nocet si mortiferū bibunt.
Super egros zt. Dum proximos in bono opere confirmatos robo-
rant exemplo bonę operatōnis: super egros manus imponunt. z bene habe-
bunt. Hec miracula tanto maiora quanto spiritualia. per hoc enim anime
suscitantur nou corpora.

B. Bonis exhortationibus maliciā
ausferendo ab aliōz cordibns.
ne meo demonia cūciant. linguis
loquentur nouis. serpentes tollēt
et si mortiferū quid biberint. non
eos nocebit. **S**uper egros man^o
imponēt. et bene habebunt. **E**t do
hui de celo descendit.
minus quidem ihesus postq; locu
tus est eis assumptus est in celum
s unde venerat
† **H**oceptū obedientia. obedientiam signa co
et sedet a dextris dei **I**lli aut̄ pro
mitantur.
fecti pr̄dicauerunt vbiq; domino
cooperante. et sermonēz confirmā

Pecunia, et hanc omnia indicat. In fine omnium index venturis est. Stephanus autem vidit eum stantem; quod

Unus ex mercenariis

Dilli autem B. Nota quod marcus euangelium suum quanto inchoavit tardius tanto in longinquiora tempora scribendo posse exit. Neque enim de nativitate ipsius domini aut precursoris eius neque de infantia nec de pueritia cuiuslibet hominis et aliquid memorans nec de nativitate salvatoris aliquod scribens excepto quod in capite euangelij sui filii dei nominat. Ab initio euangelice predicationis quod per iohannem est narrando peruenit quod apostoli id est euangelium prophetarum per totum orbem seminaverunt.